

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kysely suomalaisten suhteesta vesiin ja Itämereen sekä niiden suojaeluun

Yhteenveto

Yhteenveto

- Vastaajille vesistöjen tuomista hyödyistä tärkeimpiä olivat maisemat ja äänet, vesiluonnosta nauttiminen sekä virkistyminen/harrastaminen vesien äärellä. Myös alle 20-vuotiaiden ryhmässä korostui huviveneily/soutaminen ja vesialueita omistavien/osakunnan jäsenten ryhmässä korostui kalastaminen, ravustaminen ja vesistöjen hyödyntäminen kasteluun, saunomiseen ym.
- Vastaajista erittäin huolissaan Itämeren tilasta oli 31 prosenttia ja Suomen vesien tilasta 13 prosenttia. Vastaajista 51-65-vuotiaat olivat eniten huolissaan Itämeren tilasta.
- Vastaajien keskiarvon perusteella järvistämme (järvien pinta-alasta) on tilaltaan hyviä 60 prosenttia. Järvien tilaa heikoimpana pitävät 51-65 vuotiaat ja naiset, molempien vastaajaryhmien keskiarvo oli 59,9 prosenttia. Parhaimpana järvien tilaa pitää peruskoulun/kansakoulun käyneet (ka 64,6 %).
- Vastaajien keskiarvon mukaan jokivesistämme (jokien pinta-alasta) tilaltaan hyviä on 57 prosenttia. Huonoimpana jokien tilaa pitää ylemmän korkeakoulun käyneet (ka 55,1 %) ja parhaimpana alle 20 vuotiaat (ka 63 %).
- Vastaajien keskiarvon mukaan pohjavesistämme tilaltaan hyviä on 67 prosenttia. Parhaimpana pohjavesien tilaa pitää peruskoulun/kansakoulun käyneet (ka 69,5 %) ja heikoimpana alle 20 ja 20-35-vuotiaat (ka 63 %).
- Vastaajien keskiarvon mukaan Itämeren Suomen rannikkovesistä on tilaltaan hyviä 42,8 prosenttia. Heikoimpana Itämeren tilaa pitävät ylemmän korkeakoulun käyneet (ka 38,6 %).

Yhteenveto

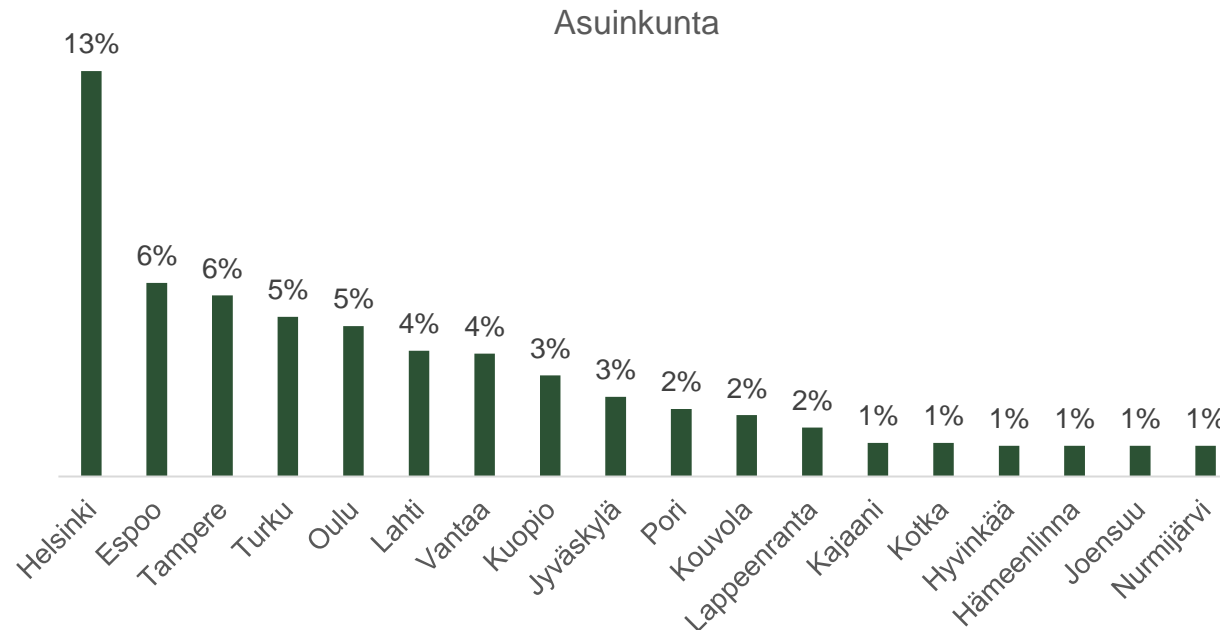
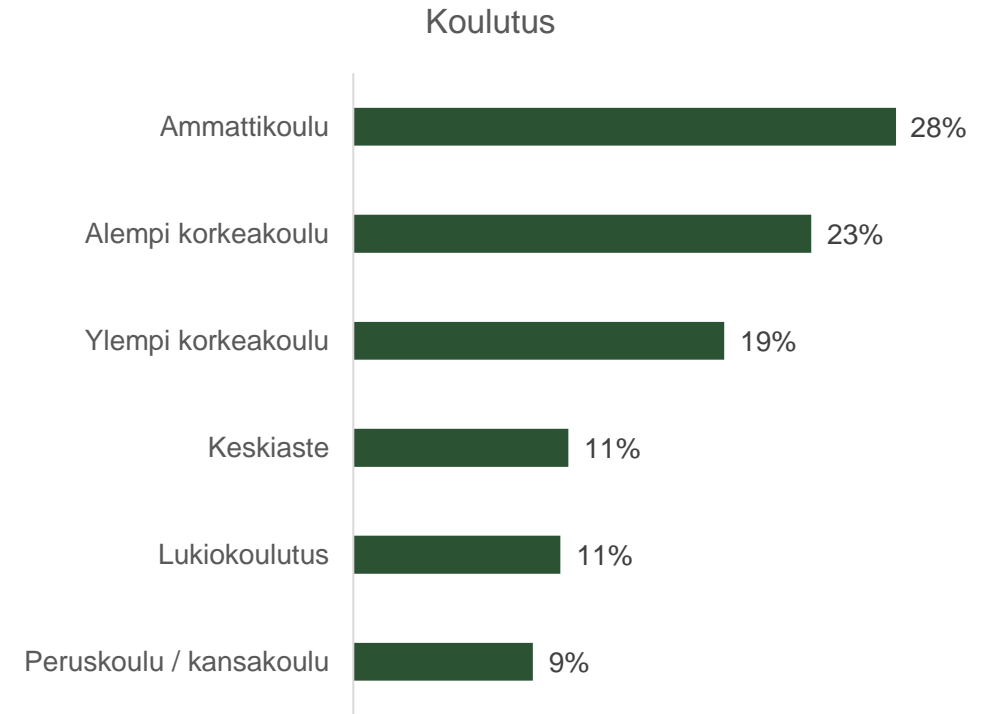
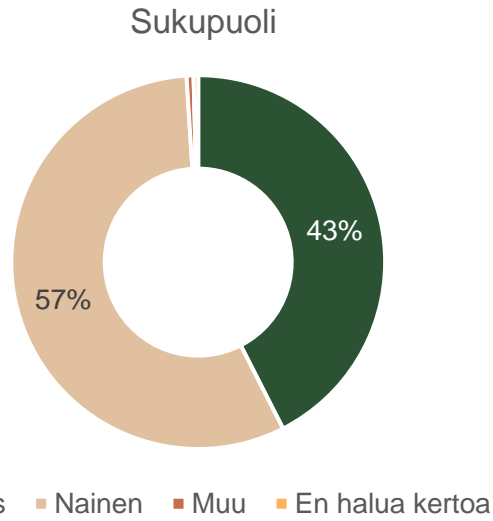
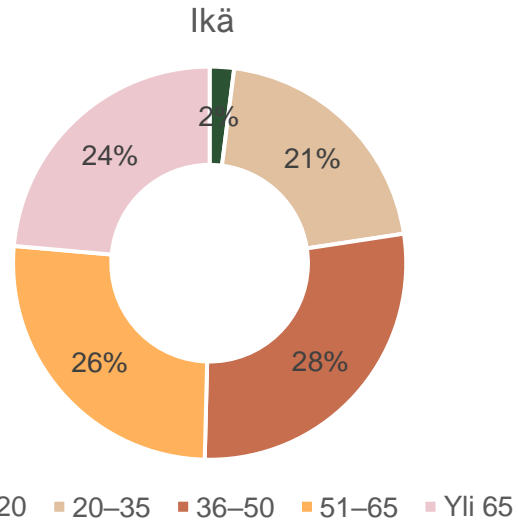
- Vastaajien mukaan Suomen järvi ja jokivesien suurimmat uhat ovat päästöt vesiin ja vesien rehevöityminen. Myös vesistöjä ympäröivän alueen maankäytön muuttuminen nousi vastauksista esiin. 20-35-vuotiaiden ja naisten ryhmissä esiin nousi myös vesiluonnon monimuotoisuuden köyhtyminen.
- Vastaajien mukaan Itämeren suurimmat uhat ovat päästöt mereen ja meren rehevöityminen. Myös vesiluonnon monimuotoisuuden köyhtyminen nousi esiin. Ilmastonmuutos korostui ylemmän korkeakoulun käyneiden ryhmässä ja rannikkoalueiden maankäytön muuttuminen keskiasteen käyneiden ryhmässä.
- Vastaajista 7,9 prosenttia oli erittäin huolissaan Suomen pohjavesien puhtaudesta tai riittävydestä. Eniten huolissaan olivat alle 20 vuotiaat.
- Vesien ja Itämeren tilasta eniten saadaan tietoa mediasta. Alle 20 vuotiaiden vastaajien kohdalla myös sosiaalinen media korostui tiedon lähteenä.
- Vastaajista 92 prosenttia kokee saavansa riittävästi tietoa vesien tilasta. Heikoiten tietoa kokee saavansa keskiasteen ja lukiokoulutuksen käyneet, joista 11 prosenttia vastasi, ettei saa tarpeeksi tietoa.
- Vastaajista 58 prosenttia oli sitä mieltä, että kuntien pitäisi osallistua vesiensuojelun ja vesistöjen kunnostamisen rahoitukseen. Myös vesialueiden omistajat sekä alueen maan- ja metsänomistajat nousivat esiin vastauksissa, erityisesti yli 65-vuotiaiden ja keskiasteen koulutuksen käyneiden kohdalla.

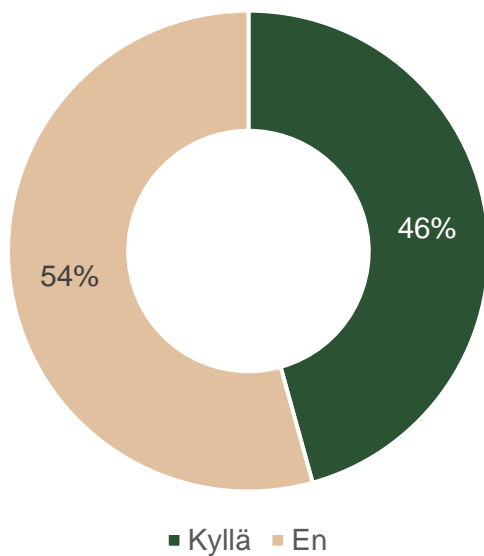

Taustatiedot

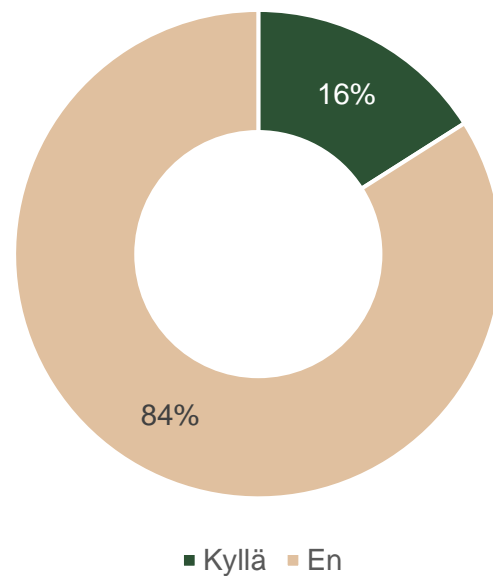
N = 1012

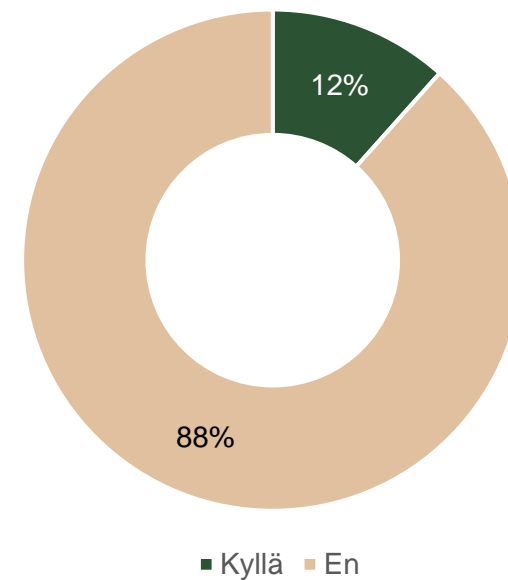
Asutko vakituisesti tai käytätkö säännöllisesti kesämökkiä joen, järven tai meren läheisyydessä?

Omistatko metsää ja/tai peltoa?

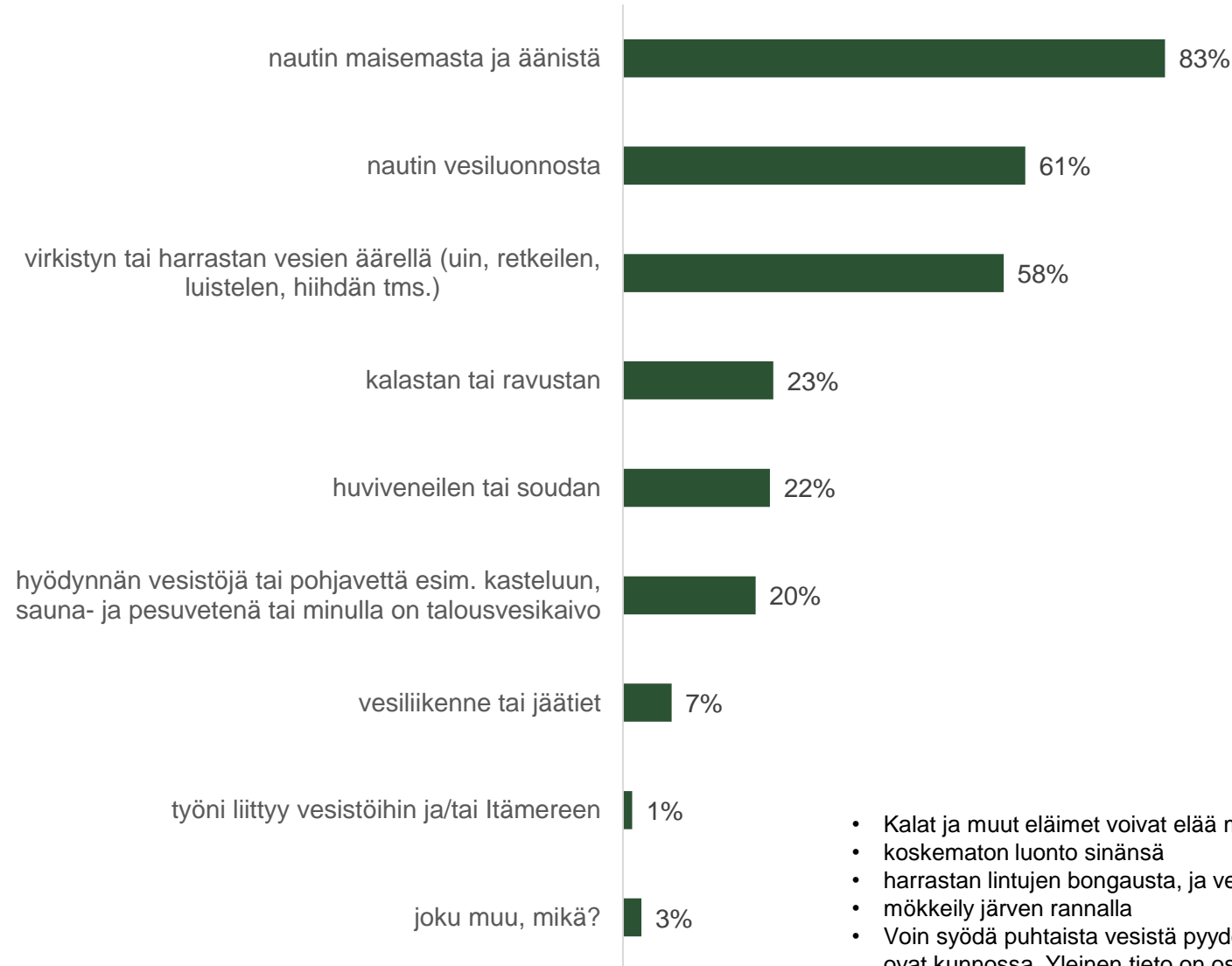
Omistatko vesialueita ja/tai oletko osakaskunnan jäsen?

Vesien ja Itämeren sekä vesiluonnon merkitys

1. Mitkä vesistöjen tuomat hyödyt ovat tärkeimpiä sinulle?

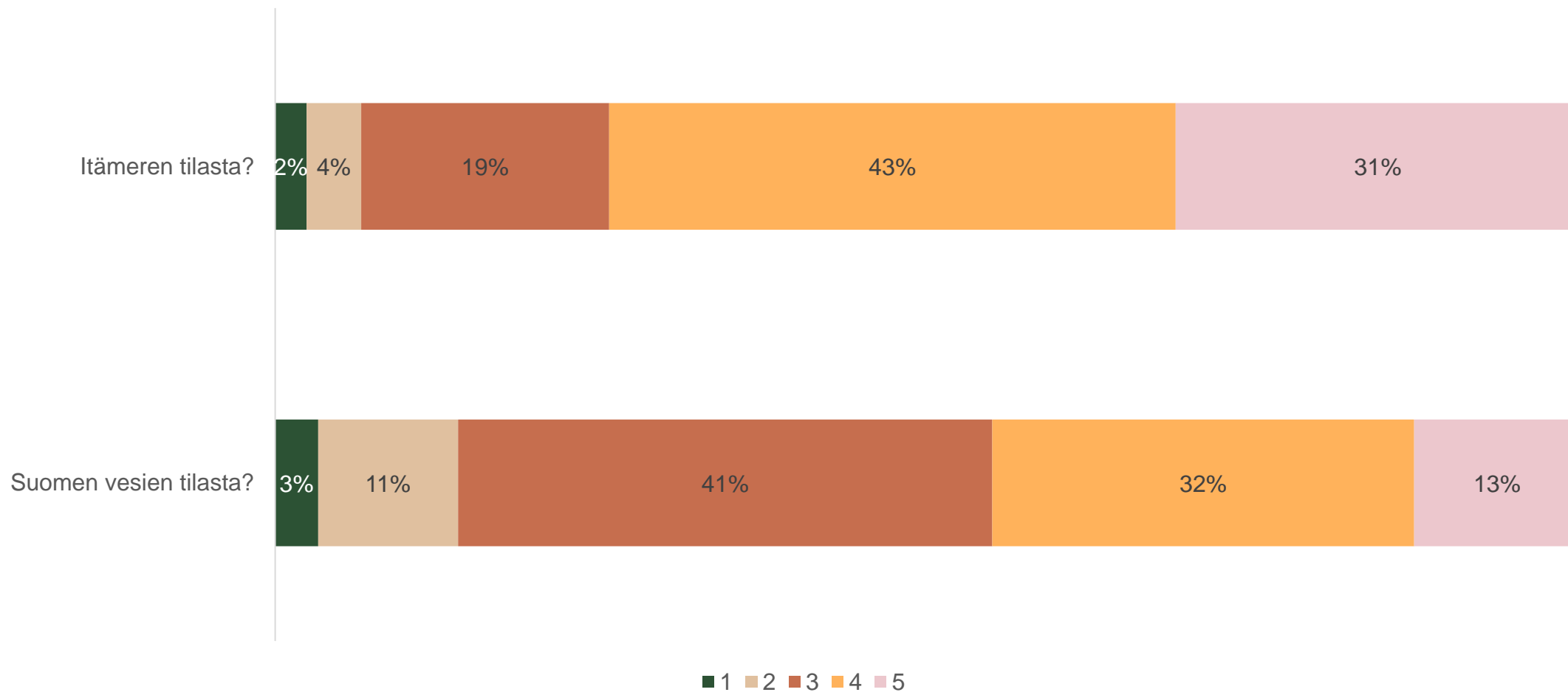
- Kalat ja muut eläimet voivat elää myrkyttömässä luonnossa
- koskematon luonto sinänsä
- harrastan lintujen bongauksia, ja vesilintuja tapaa yleensä vain vesistöissä
- mökkeily järven rannalla
- Voin syödä puhtaista vesistä pyydettyä suomalaista kalaa, ja tietää, että vesistöt ovat kunnossa. Yleinen tieto on osa mielenrauhaa

Vesistöjen, pohjavesien ja Itämeren tila

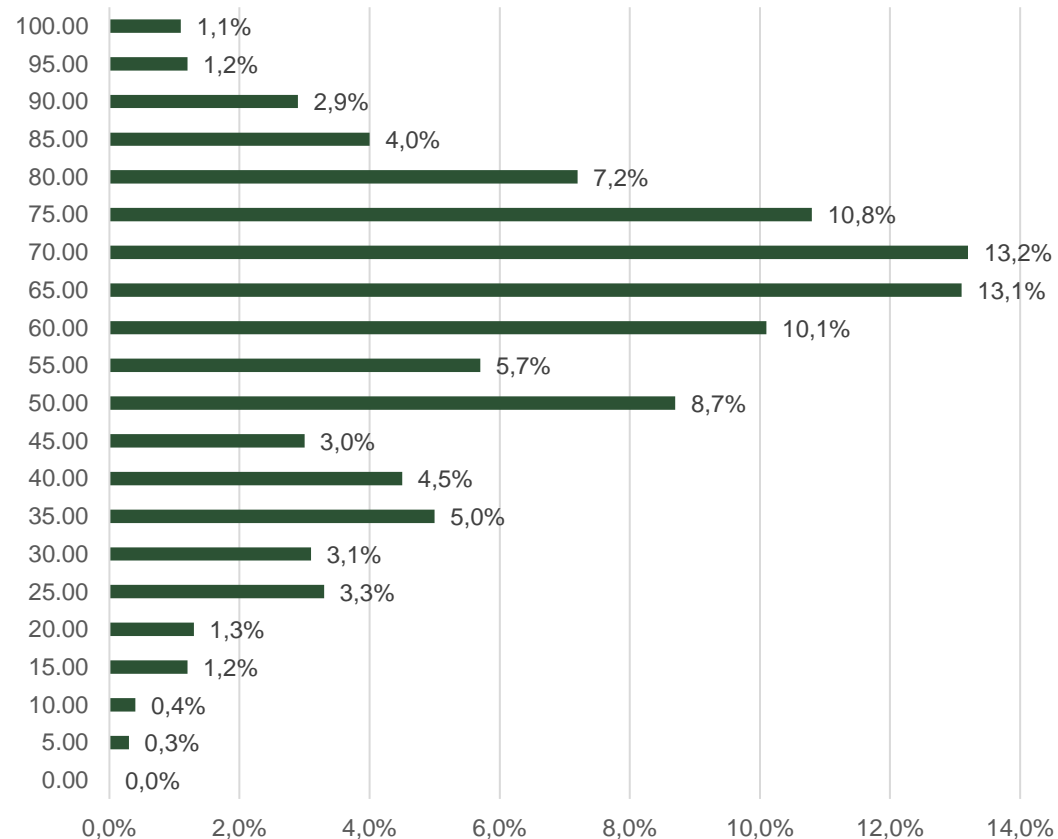
2. Miten huolissasi olet.. *asteikolla 1=en lainkaan huolissani, 5= erittäin huolissani*

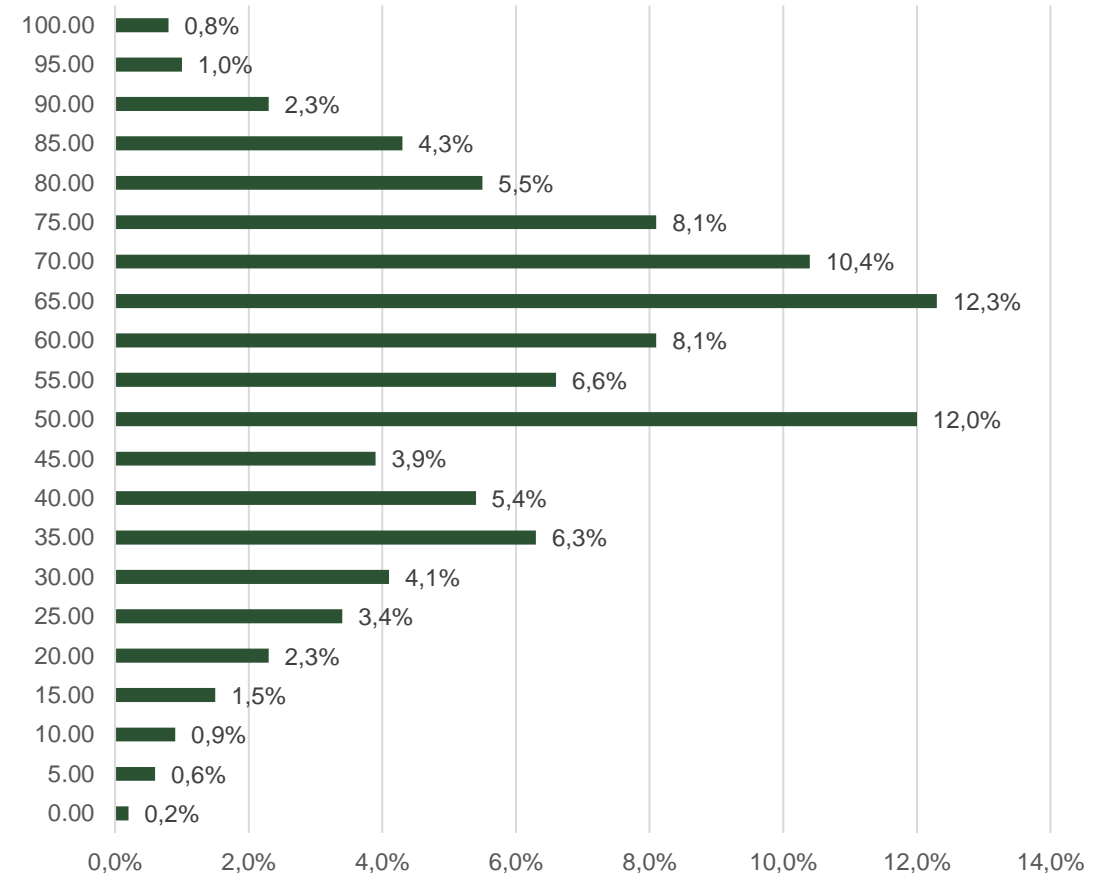
3. Arvioi Suomen vesistöjen (järvet, joet) ja Itämeren tilaa.

Vesistön tila on sitä parempi, mitä lähempänä ollaan luonnontilaa ja mitä vähemmän ihminen on muuttanut luonnontilaa. Arvioi, miten suuri osuus vesistöistä on hyvässä tilassa. Vastausvaihtoehtona liukukytkin 0-100 %.

Järvistämme (järvien pinta-alasta) on oman käsitykseni mukaan tilaltaan hyviä (ka 60,5 %)

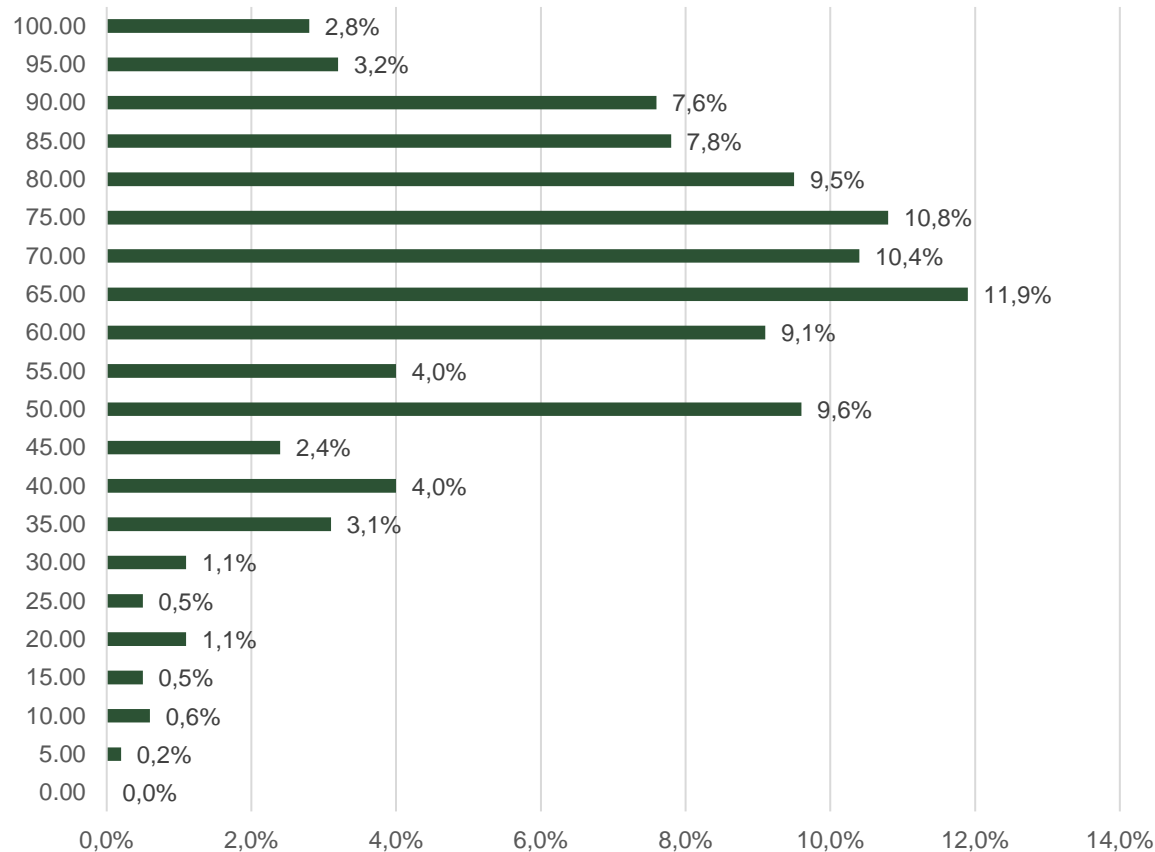
Jokivesistämme (jokien pinta-alasta) on oman käsitykseni mukaan tilaltaan hyviä (ka 56,7 %)

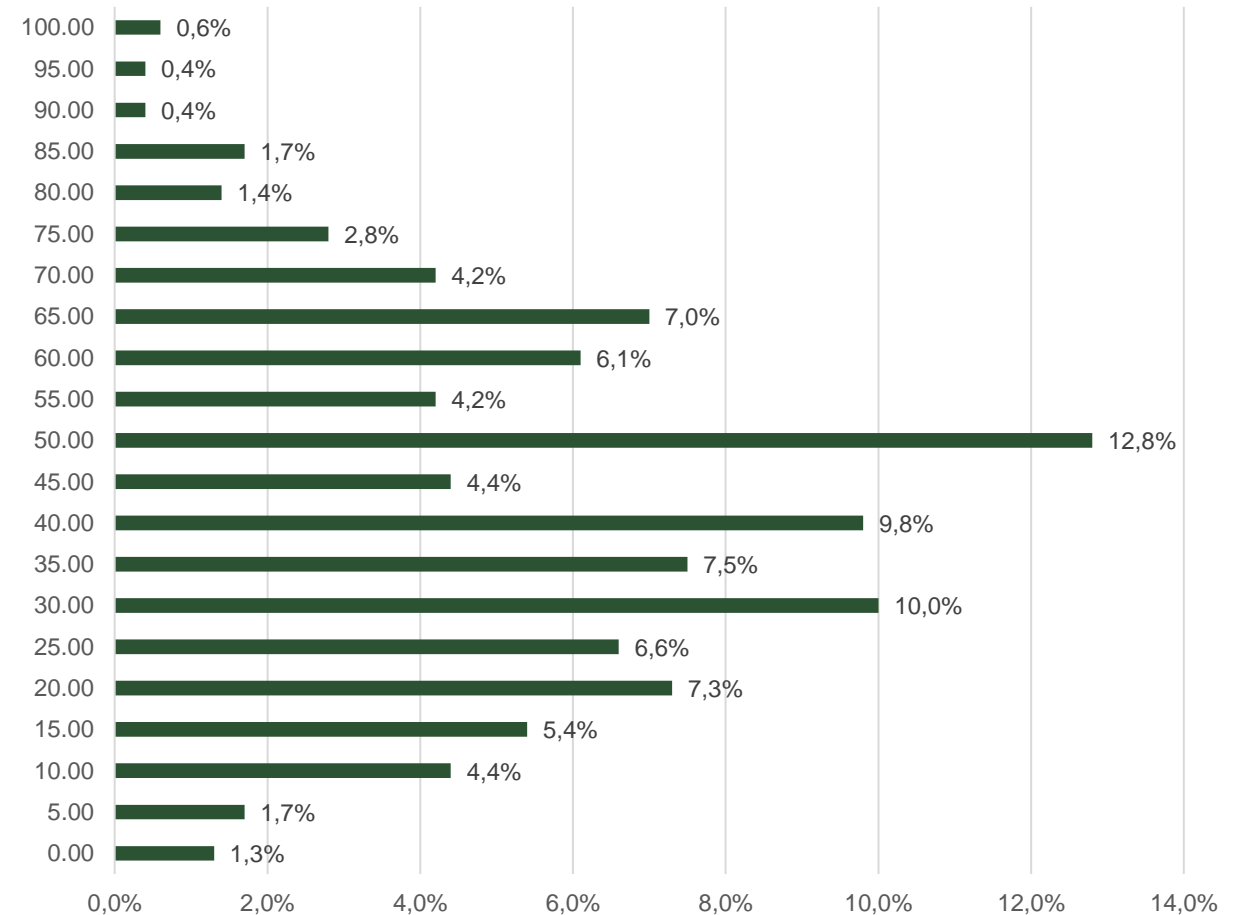
3. Arvioi Suomen vesistöjen (järvet, joet) ja Itämeren tilaa.

Vesistön tila on sitä parempi, mitä lähempänä ollaan luonnontilaa ja mitä vähemmän ihminen on muuttanut luonnontilaa. Arvioi, miten suuri osuus vesistöistä on hyvässä tilassa. Vastausvaihtoehtona liukukytkin 0-100 %.

Pohjavesistämme on oman käsitykseni mukaan tilaltaan hyviä (ka 66,9 %)

Itämeren Suomen rannikkovesistä on oman käsitykseni mukaan hyvässä tilassa (ka 41,8 %)

4. Mitkä ovat mielestäsi Suomen järvi- ja jokivesien suurimmat uhat? *Valitse enintään kolme*

5. Mitkä ovat mielestäsi Itämeren suurimmat uhat?

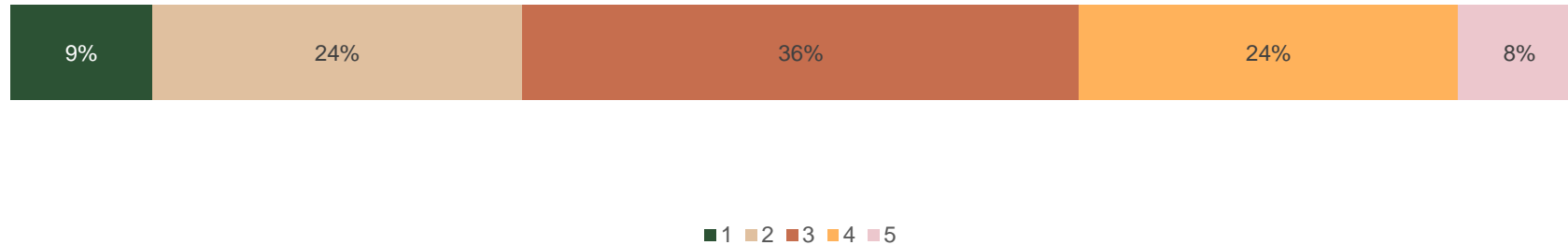
Valitse enintään kolme

- Vieraseliöt
- Maatalouden päästöt
- Roskaaminen
- maanviljely lannoitteet

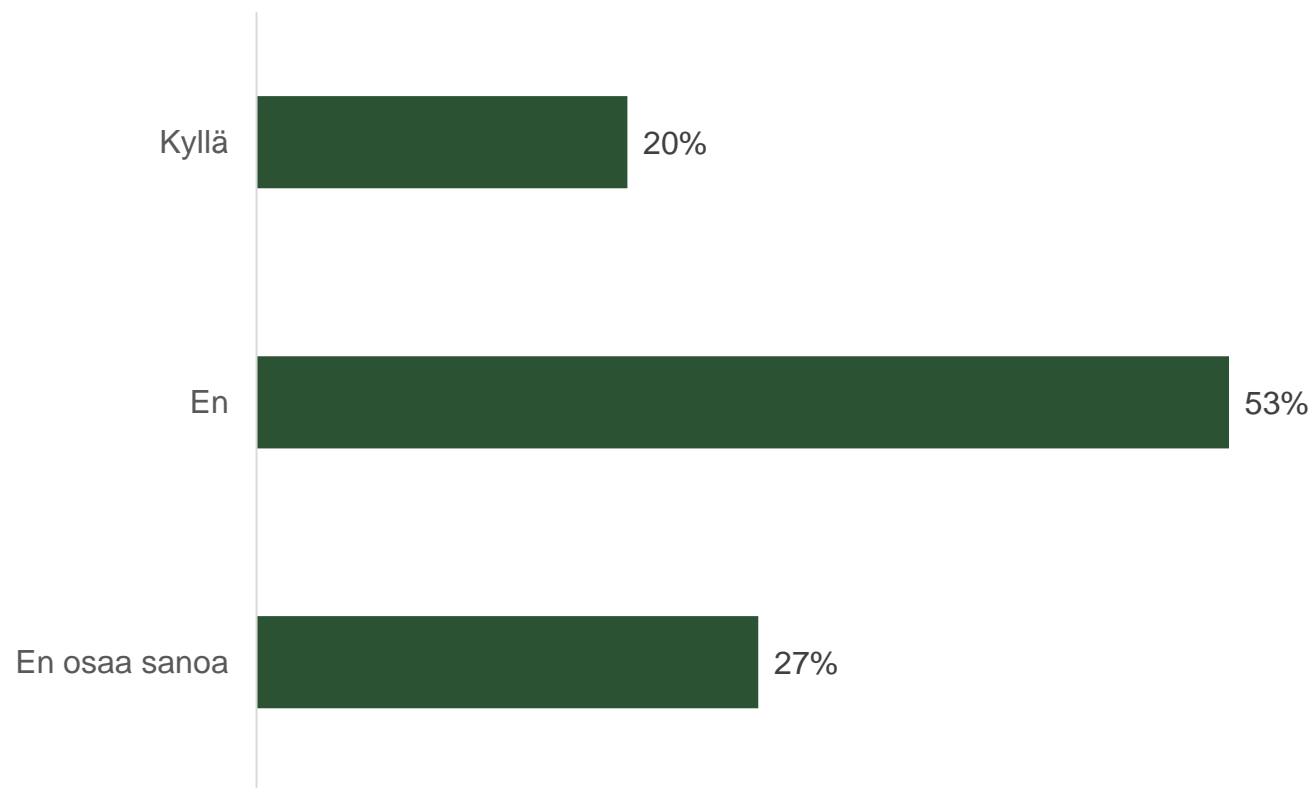

6. Oletko huolissasi Suomen pohjavesien puhtaudesta tai riittämisestä esimerkiksi juoma- ja kasteluvedeksi? *Asteikolla en lainkaan huolissani-erittäin huolissani*

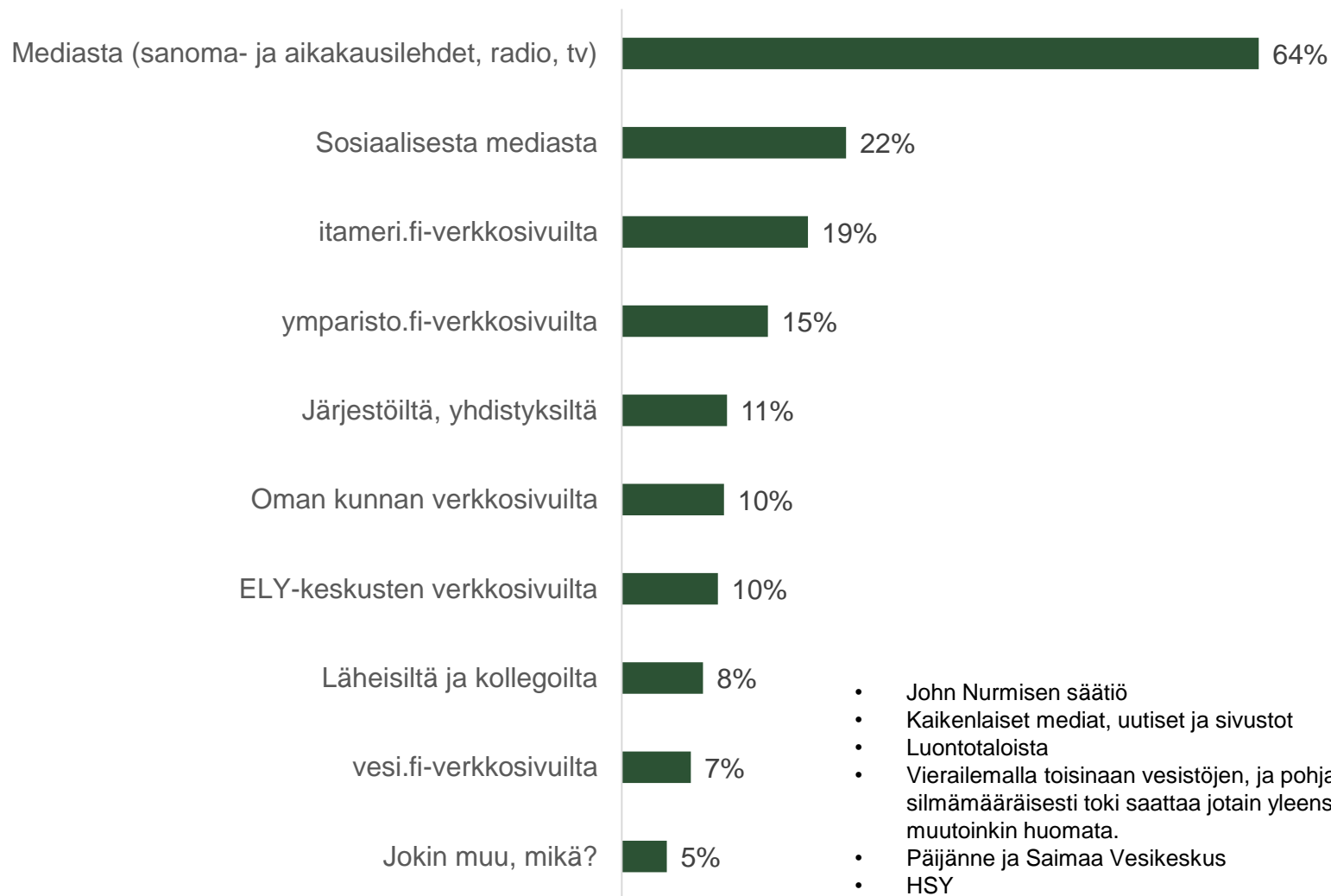

- Aina on hyvä olla tietoinen, ettei pohjaveden riittävyys ole automaattinen tila. Meiltä ihmiseltä vaaditaan tarkkaavaisuutta ja tietoisuutta asioista.
- Suomessa hyvää vettä riittää runsaasti.
- Pohjavedet ovat hyvässä kunnossa
- Tietävästi Suomen juomavesi on maailman parhaimmista, mutta kuinka kauan...?
- Käsittääkseni pohjavesien tila on Suomessa yleisesti ottaen hyvä.
- Uskon, että pohjavedet säilyvät normaattilaisina
- Niin kauan kun suomalaiset itse omistavat vetensä, ei siitä akuuttia puutetta ole.
- Maaseudulla on puhtaat pohjavedet mutta kaupungeissa voi olla toisin.
- Kun erinäisistä syistä kaivaudutaan maahan tulisi olla varma ettei pohjavesi saastu. Huoltovarmuus ja pohjavesi..?
- Pitää huolehtia, että juomavettä riittää tulevaisuudessakin
- liikakulutus asumiskeskitymissä
- Joka puolelle rakennettavat hulevesi viemärit. näin estetään pohjavesiin suodattuminen
- Suomen tilanne lienee toistaiseksi ainakin kohtuullinen, mutta siihen kohdistuu jatkuvasti enemmän uhkia. Esim. Savonlinnan alueella suunnitellaan kaivosta, jonka katsotaan olevan uhka mm. pohjavesille.
- Kasteluun muita ratkaisuja kuin pohjavesi. Jätevesien puhdistus
- Huolestuttavaa vesien jätteet
- Suomessa pohjavesistä pidetään melko hyvää huolta. Huolta aiheuttaa ehkä eniten yritysten ahne voiton tavoittelu ja sillä varjolla ympäristöasioiden vähättely tai jopa piilottelu eli valumat, päästöt, jätteet jotka vaan dumpataan jonnekin sen enempää miettimättä. Tai jos se on halvempi ratkaisu. myös maa-aineksen siirto alueelta toiselle, kallioiden räjäyttely, ovat riskejä pohjavesille.
- Ilman lämpeneminen kuivattaa vesistöjä
- Luontoon vieläkin lasketaan liikaa kemiallisia aineita luontoon huolimattomasti
- Puhtaudesta olen huolissani, en määrästä
- Ihmisen toiminta kuten esim. kaivosten ja maatalouden aiheuttamat uhat.
- Maan käyttö etenkin kun mennään pohjavesiin saakka, myös maalämmön lisääntyminen.
- Suomessa pohjavesistä on pitkään pyritty pitämään huolta, mutta mielestäni niiden arvoa suomalaisille ei ole riittävästi korostettu. Ilman puhdasta pohjavettä olemme pulassa.

7. Asutko tai onko käyttämäsi vapaa-ajan asunto pohjavesialueella?

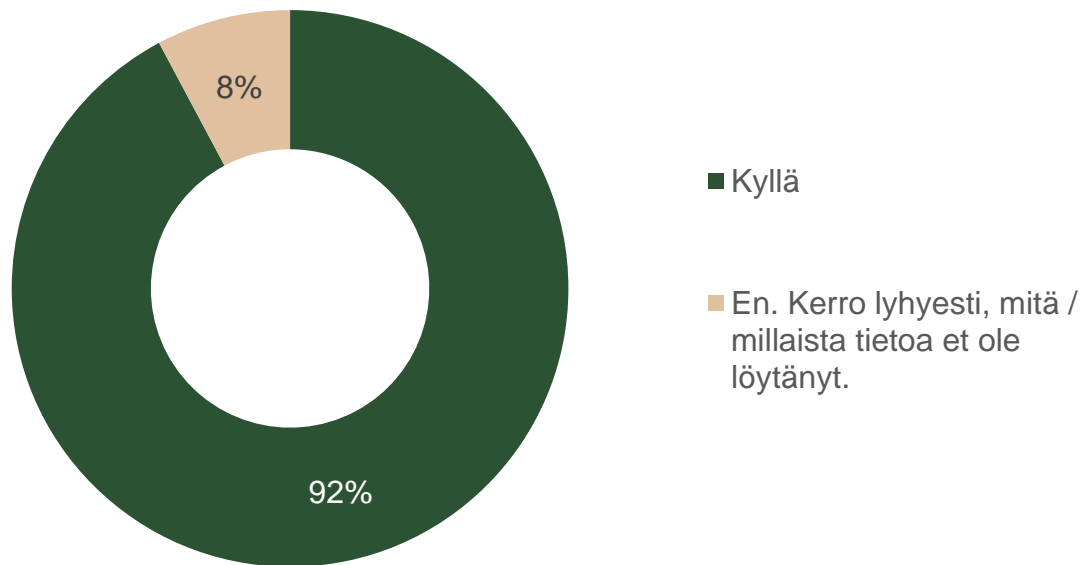

8. Mistä saat eniten tietoa vesien ja Itämeren tilasta?

- John Nurmisen säätiö
- Kaikenlaiset mediat, uutiset ja sivustot
- Luontotaloista
- Vieraillemalla toisinaan vesistöjen, ja pohjavesialueiden lähistöllä, jolloin silmämääräisesti toki saattaa jotain yleensä ympäristönsä huomioinnin yhteydessä muutoinkin huomata.
- Päijänne ja Saimaa Vesikeskus
- HSY
- Uutiset
- Oma havainnointi luonnossa liikkuesssa

9. Löydätkö riittävästi tietoa vesien tilasta?

- Miten maatalous saastuttaa vesiä
- Luotettavaa tietoa, miten vesien tila on muuttunut viime vuosina
- Oman kunnalliseden laatu
- Oman kunnan / maakunnan tilanne
- Asiantuntija-arvioita - ei politisoitunutta keskustelua!
- Tosi pohjaista faktaa tulevaisuudesta.
- Paikkakohtaiset tiedot ovat vähän heikosti löydettävissä.
- Suojelu
- Pohjaveden laatu ja tilanne alueellani
- Kaipasin enemmän uutisia ja julkista keskustelua vesiekosysteemien tilasta
- Mikä on oikeasti tämän hetken tilanne
- en tiedä mistä etsiä ymmärrettävää tietoa vesien tilasta
- Säännöllisiä tilastoja tilanteesta ja toimista, joilla huononemista ehkäistään.
- Aiheesta ei kerrota tarpeeksi, mikä on tämänhetkinen tilanne ja tutkimuksia.
- Saako moottoriveneillä, tai onko noissa järvi moottorivene tai jetskikieltoa
- Kunnat ja vesi-osuuskunnat eivät millään tavalla tiedota vesien ja päästöjen tilasta!
- Mitä vesistöjä voi käyttää juomavetenä. Missä vesistöissä on turvallista uida.
- Säännöllinen automaattinen tiedottaminen olisi tarpeen
- Tarkempaa ja helpommin löydettävää tietoa sinilevätilanteesta järvissä kaipaavat kesäisin
- Paikallinen tiedotus alueellisista vesiasioista voisi yleisesti ottaen olla parempi (esim kuntien nettisivuilla kootusti kaikki asia ko. alueen vesistä ja vesistöistä).

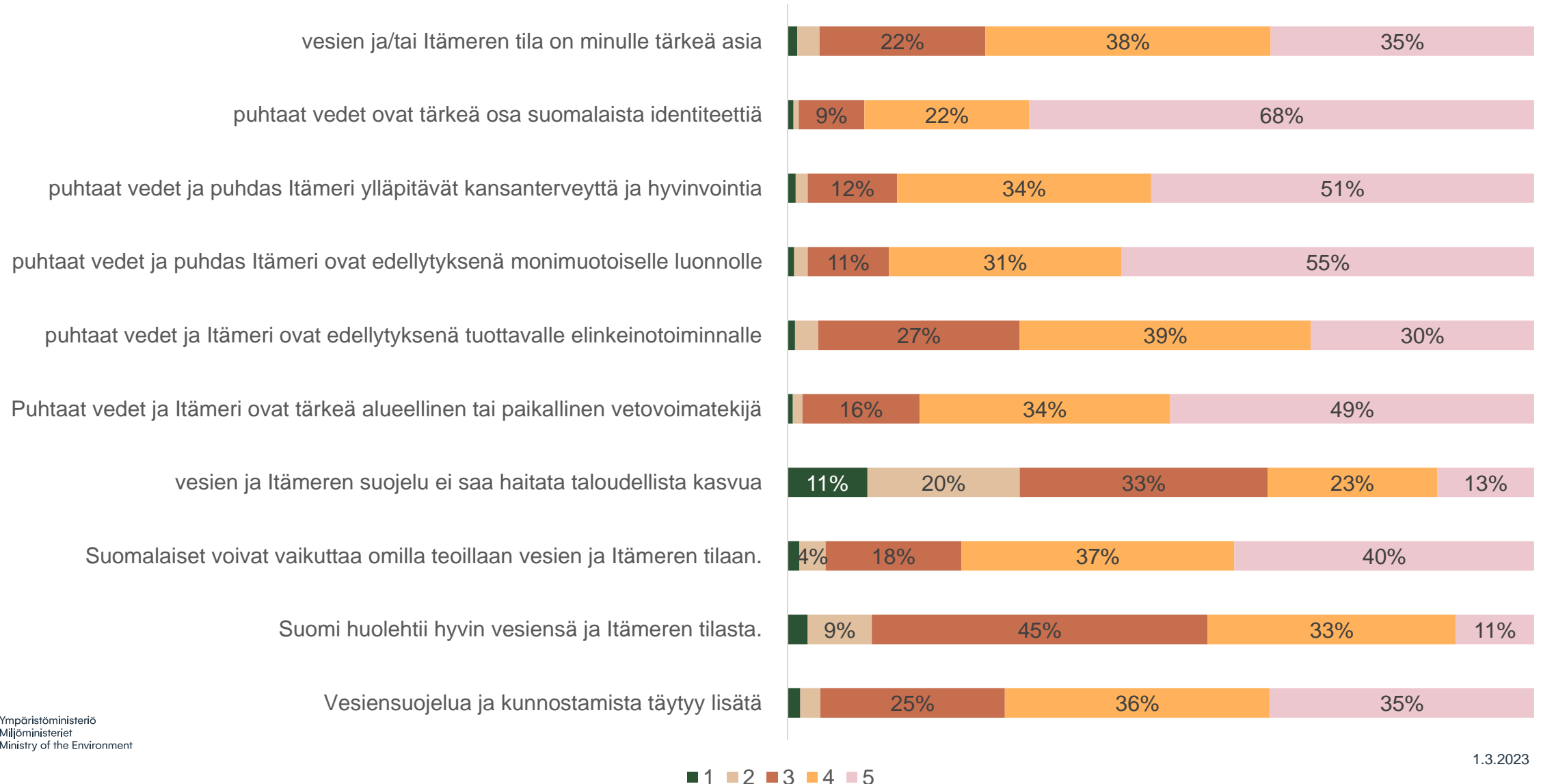
10. Mitä vesiensuojelua ja vesien kunnostamista tekeviä tahoja tiedät omassa koti- tai mökkikunnassasi? Avoin kysymys

- Järvien suojeluyhdistykset
- ELY-keskus
- Oulun seudun ympäristötoimi, Oulun kaupunki
- Metsähallitus
- Turun (Varsinais-Suomen) luonto- ja ympäristöpalvelut, Ely – keskus
- Itämeri.fi
- Greenpeace, John Nurmisen säätiö, wwf suomi
- Ympäristöviranomaiset
- Alva
- Vesilaitos
- VHVSY
- Banos EEIG, Itämeren suojelu lahjoitus, WWF Suomi, Luke, Suomen luonnonsuojeluliitto
- Ympäristötoimi
- Kolmen järven yhteinen vesiensuojelu yhdistys
- Alueen ympäristötoimi
- LIFE-hanke
- Pidä Saaristo siistinä, kaupungin ympäristönsuojelu.
- Kaupungin ympäristöviranomaiset ja vesiensuojeluyhdistys
- Nurminen säätiö, Vesiensuojeluyhdistys ry
- Kokemäen vesiensuojelu yhdistys, Ympäristöministeriö, WWF, Helcom, Ascobans, Coalition Clean Baltic, Baltic Dea Ation Group
- Kiiminki-Jääli-vesiensuojelu
- Vesiosuuskunnat
- Lake Saimaa ry, Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry
- Säskylän Pyhäjärvi-instituutti
- Kalakerhot
- I love Vesijärvi, Juotavan hyvä etelä-päijänne.
- Vanajaveden suojelujärjestö
- Saaristomeren suojelurahasto
- Pidä saaristo siistinä ry
- Roopa-palvelut
- Vesijärvisäätiö, Suomen luonnonsäätiö
- Savo-karjalan vesiensuojeluyhdistys ry
- Vesilaitos
- Virtavesien hoito yhdistys www.virho.fi

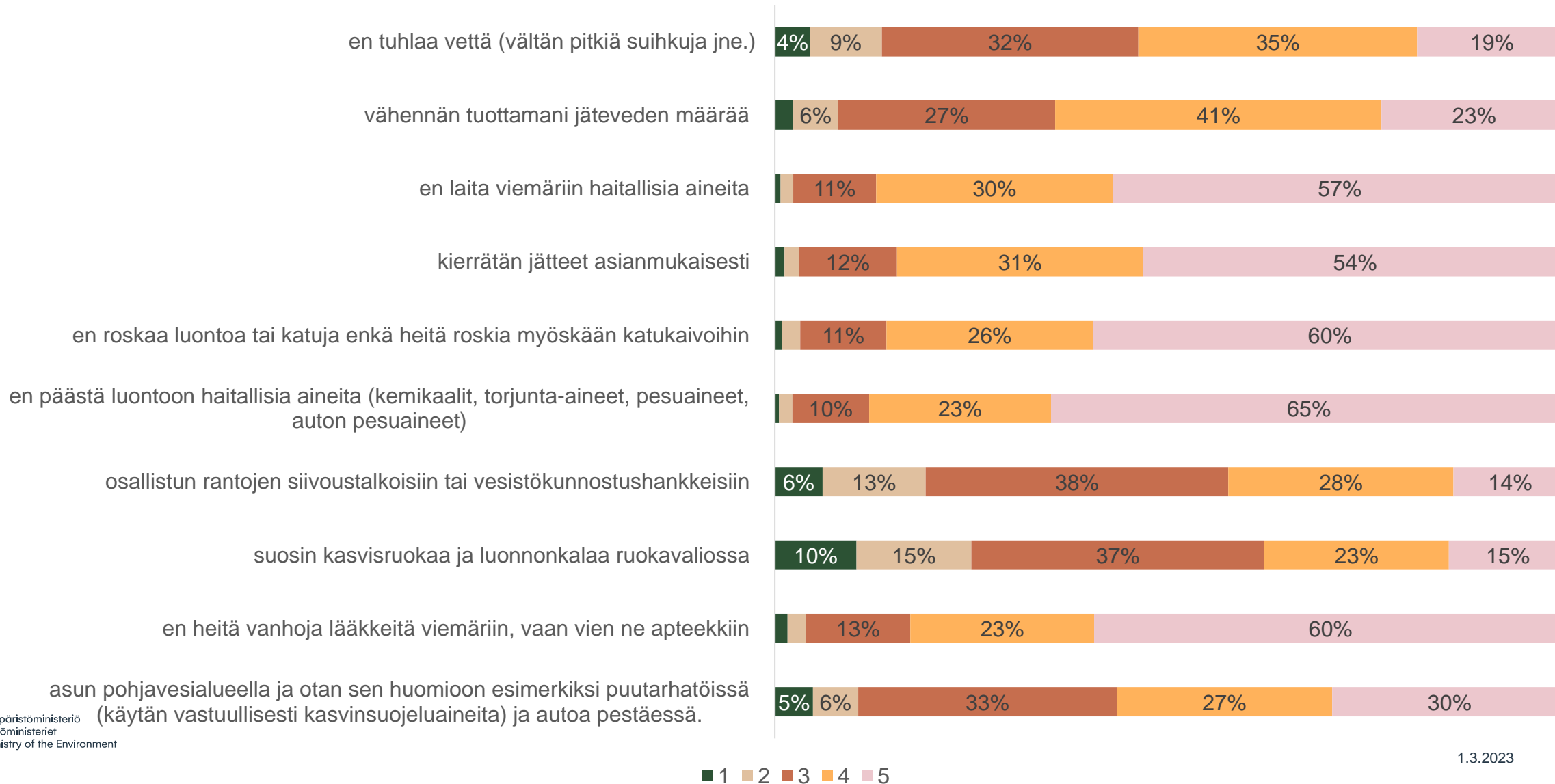
11. Valtio rahoittaa vesiensuojelua ja vesistöjen kunnostamista. Keiden muiden pitäisi mielestäsi osallistua rahoitukseen.

12. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1–5. (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa, enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

13. Arvioi, onko seuraavilla arjen teoilla vaikutuksia vesien tilaan. (1=ei merkitystä, 5=huomattava merkitys)

Taustamuuttujilla

Taustamuuttujien vastaajamäärät

- Nainen = 573
- Mies = 429
- Muu = 6*
- En halua kertoa = 4*
- Peruskoulu/kansakoulu = 92
- Ammattikoulu = 279
- Lukiokoulutus = 105
- Keskiaste = 111
- Alempi korkeakoulu = 235
- Ylempi korkeakoulu = 190
- Alle 20 = 20
- 20-35 = 208
- 36-50 = 281
- 51-65 = 264
- Yli 65 = 239

Asutko vakituisesti tai käytätkö säännöllisesti kesämökkiä joen, järven tai meren läheisyydessä?

- Kyllä = 463
- En = 549

Omistatko metsää ja/tai peltoa?

- Kyllä = 161
- En = 851

Omistatko vesialueita ja/tai oletko osakaskunnan jäsen?

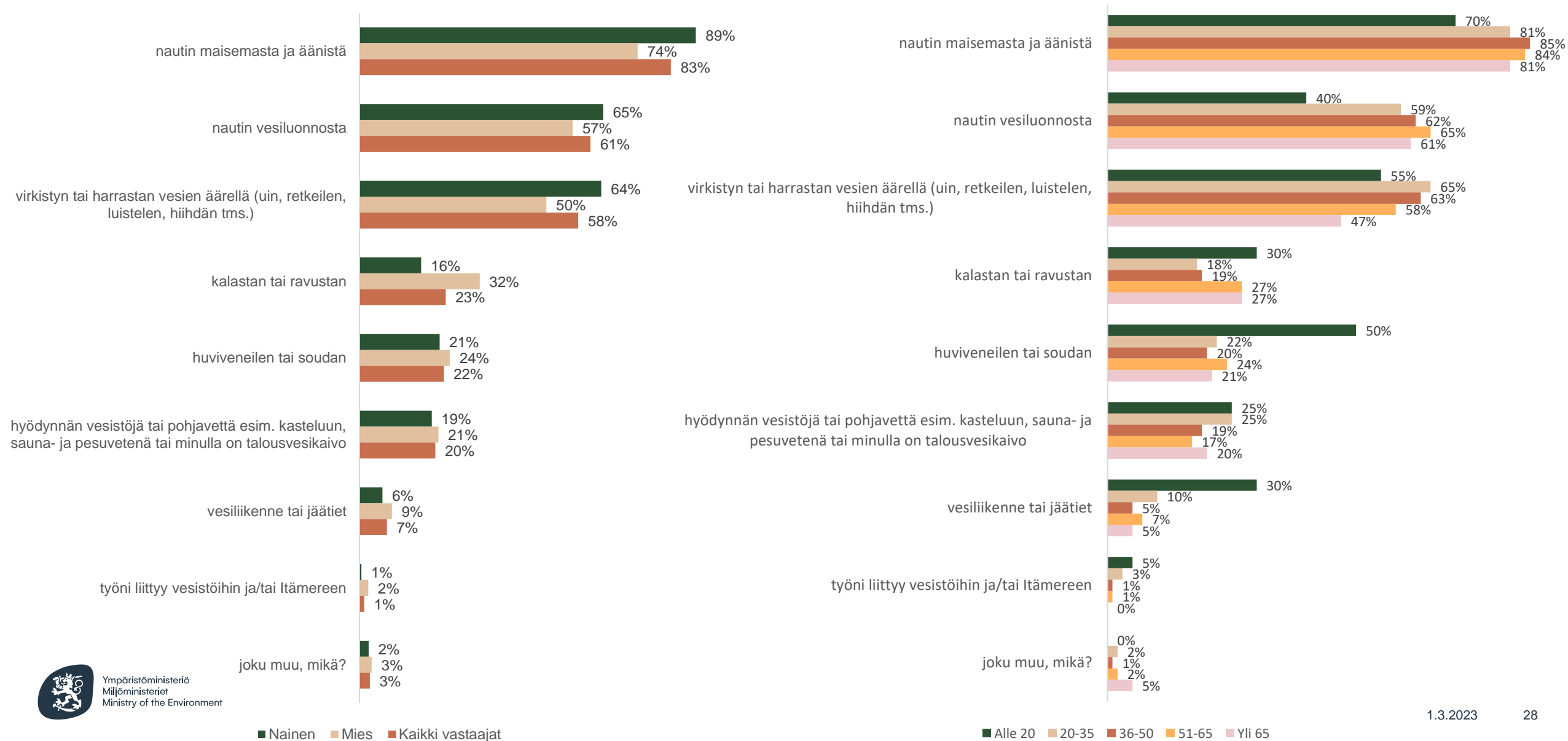
- Kyllä = 117
- En = 895

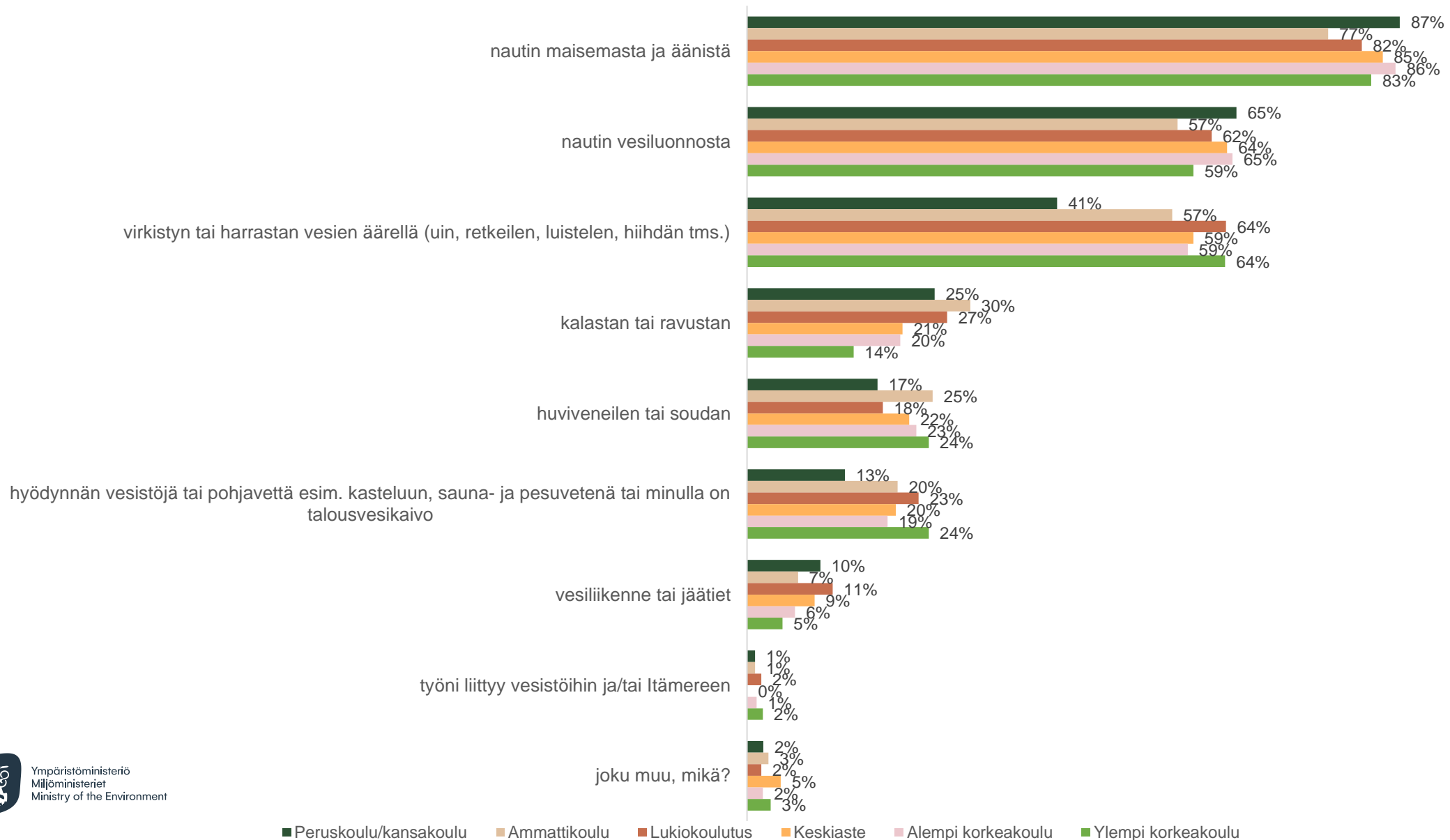

Vesien ja Itämeren sekä vesiluonnon merkitys

1. Mitkä vesistöjen tuomat hyödyt ovat tärkeimpiä sinulle?

1. Mitkä vesistöjen tuomat hyödyt ovat tärkeimpiä sinulle?

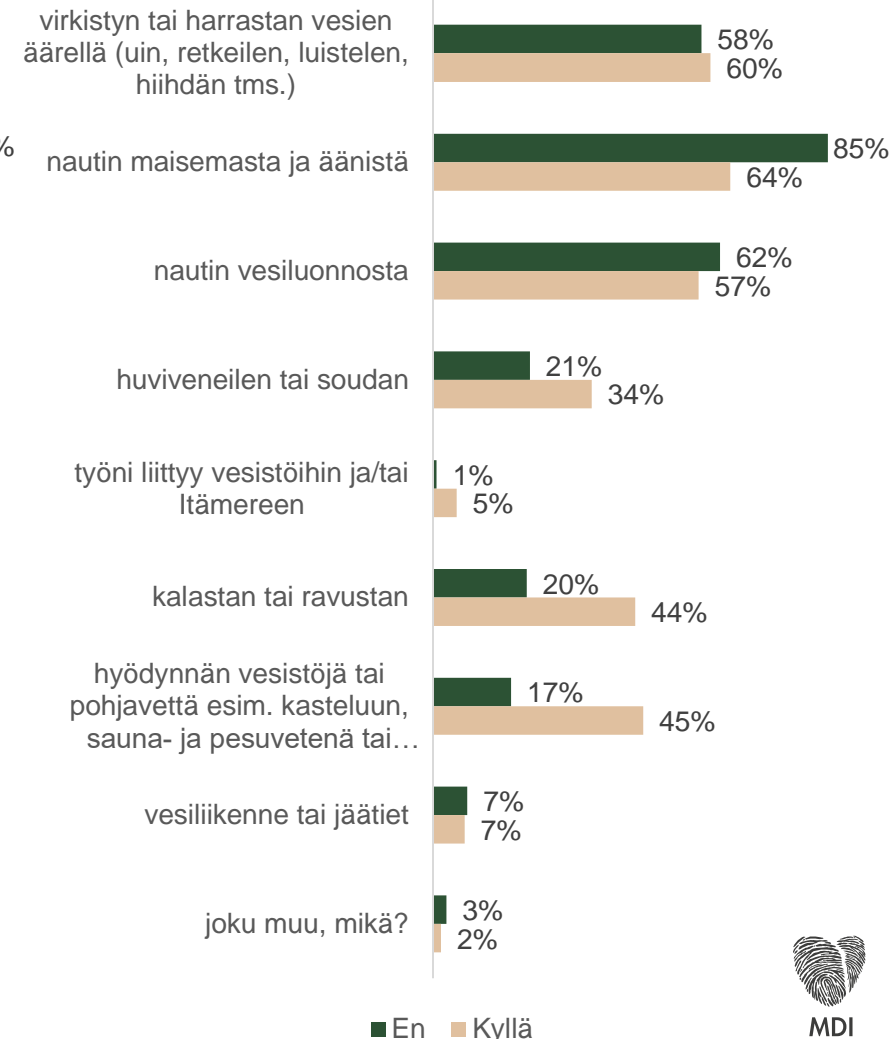
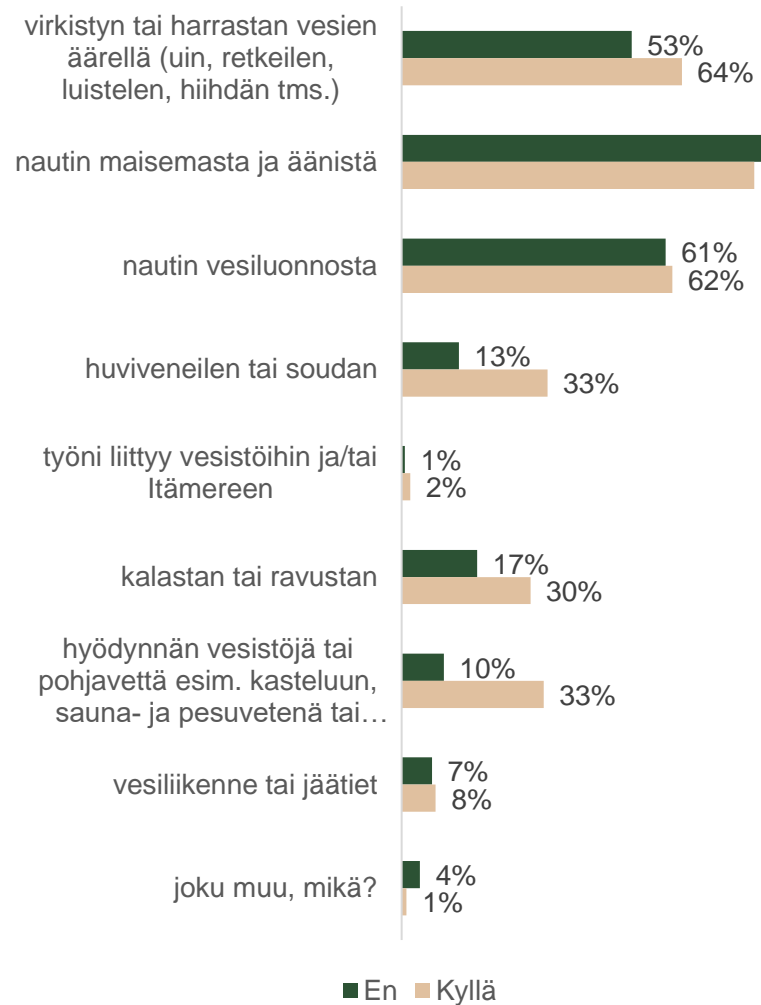

1. Mitkä vesistöjen tuomat hyödyt ovat tärkeimpiä sinulle?

Asutko vakituisesti tai käytätkö säännöllisesti kesämökkiä joen, järven tai meren läheisyydessä?

Omistatko metsää ja/tai peltoa?

Omistatko vesialueita ja/tai oletko osakaskunnan jäsen?

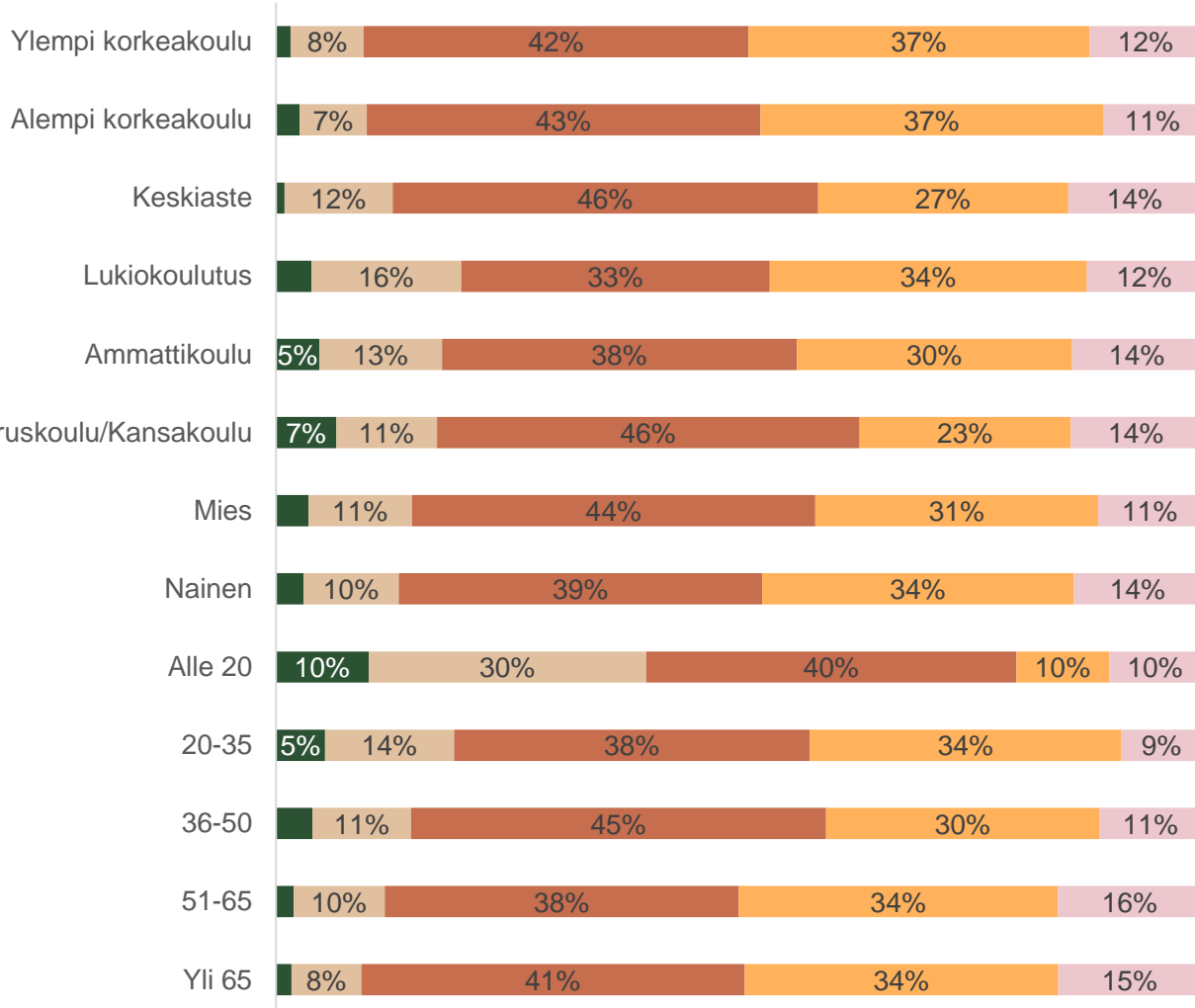

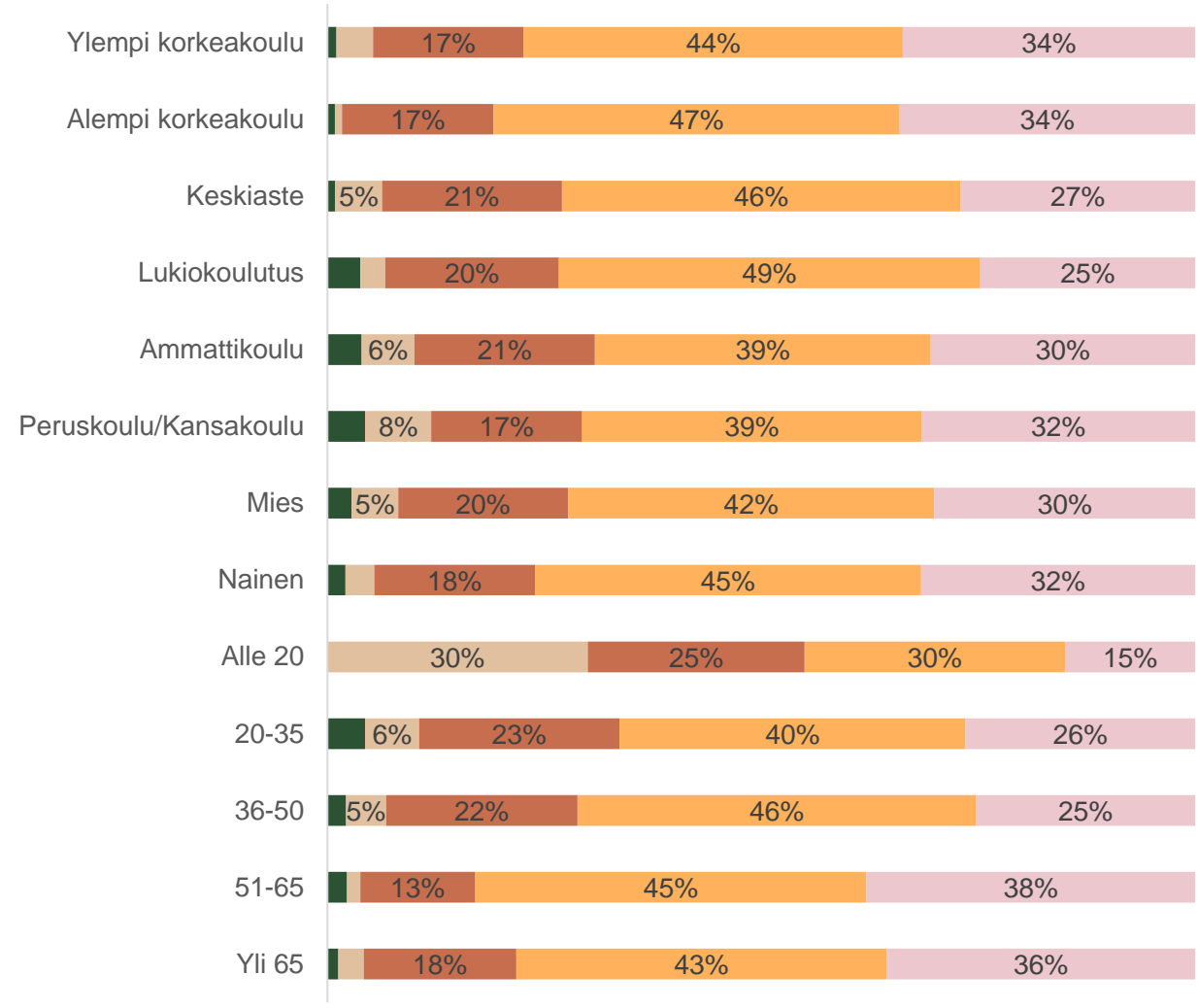
Vesistöjen, pohjavesien ja Itämeren tila

2. Miten huolissasi olet... asteikolla 1=en lainkaan huolissani, 5= erittäin huolissani

Suomen vesien tilasta?

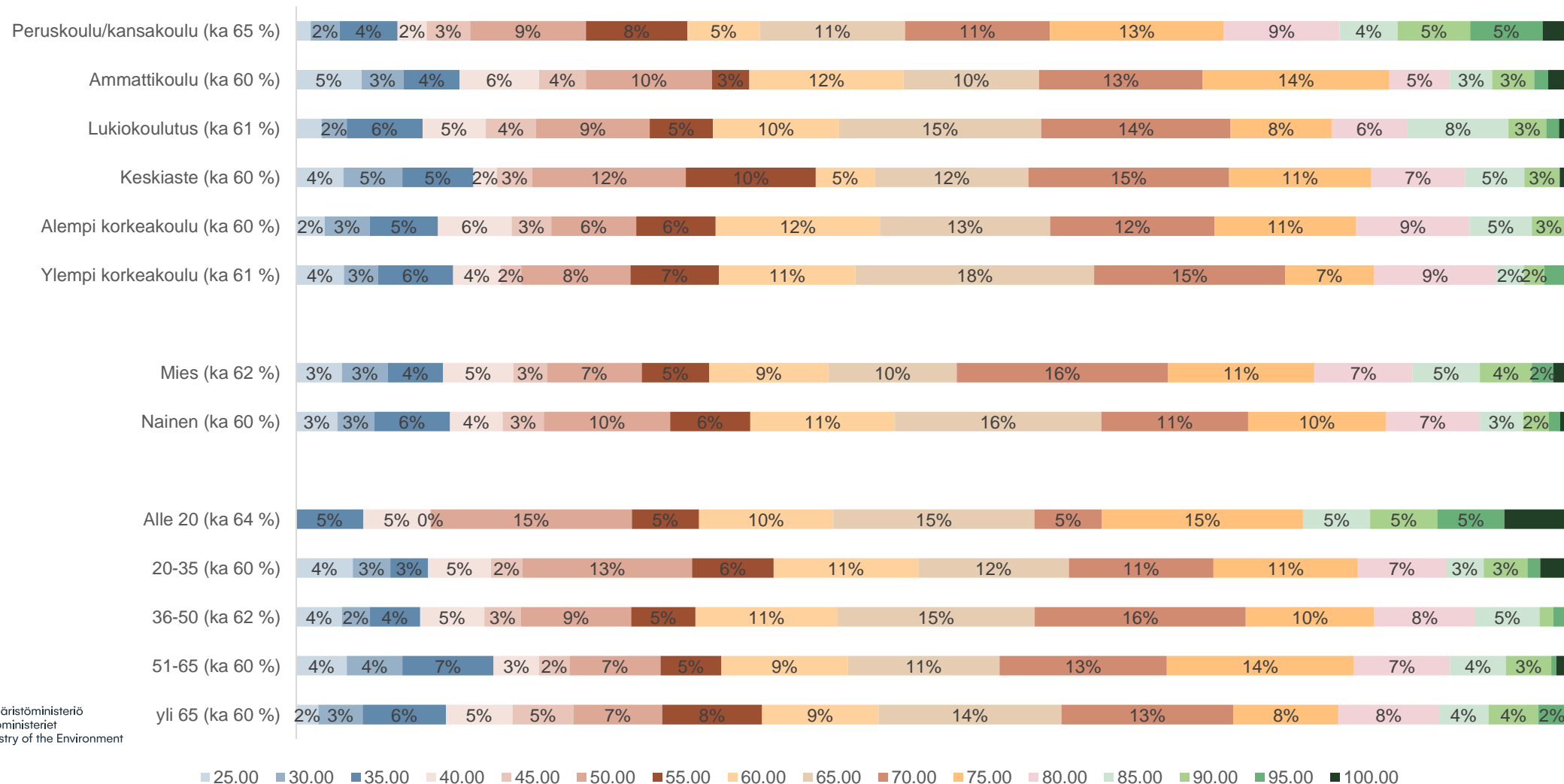
Itämeren tilasta?

3. Arvioi Suomen vesistöjen (järvet, joet) ja Itämeren tilaa.

Vesistön tila on sitä parempi, mitä lähempänä ollaan luonnontilaa ja mitä vähemmän ihminen on muuttanut luonnontilaa. Arvioi, miten suuri osuus vesistöistä on hyvässä tilassa. Vastausvaihtoehtona liukukytkin 0-100 %.

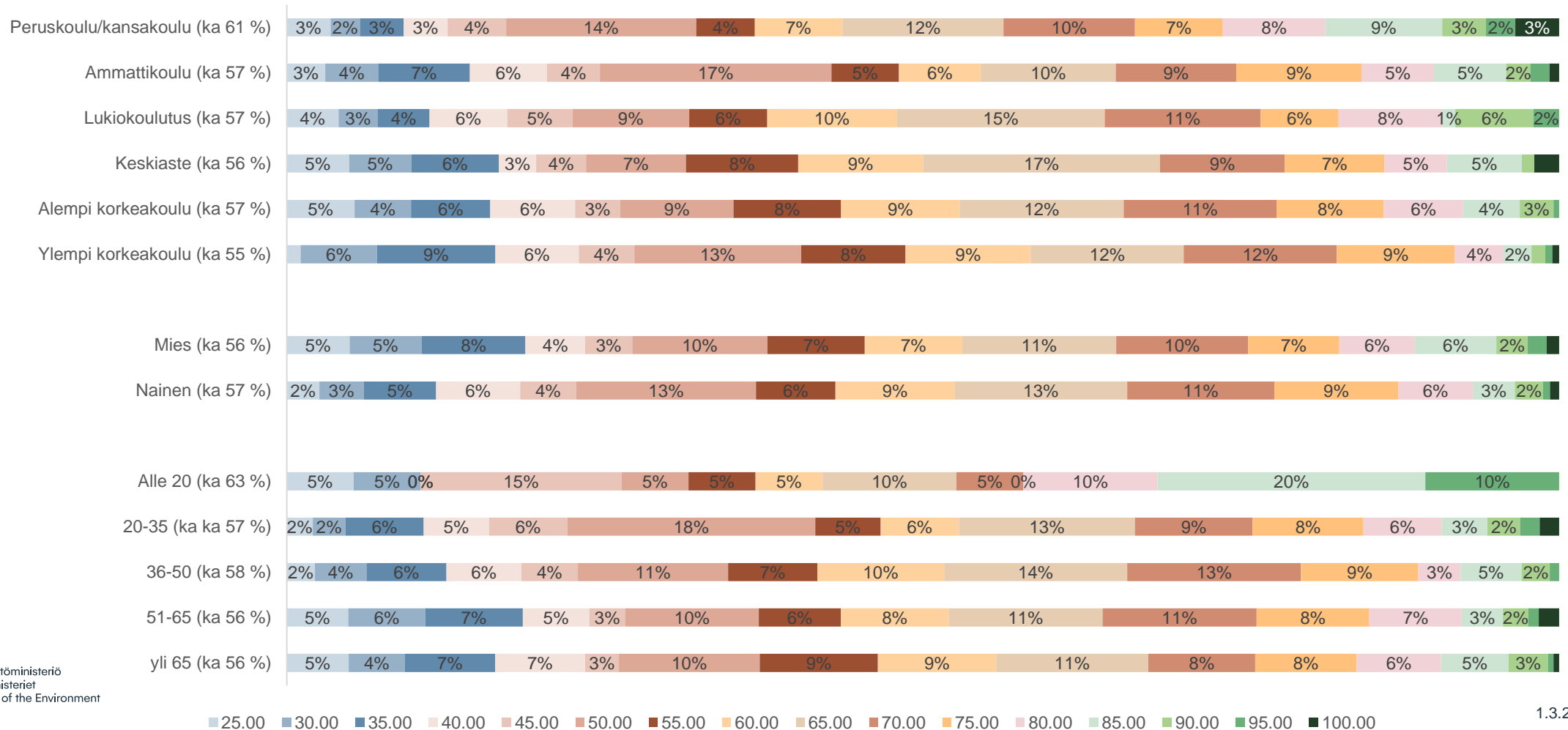
Järvistämme (järvien pinta-alasta) on oman käsitykseni mukaan tilaltaan hyviä

3. Arvioi Suomen vesistöjen (järvet, joet) ja Itämeren tilaa.

Vesistön tila on sitä parempi, mitä lähempänä ollaan luonnontilaa ja mitä vähemmän ihminen on muuttanut luonnontilaa. Arvioi, miten suuri osuus vesistöistä on hyvässä tilassa. Vastausvaihtoehtona liukukytkin 0-100 %.

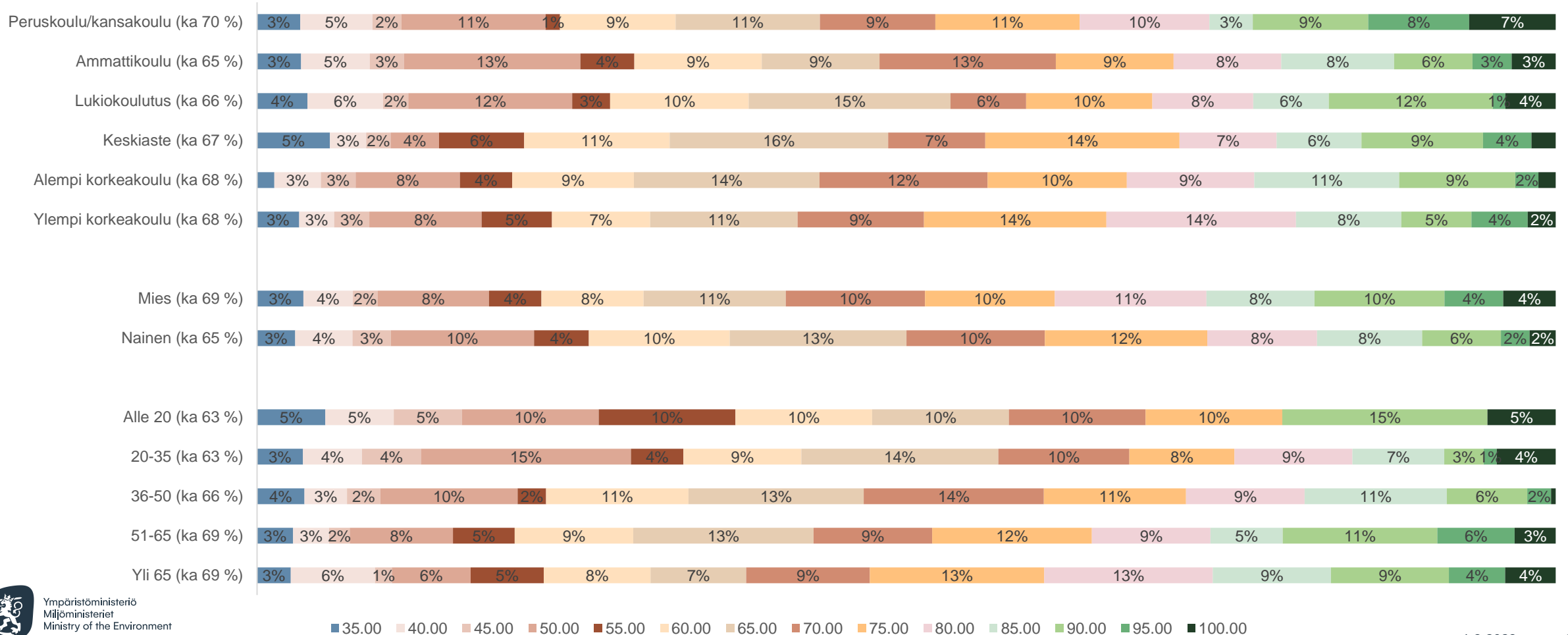
Jokivesistämme (jokien pinta-alasta) on oman käsitykseni mukaan tilaltaan hyviä

3. Arvioi Suomen vesistöjen (järvet, joet) ja Itämeren tilaa.

Vesistön tila on sitä parempi, mitä lähempänä ollaan luonnontilaa ja mitä vähemmän ihminen on muuttanut luonnontilaa. Arvioi, miten suuri osuus vesistöistä on hyvässä tilassa. Vastausvaihtoehtona liukukytkin 0-100 %.

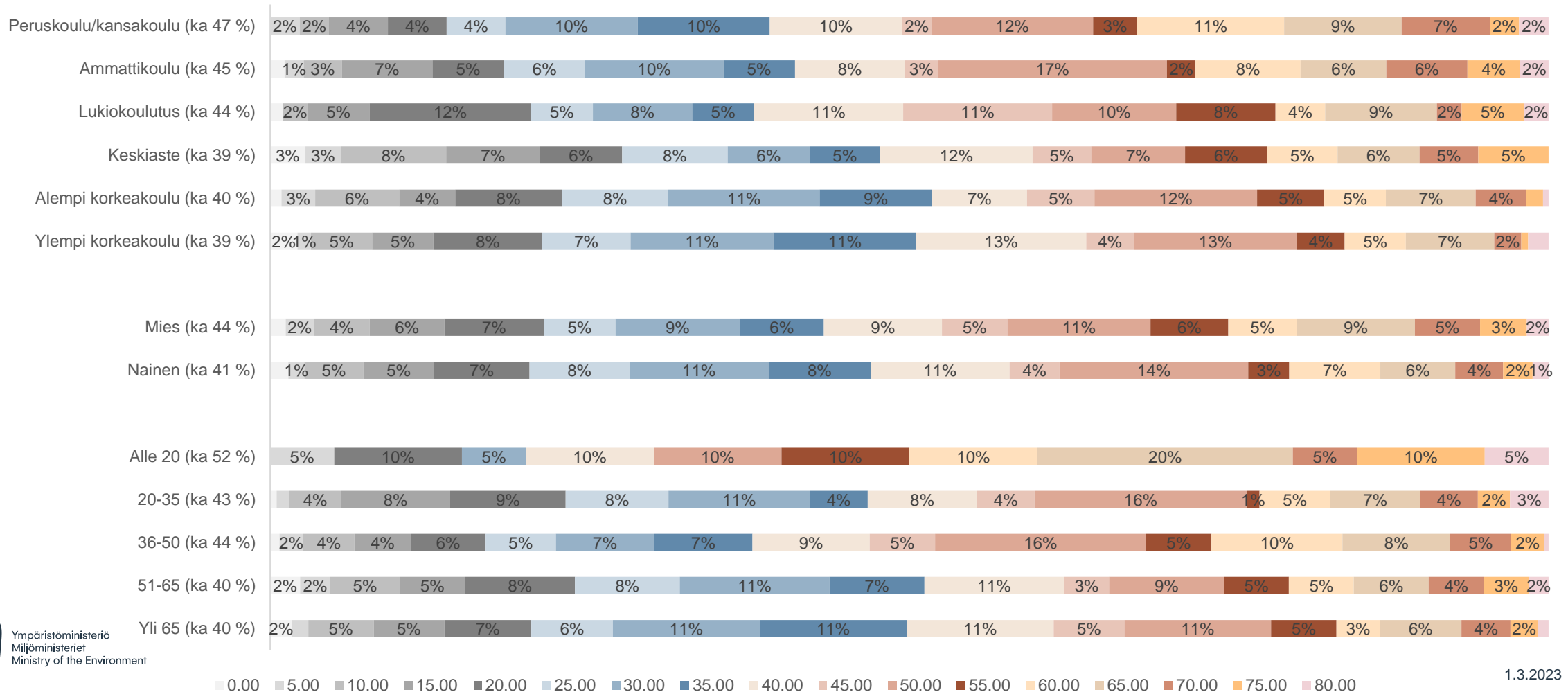
Pohjavesistämme on oman käsitykseni mukaan tilaltaan hyviä

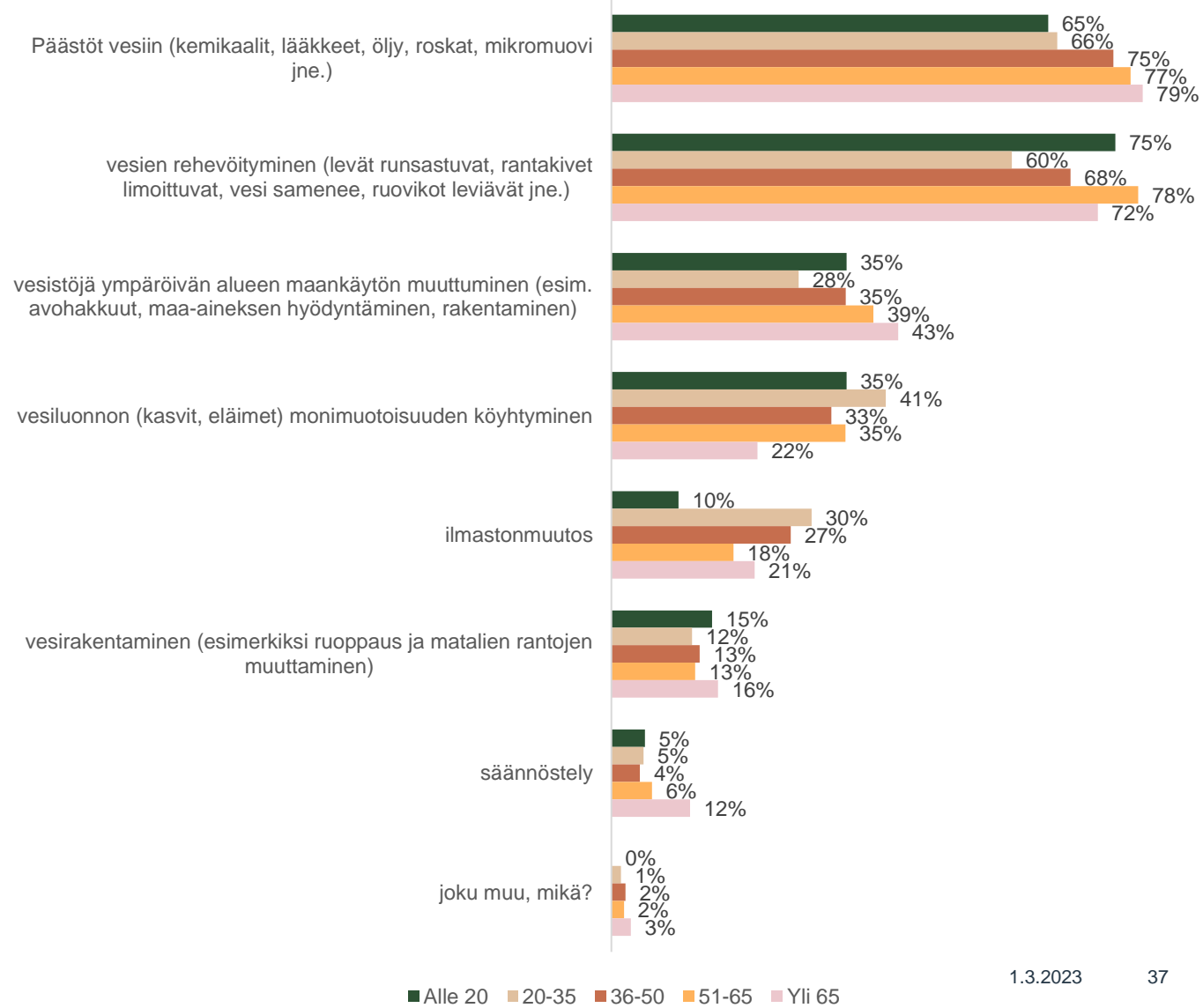
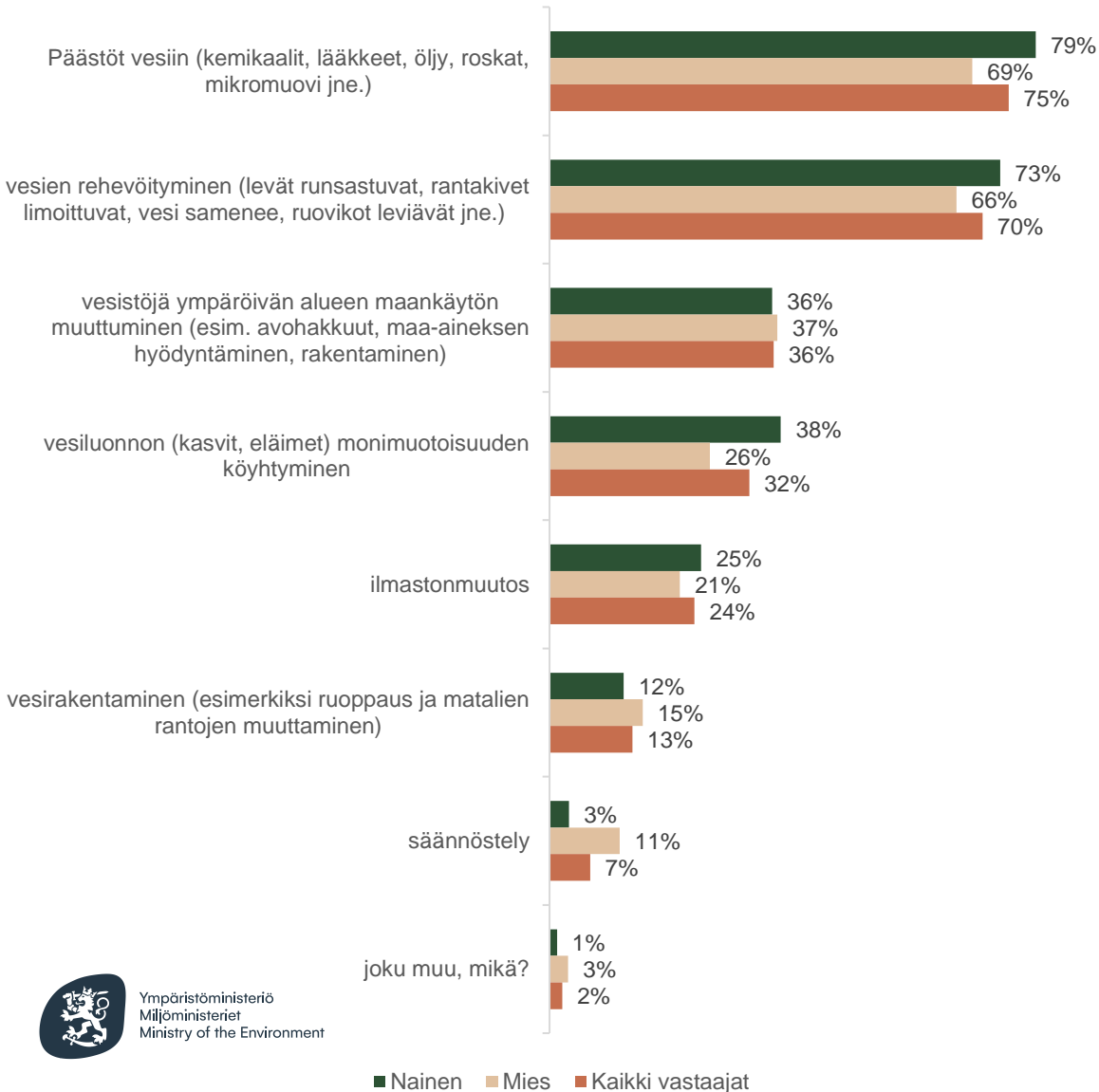
3. Arvioi Suomen vesistöjen (järvet, joet) ja Itämeren tilaa.

Vesistön tila on sitä parempi, mitä lähempänä ollaan luonnontilaa ja mitä vähemmän ihminen on muuttanut luonnontilaa. Arvioi, miten suuri osuus vesistöistä on hyvässä tilassa. Vastausvaihtoehtona liukukytkin 0-100 %.

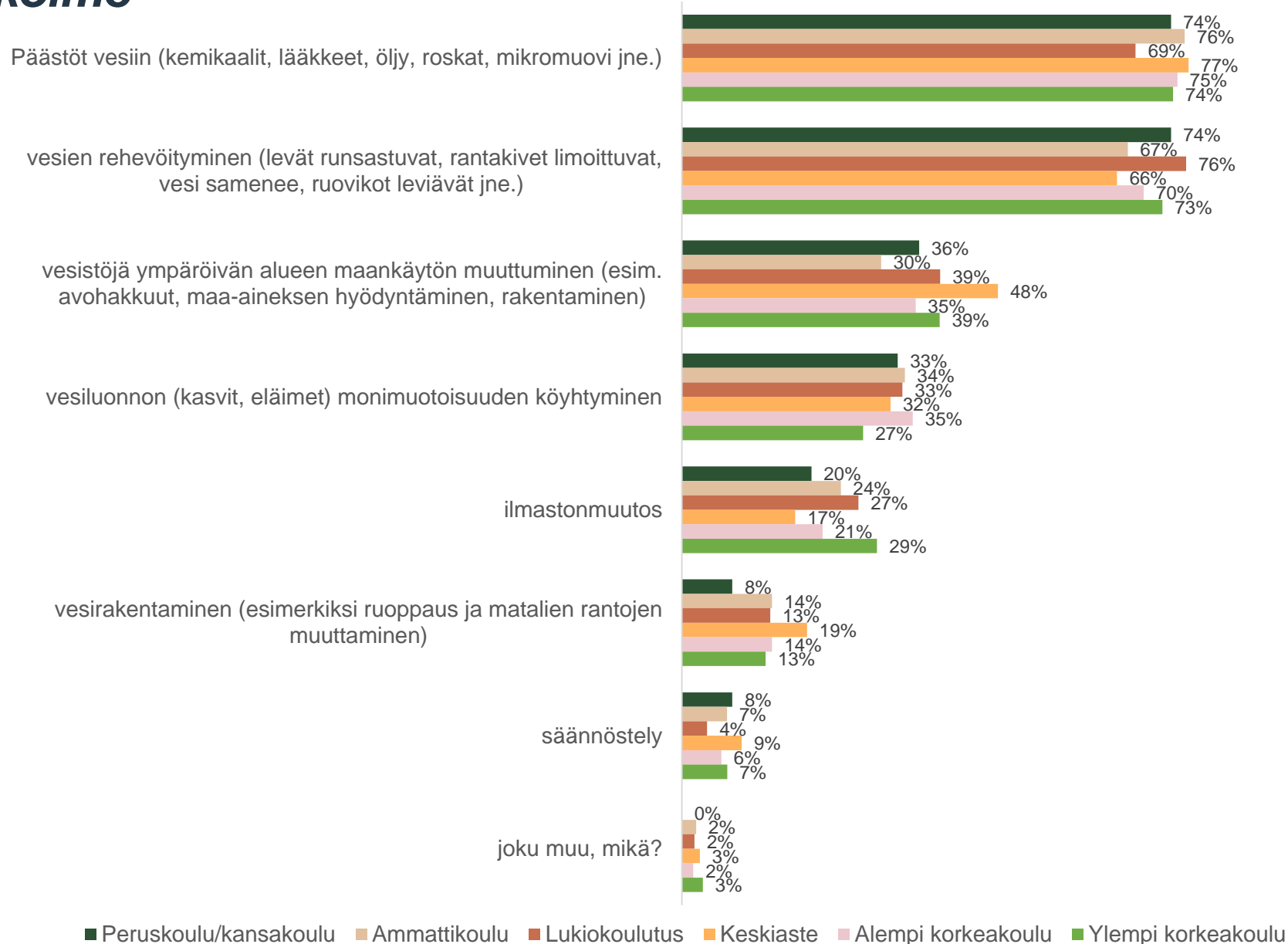
Itämeren Suomen rannikkovesistä on oman käsitykseni mukaan hyvässä tilassa

4. Mitkä ovat mielestäsi Suomen järvi- ja jokivesien suurimmat uhat? *Valitse enintään kolme*

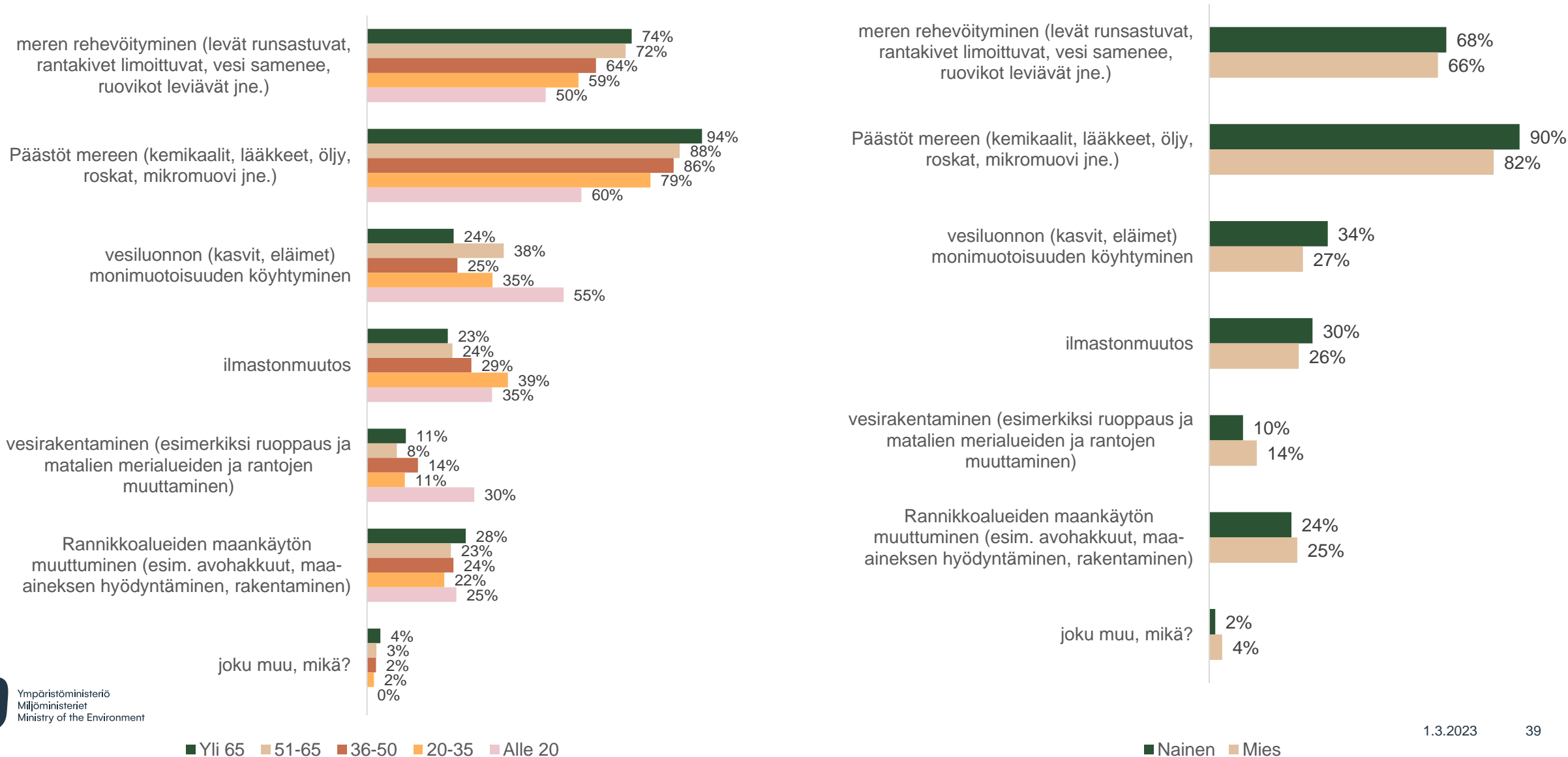

4. Mitkä ovat mielestäsi Suomen järvi- ja jokivesien suurimmat uhat? *Valitse enintään kolme*

5. Mitkä ovat mielestäsi Itämeren suurimmat uhat?

Valitse enintään kolme

5. Mitkä ovat mielestäsi Itämeren suurimmat uhat?

Valitse enintään kolme

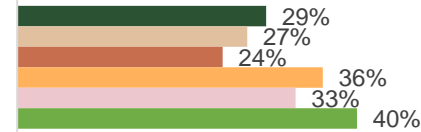
meren rehevöityminen (levät runsastuvat, rantakivet limoittuvat, vesi samenee, ruovikot leviävät jne.)

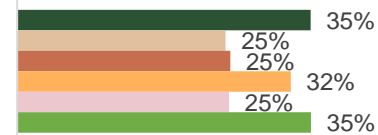
Päästöt mereen (kemikaalit, lääkkeet, öljy, roskat, mikromuovi jne.)

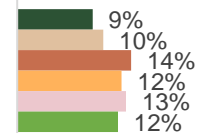
vesiluonnon (kasvit, eläimet) monimuotoisuuden köyhtyminen

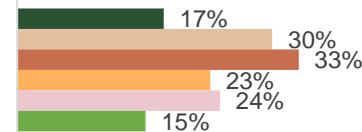
ilmastonmuutos

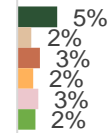
vesirakentaminen (esimerkiksi ruoppaus ja matalien merialueiden ja rantojen muuttaminen)

Rannikkoalueiden maankäytön muuttuminen (esim. avohakkuut, maa-aineksen hyödyntäminen, rakentaminen)

joku muu, mikä?

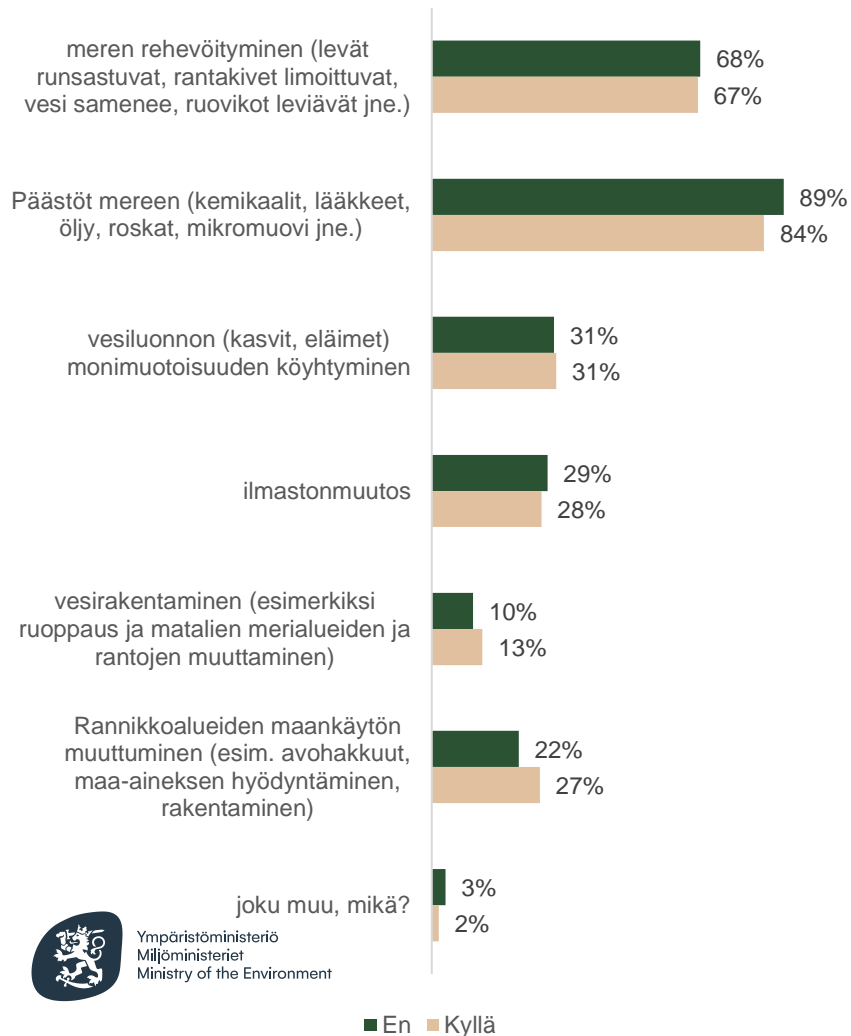

■ Ylempi korkeakoulu ■ Alempi korkeakoulu ■ Keskiaste ■ Lukiokoulutus ■ Ammattikoulu ■ Peruskoulu/kansakoulu

5. Mitkä ovat mielestäsi Itämeren suurimmat uhat?

Valitse enintään kolme

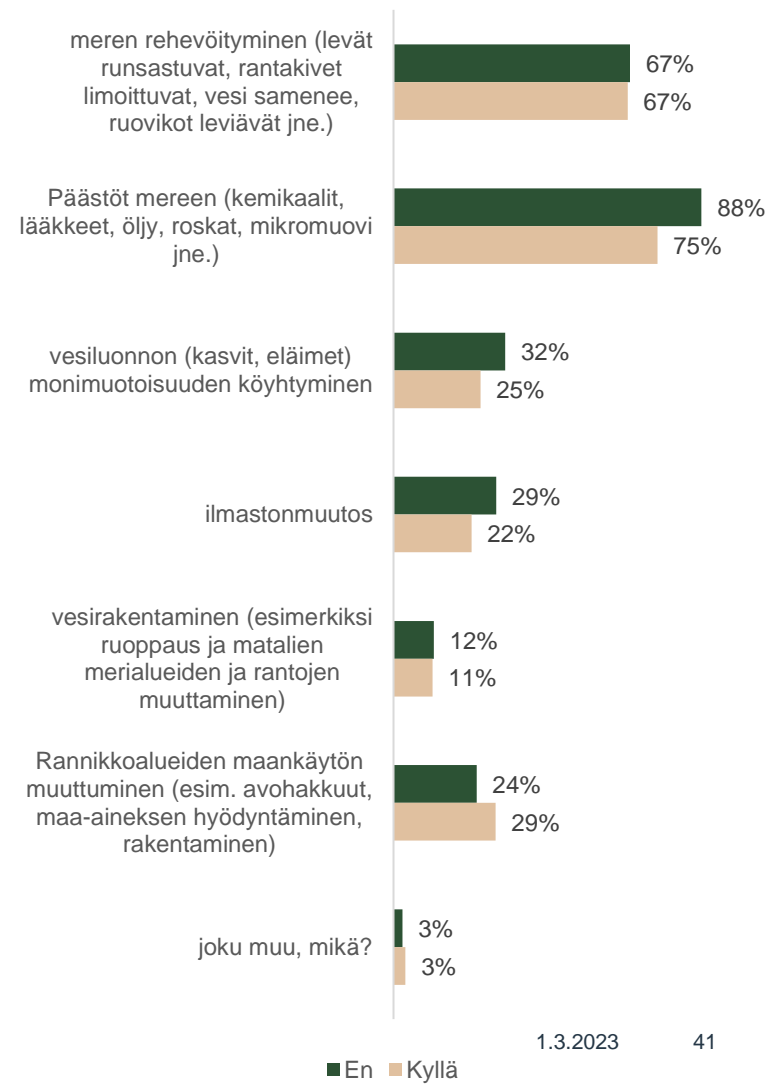
Asutko vakituisesti tai käytätkö säännöllisesti kesämökkiä joen, järven tai meren läheisyydessä?

Omistatko metsää ja/tai peltoa?

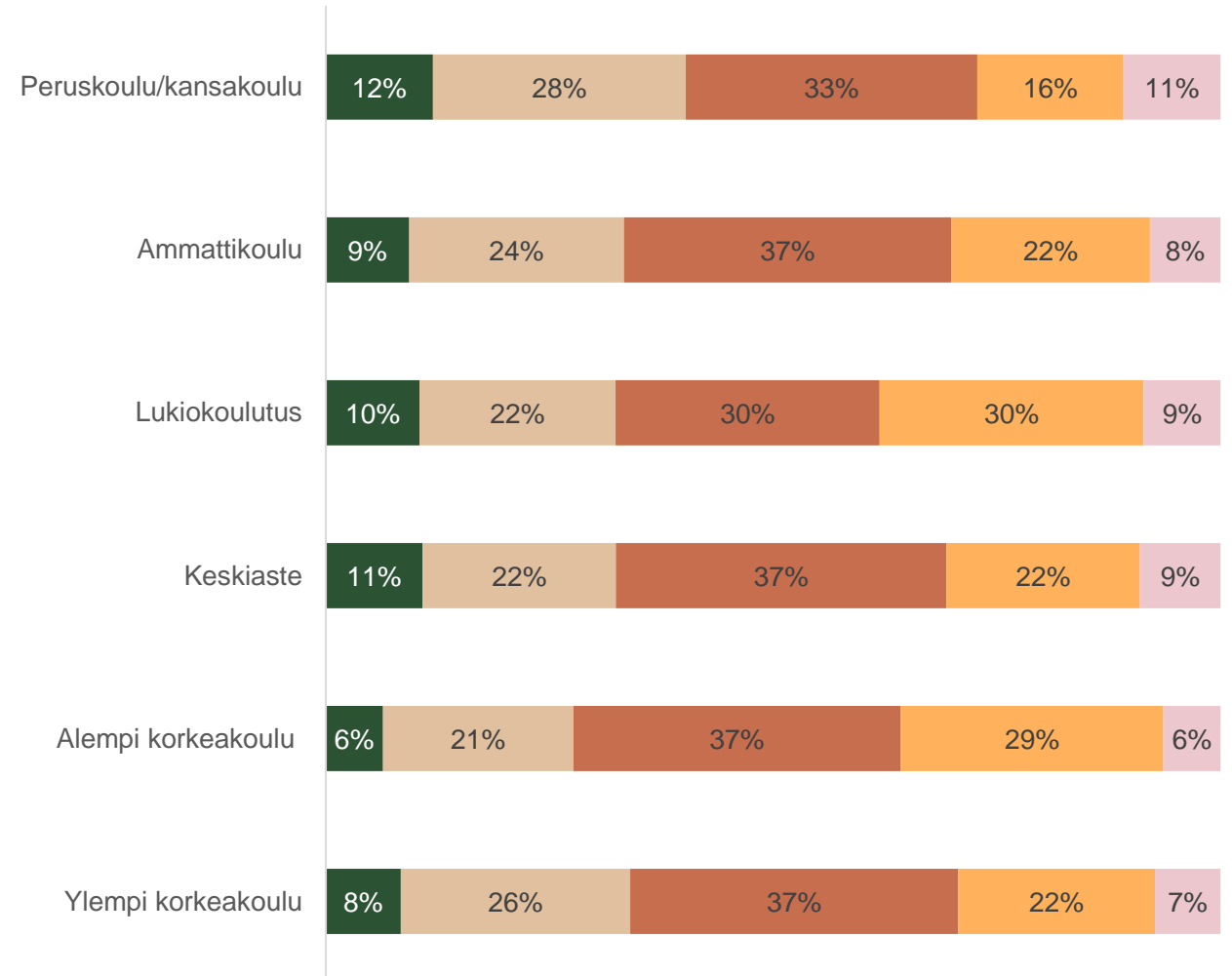
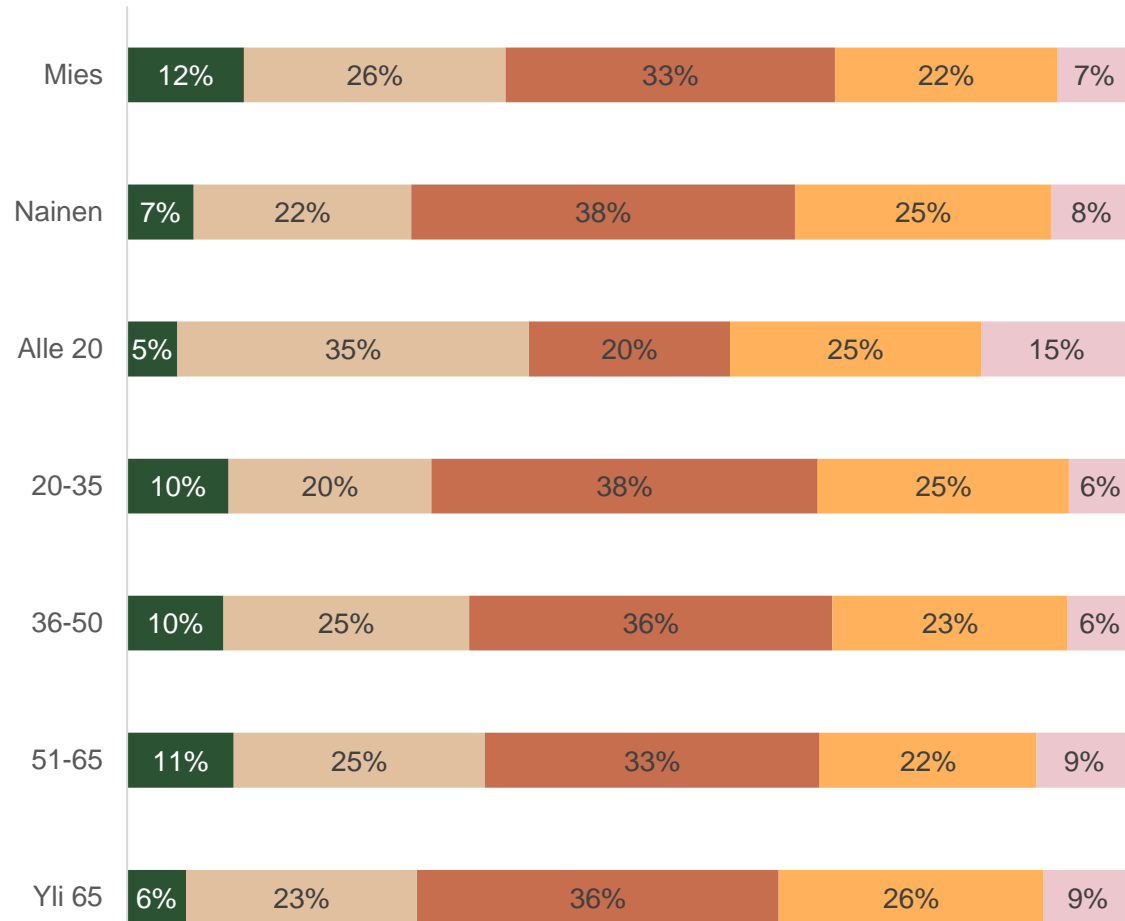

Omistatko vesialueita ja/tai oletko osakaskunnan jäsen?

6. Oletko huolissasi Suomen pohjavesien puhtaudesta tai riittämisestä esimerkiksi juoma- ja kasteluvedeksi?

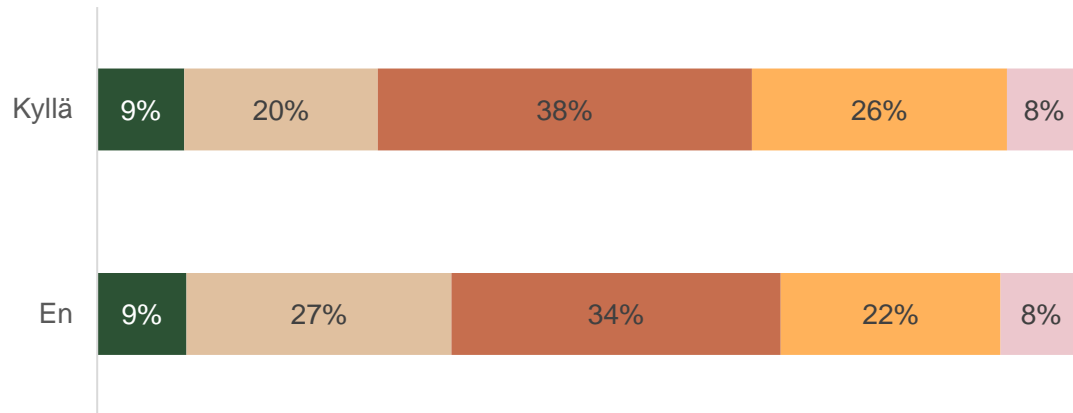
Asteikolla en lainkaan huolissani-erittäin huolissani

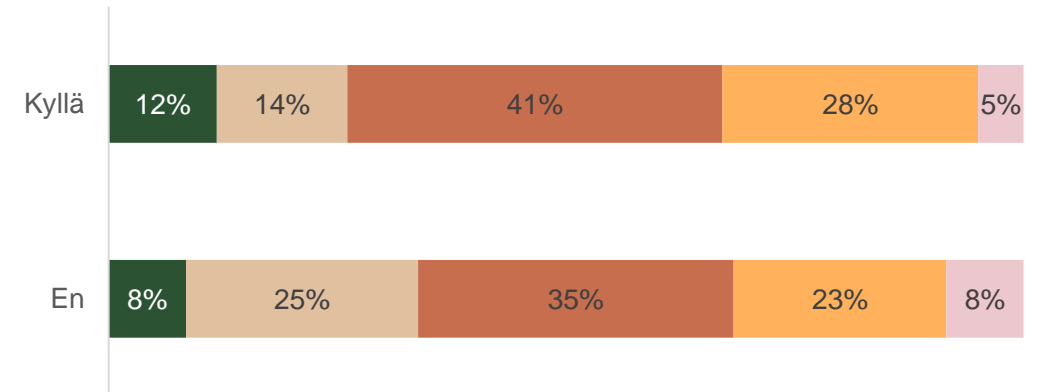
6. Oletko huolissasi Suomen pohjavesien puhtaudesta tai riittämisestä esimerkiksi juoma- ja kasteluvedeksi?

Asteikolla en lainkaan huolissani-erittäin huolissani

Asutko vakituisesti tai käytätkö säännöllisesti kesämökkiä joen, järven tai meren läheisyydessä?

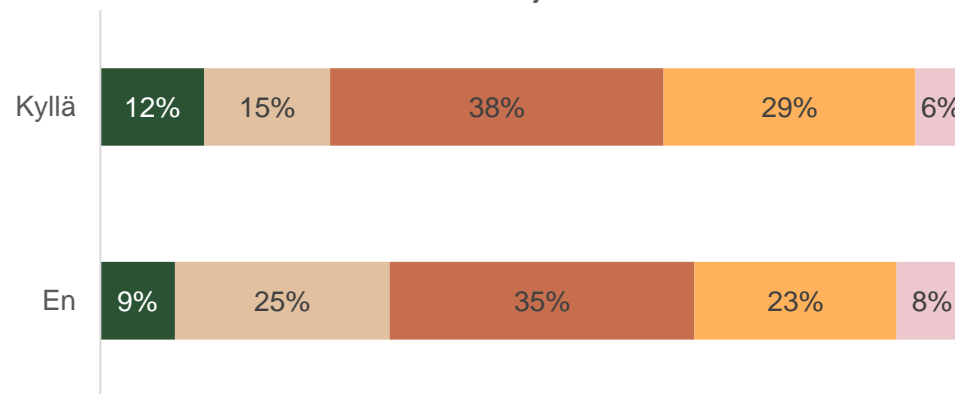

Omistatko metsää ja/tai peltoa?

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

Omistatko vesialueita ja/tai oletko osakaskunnan jäsen?

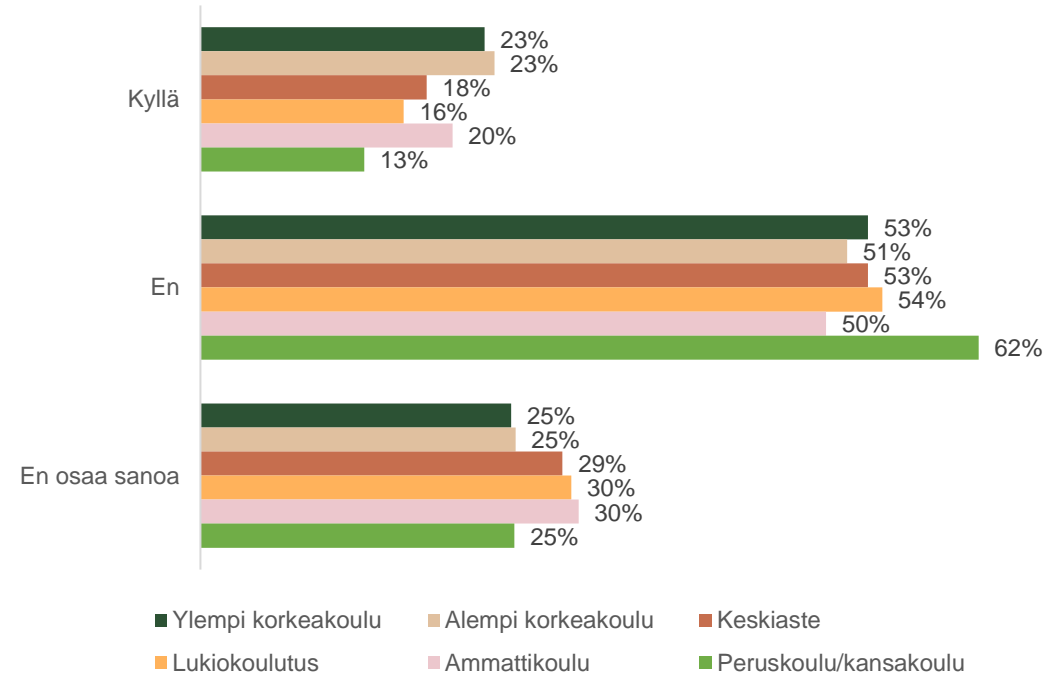
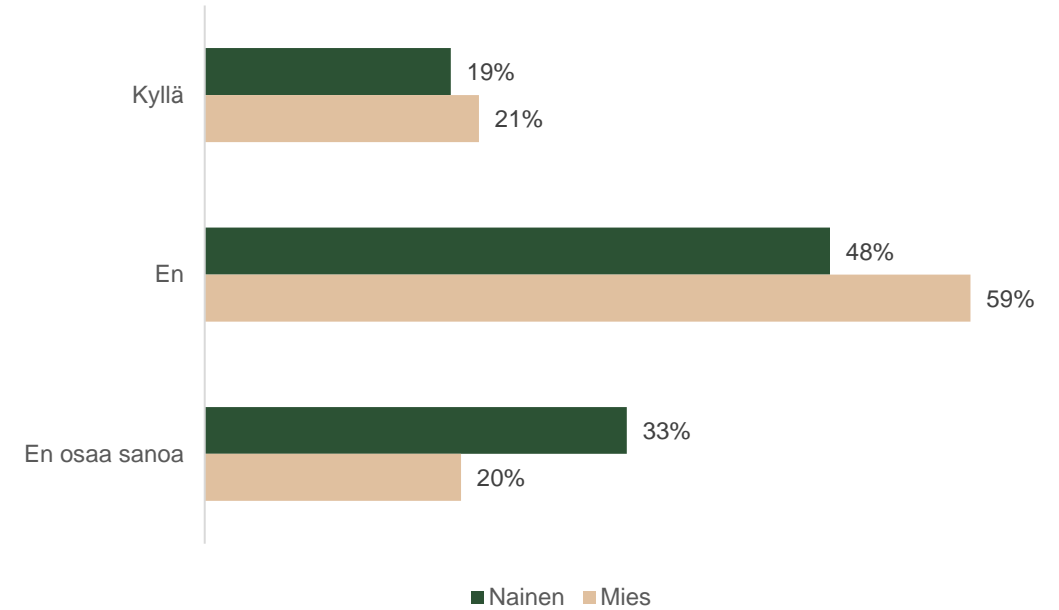
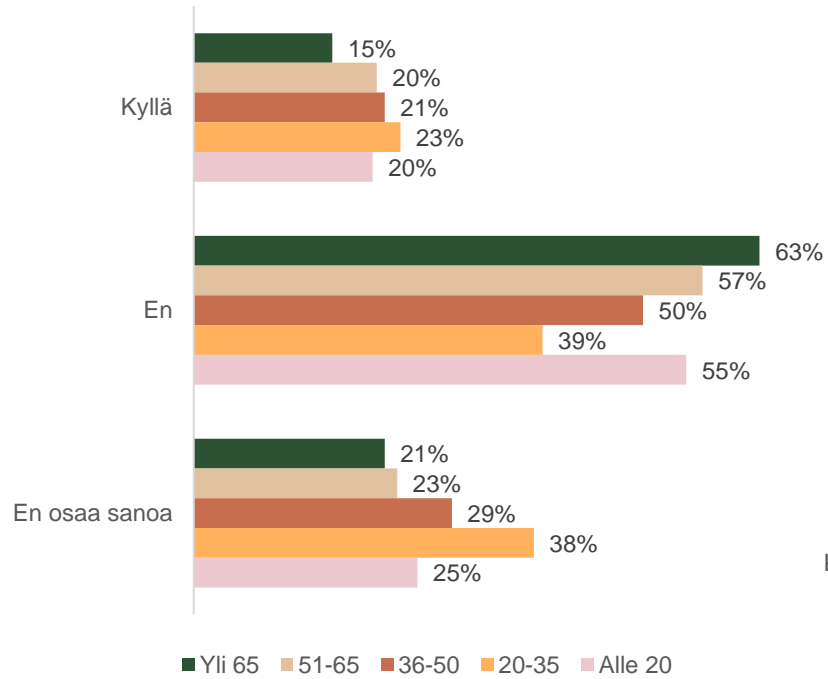

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

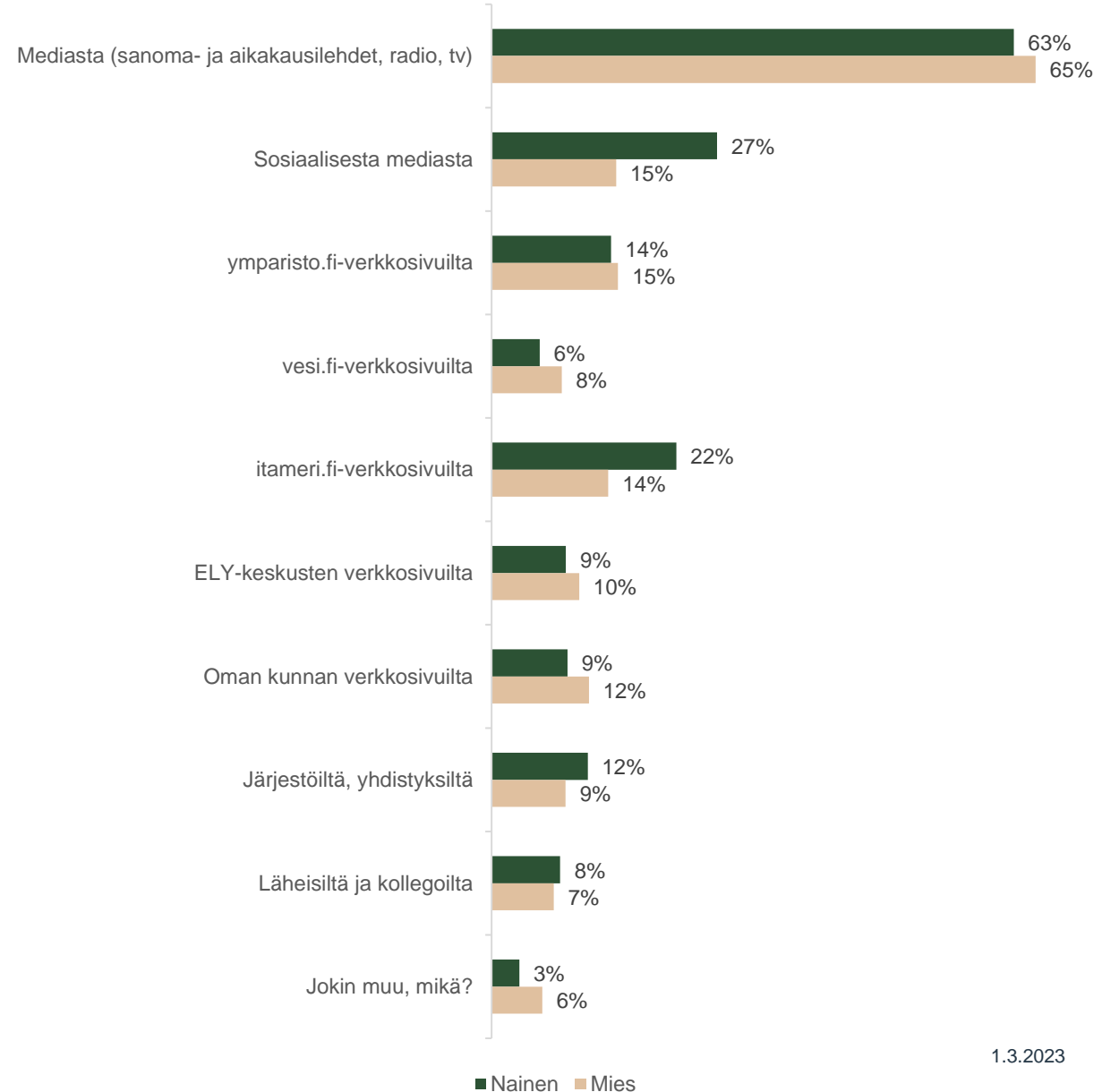
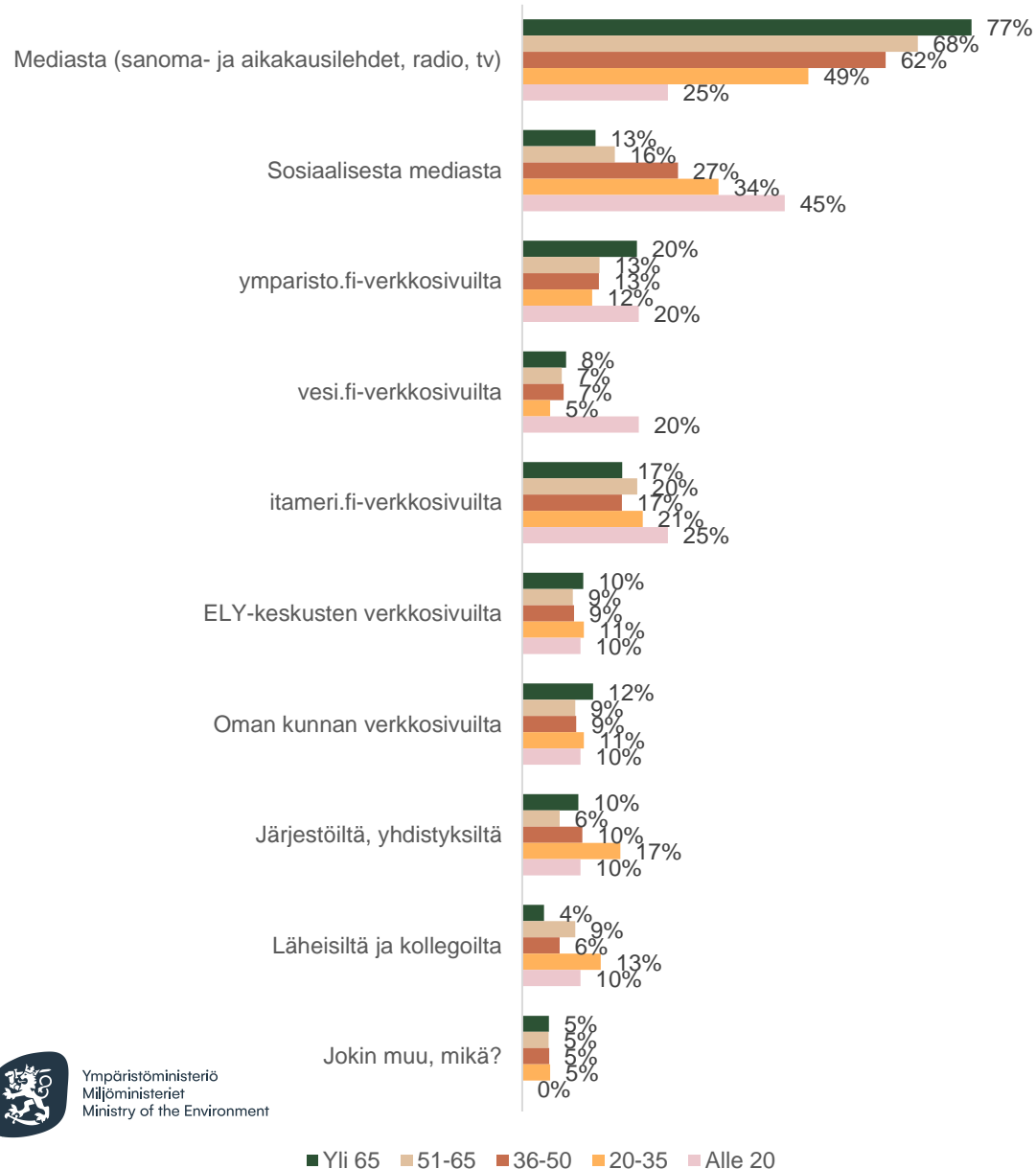
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

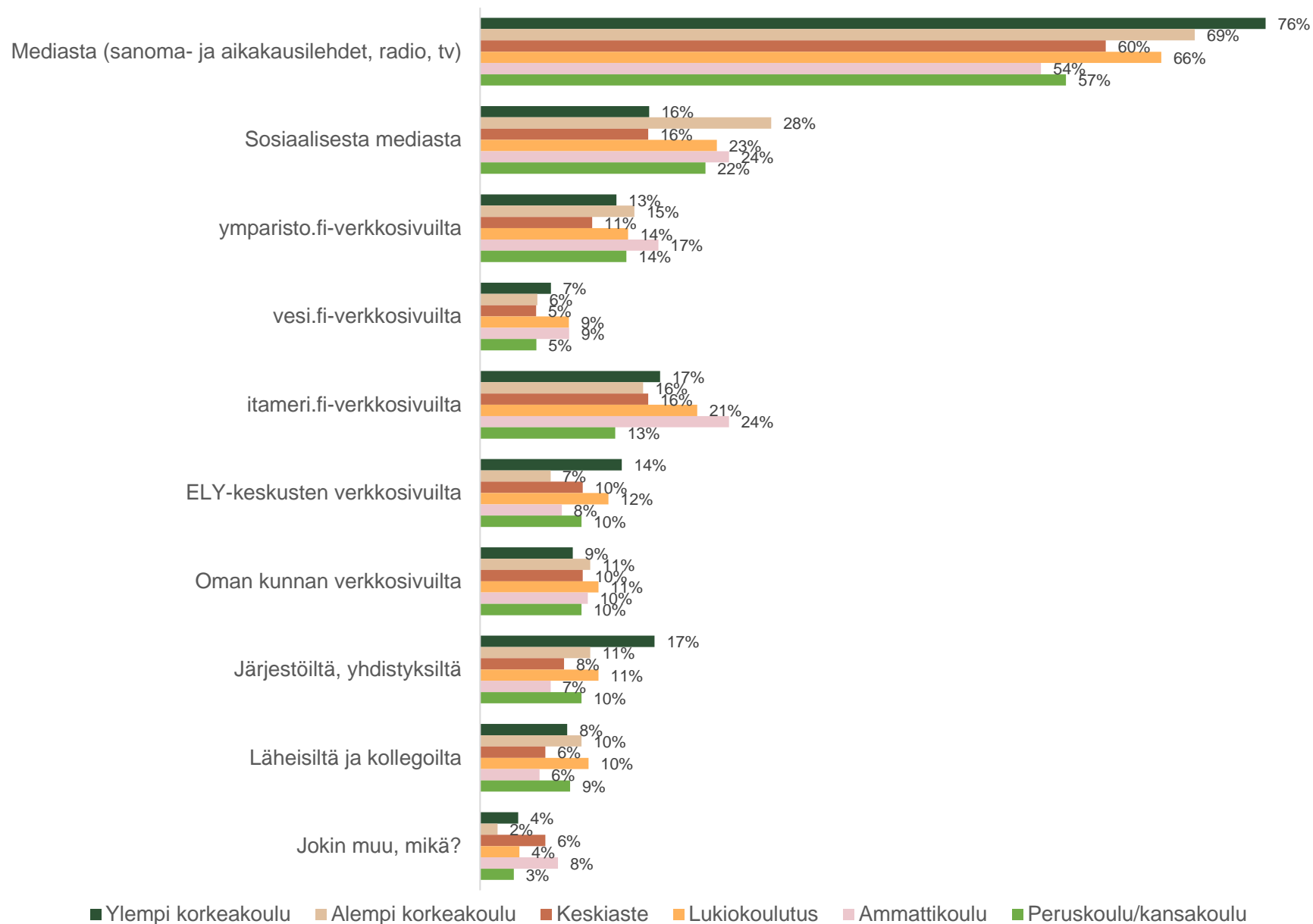
7. Asutko tai onko käyttämäsi vapaa-ajan asunto pohjavesialueella?

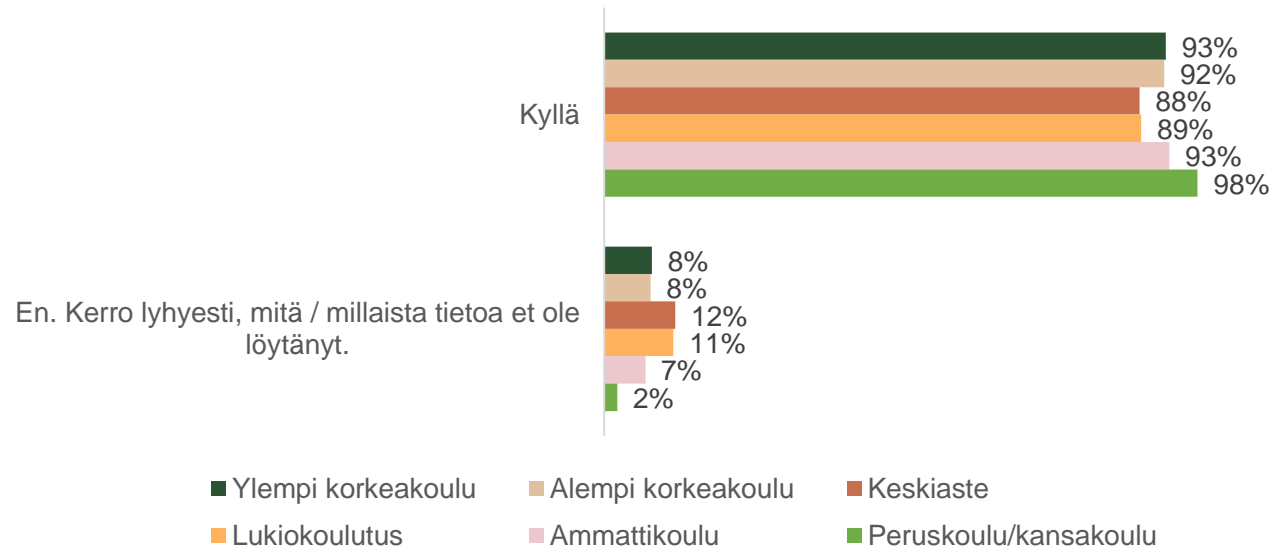
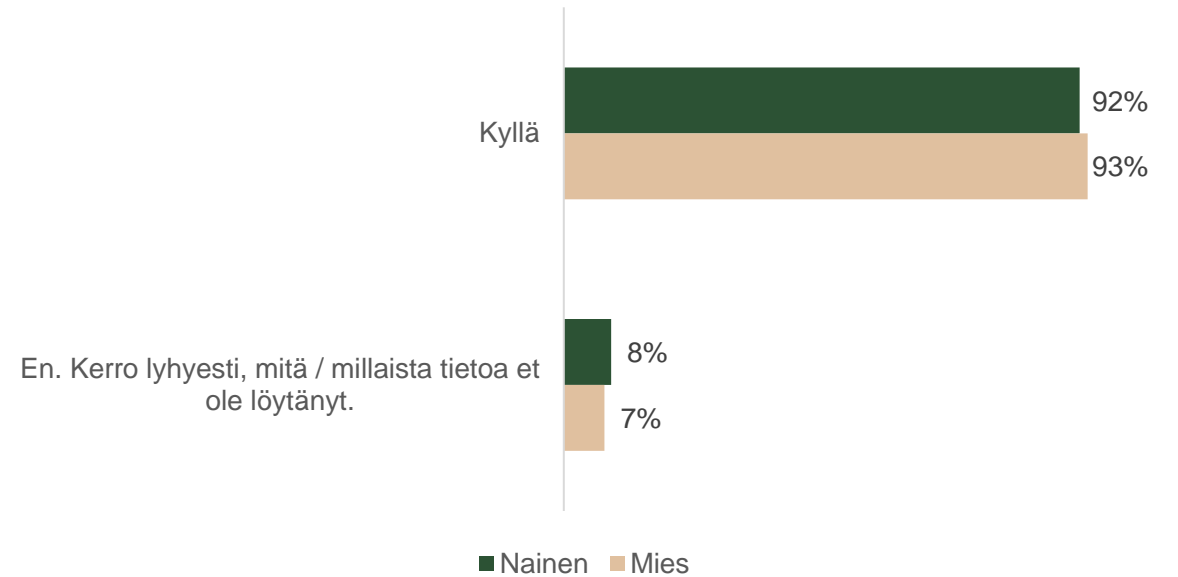
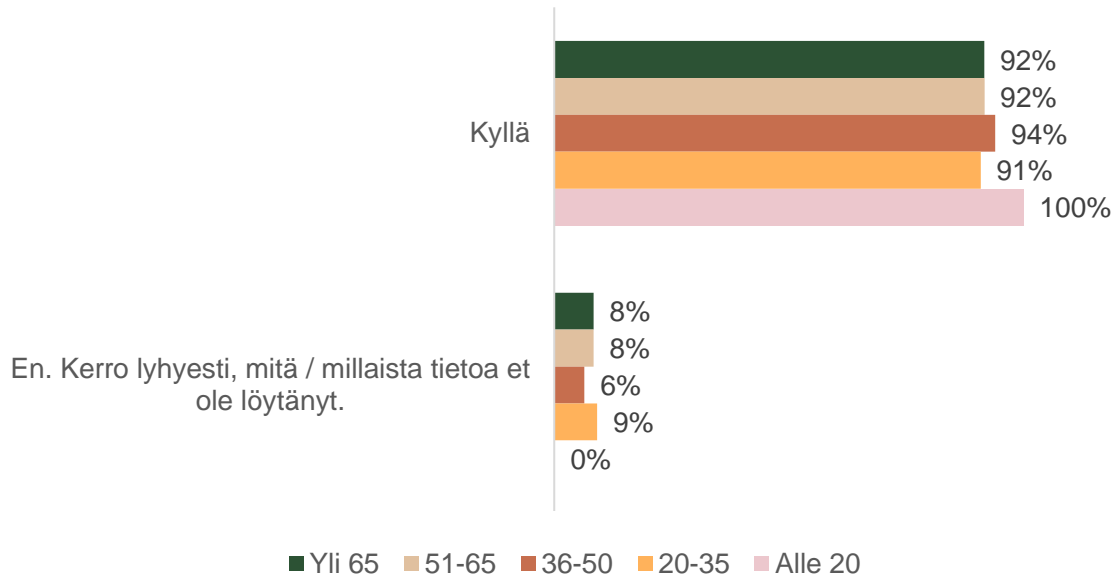
8. Mistä saat eniten tietoa vesien ja Itämeren tilasta?

8. Mistä saat eniten tietoa vesien ja Itämeren tilasta?

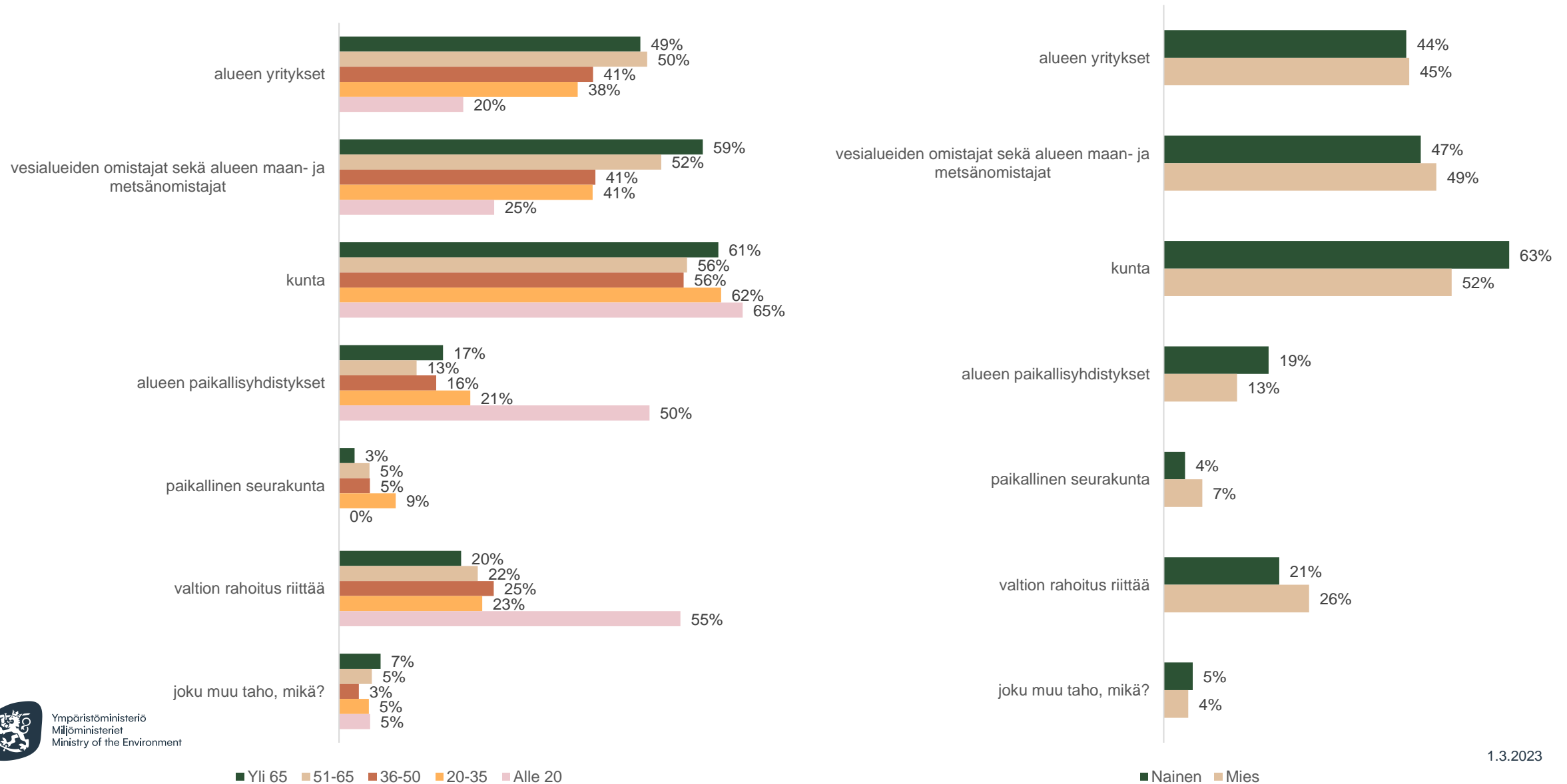
9. Löydätkö riittävästi tietoa vesien tilasta?

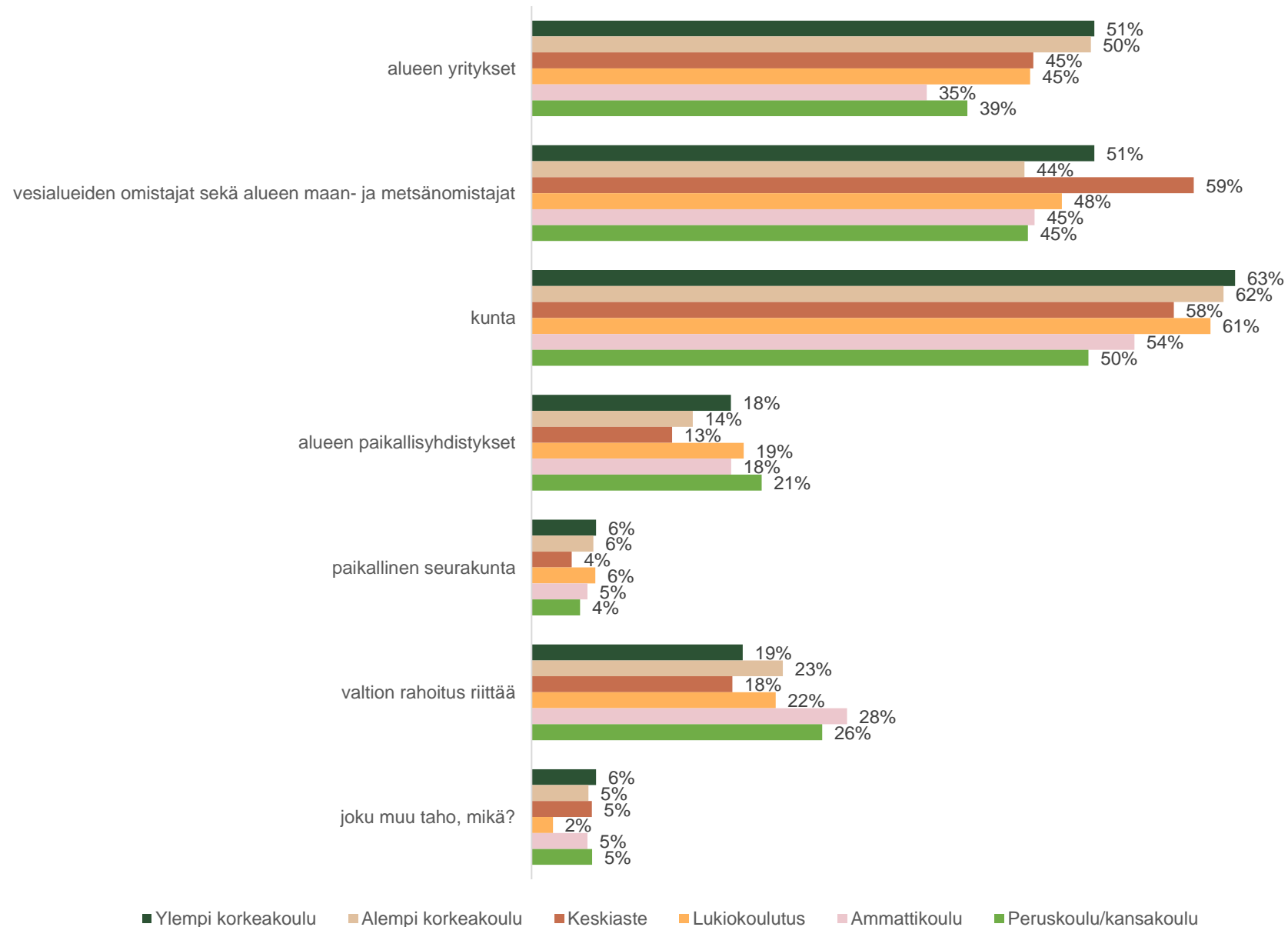

Vesiensuojelu ja Itämeren suojelu

11. Valtio rahoittaa vesiensuojelua ja vesistöjen kunnostamista. Keiden muiden pitäisi mielestäsi osallistua rahoitukseen.

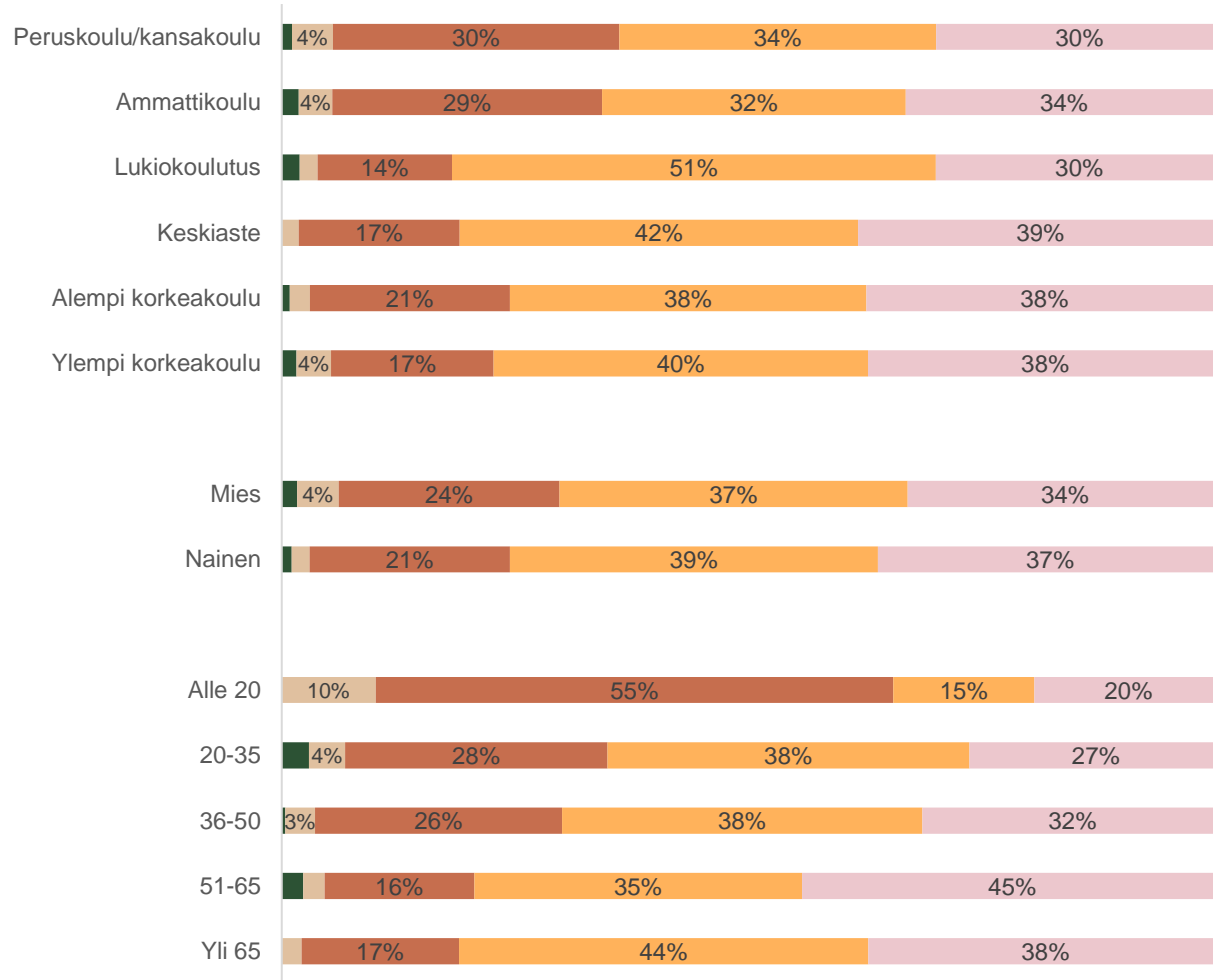

11. Valtio rahoittaa vesiensuojelua ja vesistöjen kunnostamista. Keiden muiden pitäisi mielestäsi osallistua rahoitukseen.

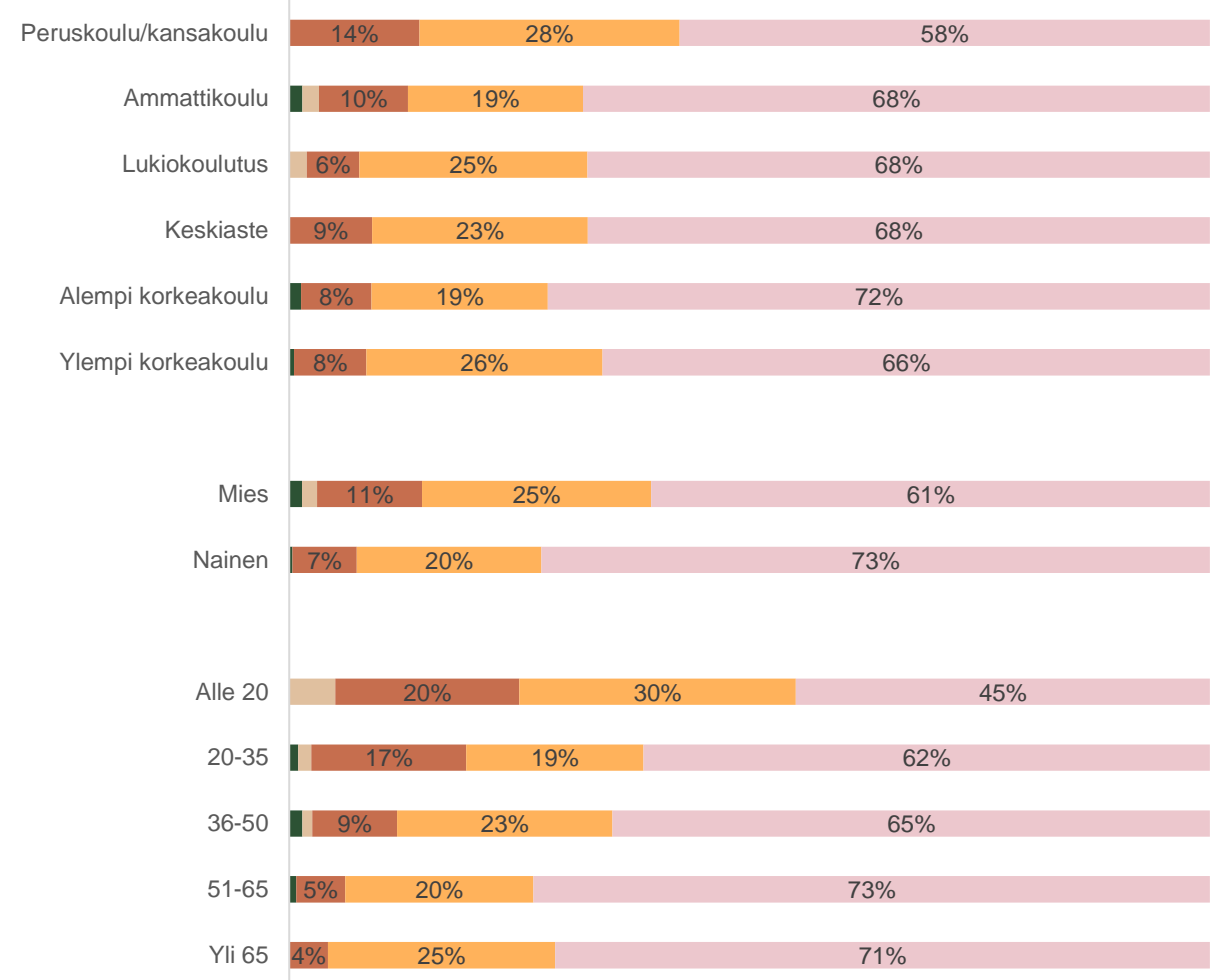

12. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1–5. (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa, enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

vesien ja/tai Itämeren tila on minulle tärkeä asia

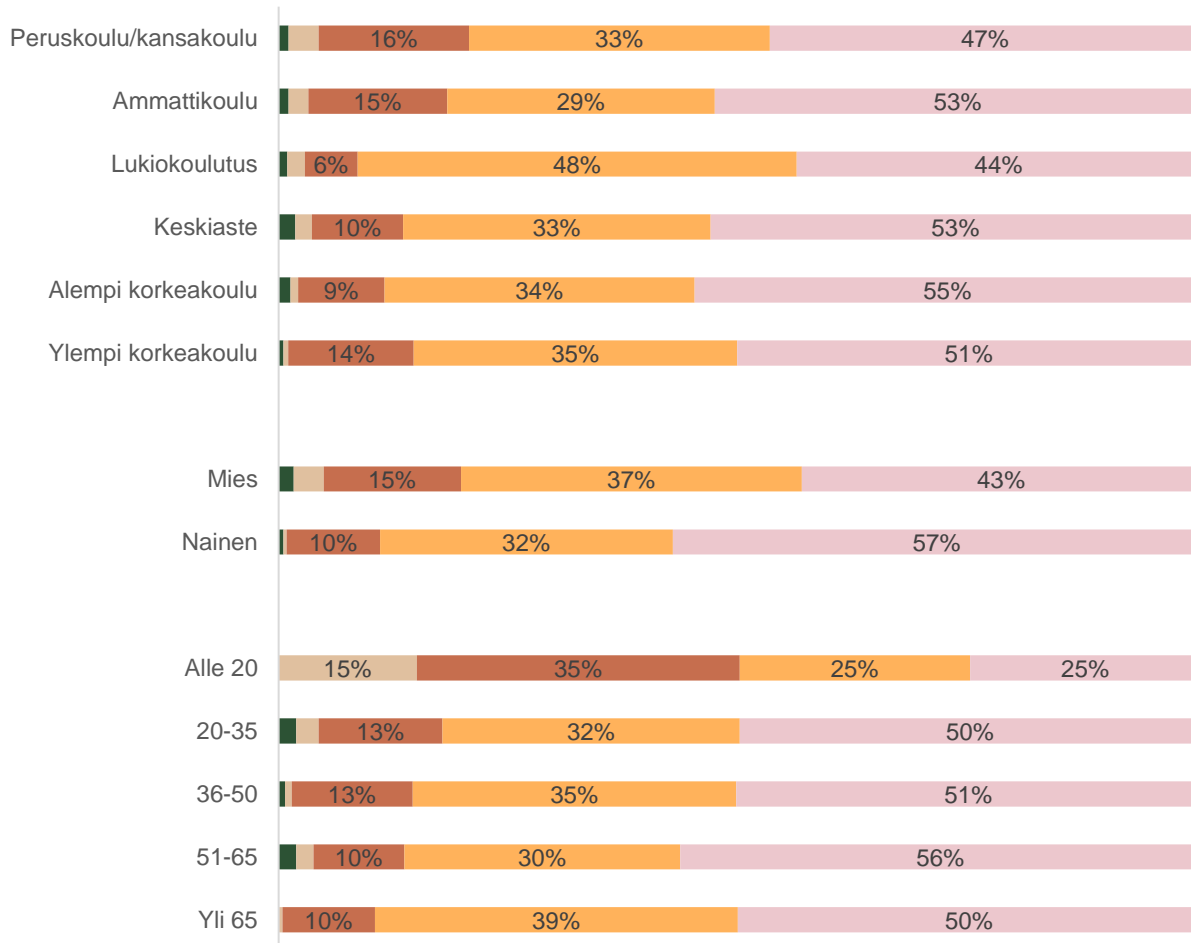

puhtaat vedet ovat tärkeä osa suomalaista identiteettiä

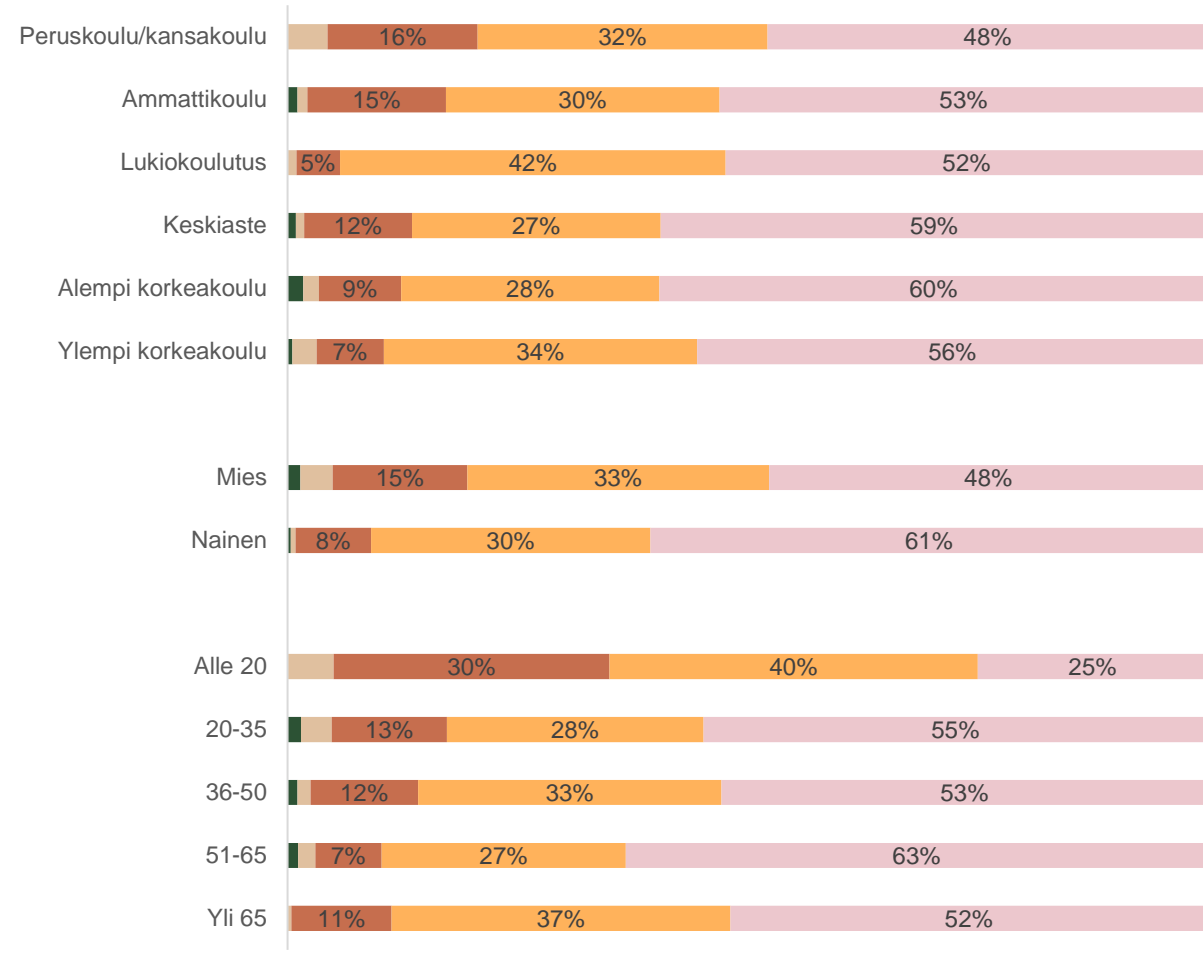

12. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1–5. (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa, enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

puhtaat vedet ja puhdas Itämeri ylläpitävät kansanterveyttä ja hyvinvointia

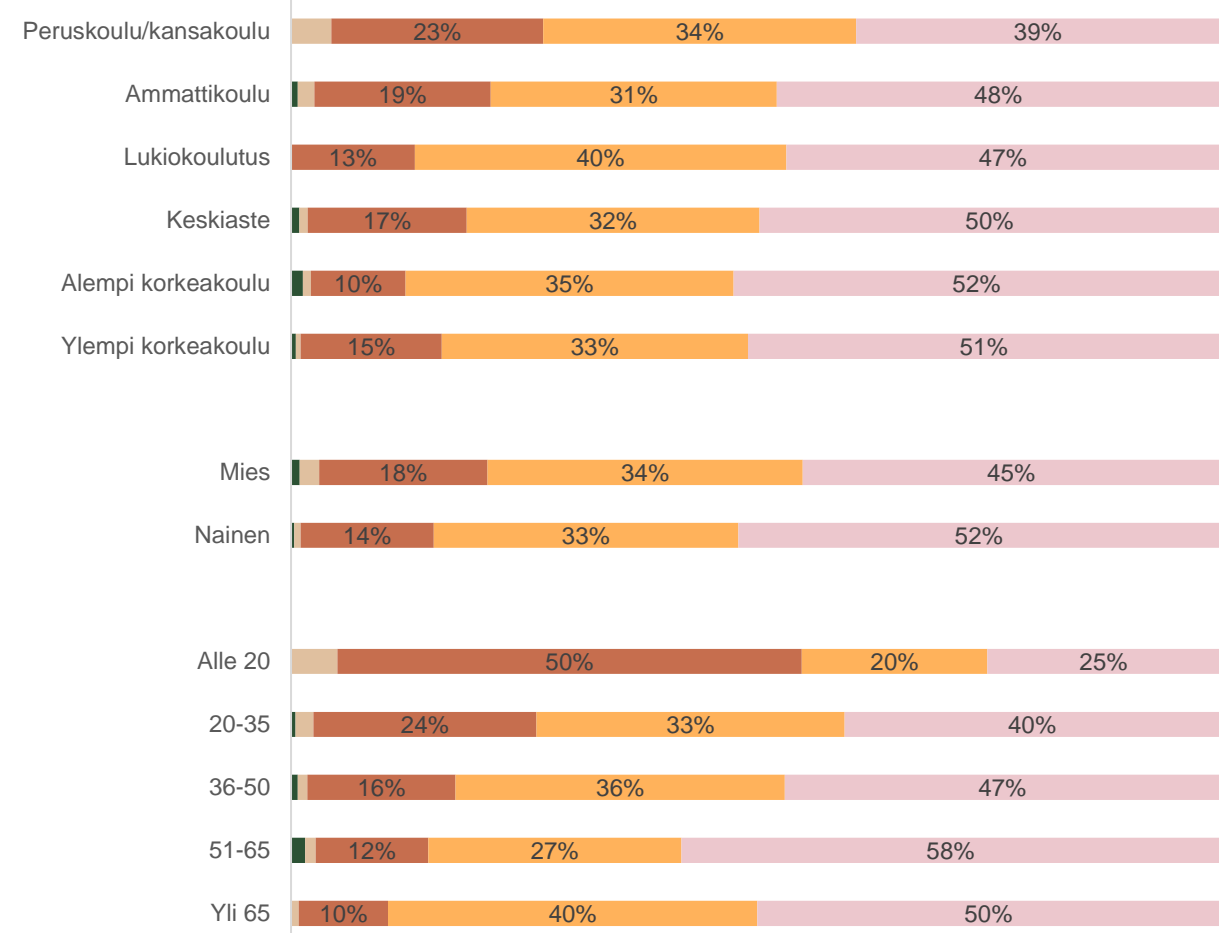
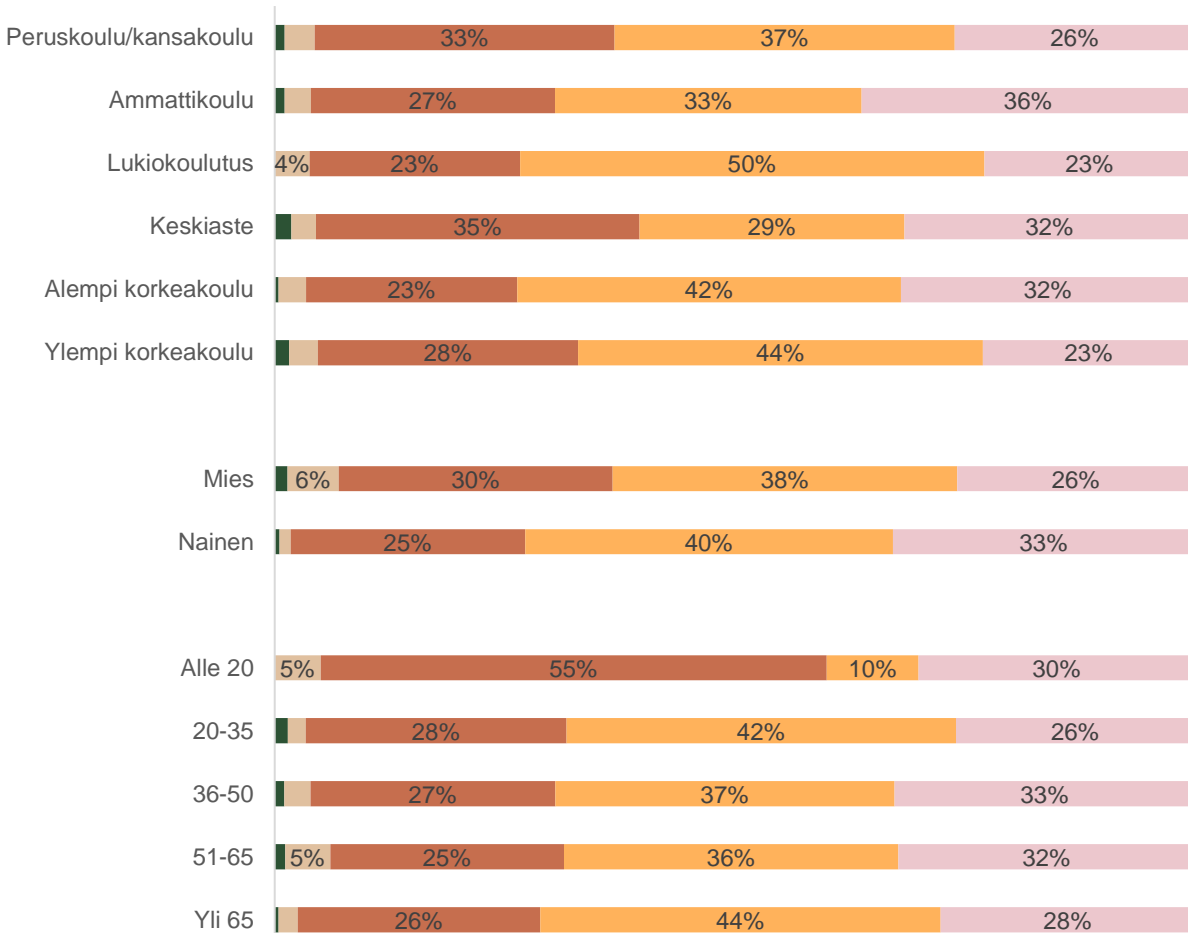
puhtaat vedet ja puhdas Itämeri ovat edellytyksenä monimuotoiselle luonnolle

12. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1–5. (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa, enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

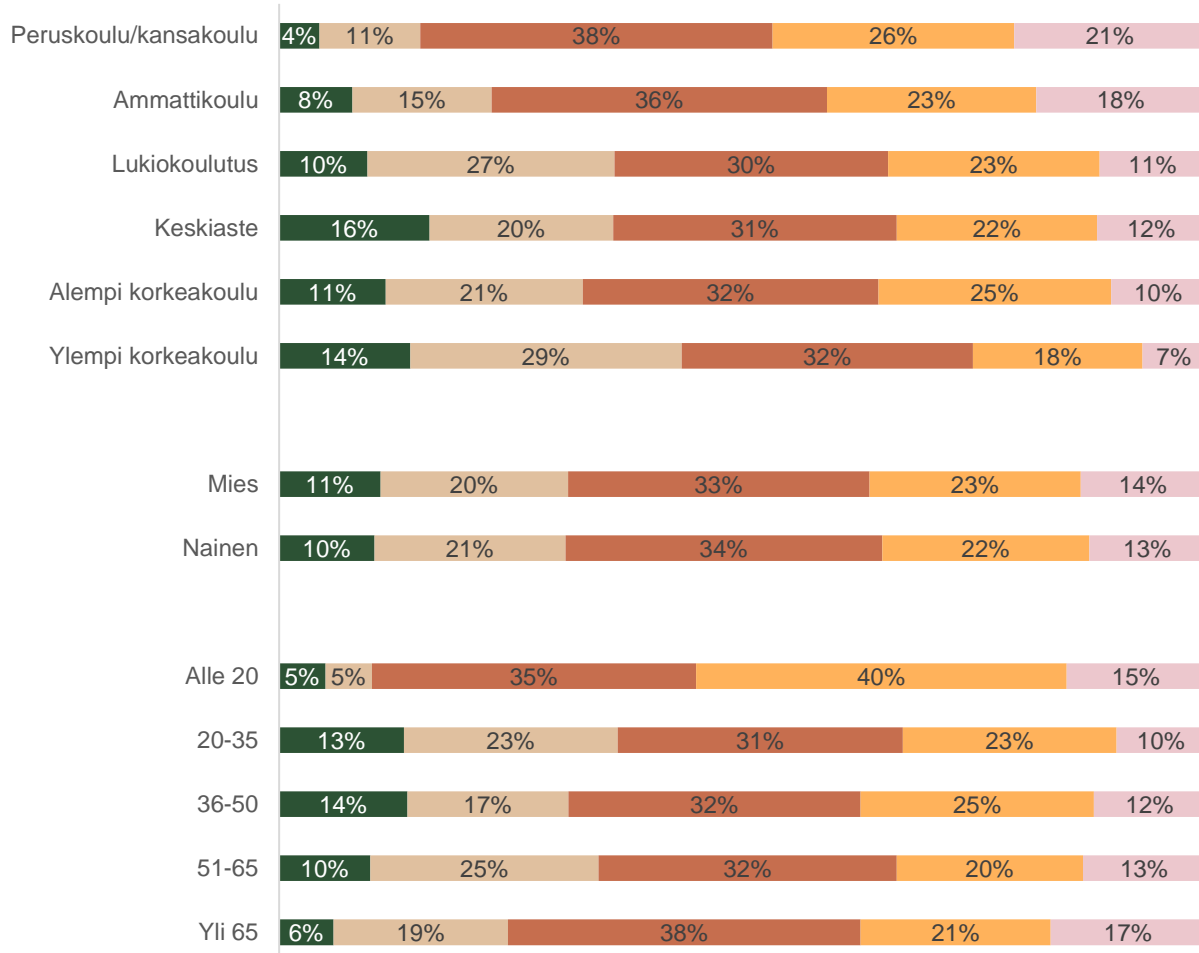
puhtaat vedet ja Itämeri ovat edellytyksenä tuottavalle elinkeinotoiminnalle

Puhtaat vedet ja Itämeri ovat tärkeä alueellinen tai paikallinen vetovoimatekijä

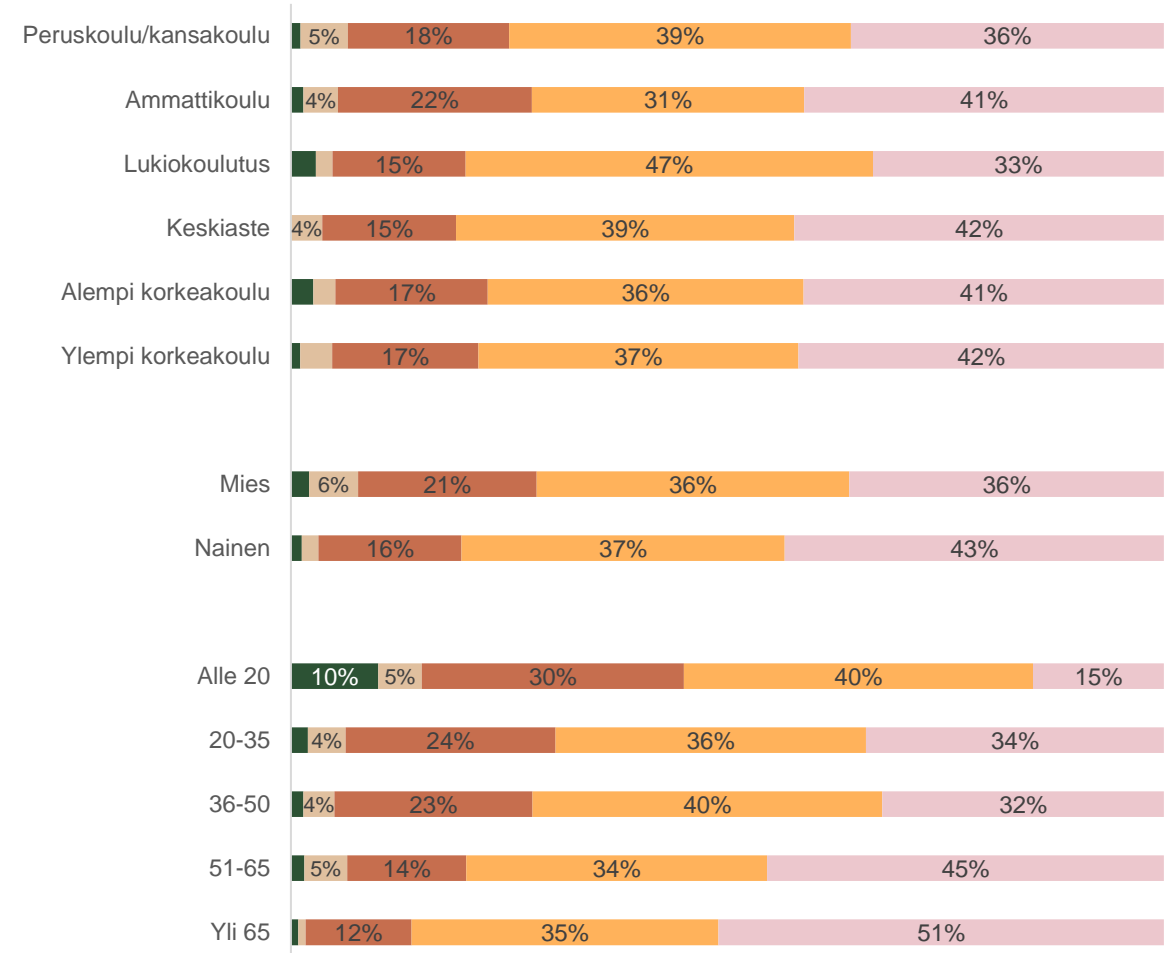

12. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1–5. (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa, enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

vesien ja Itämeren suojele ei saa haitata taloudellista kasvua

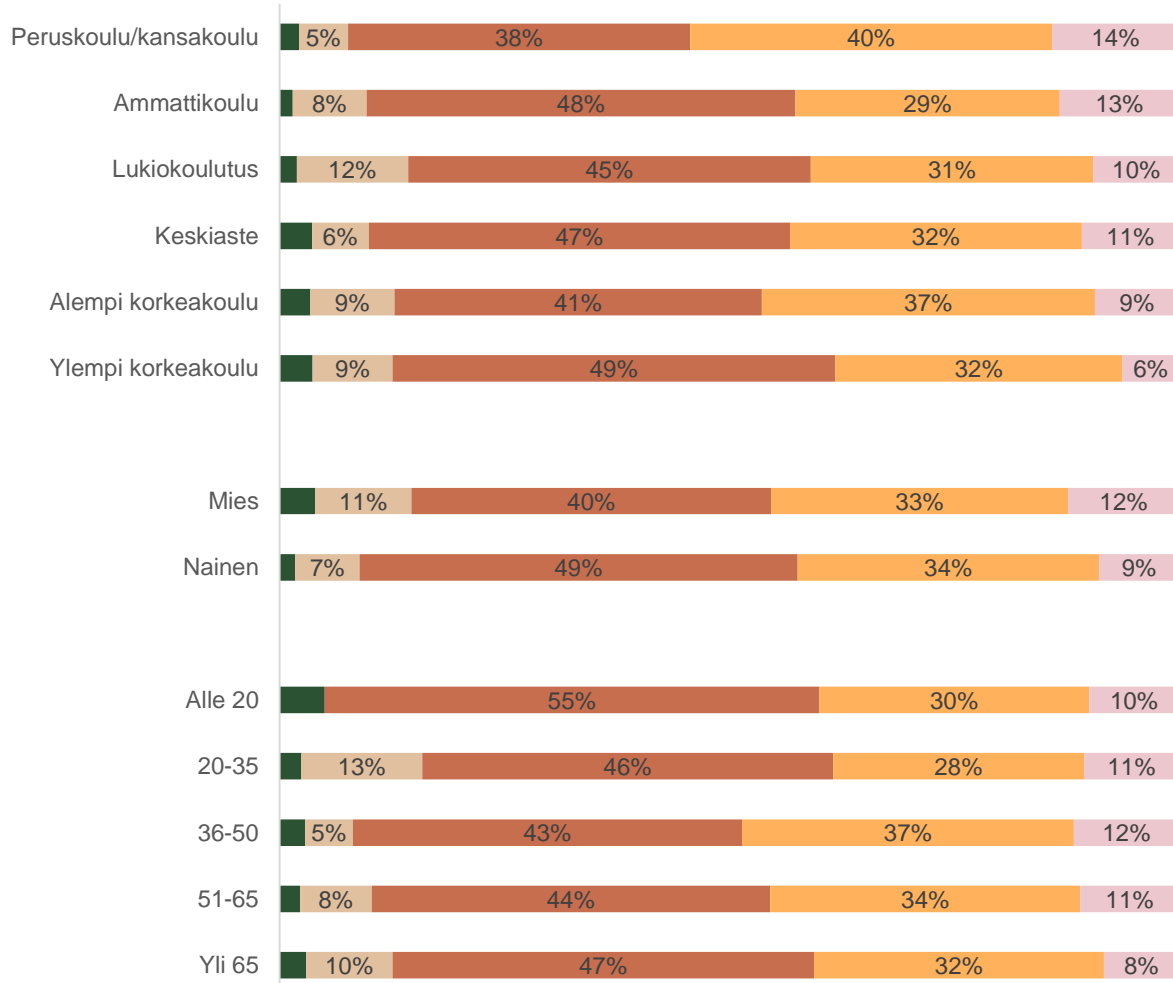

Suomalaiset voivat vaikuttaa omilla teoillaan vesien ja Itämeren tilaan

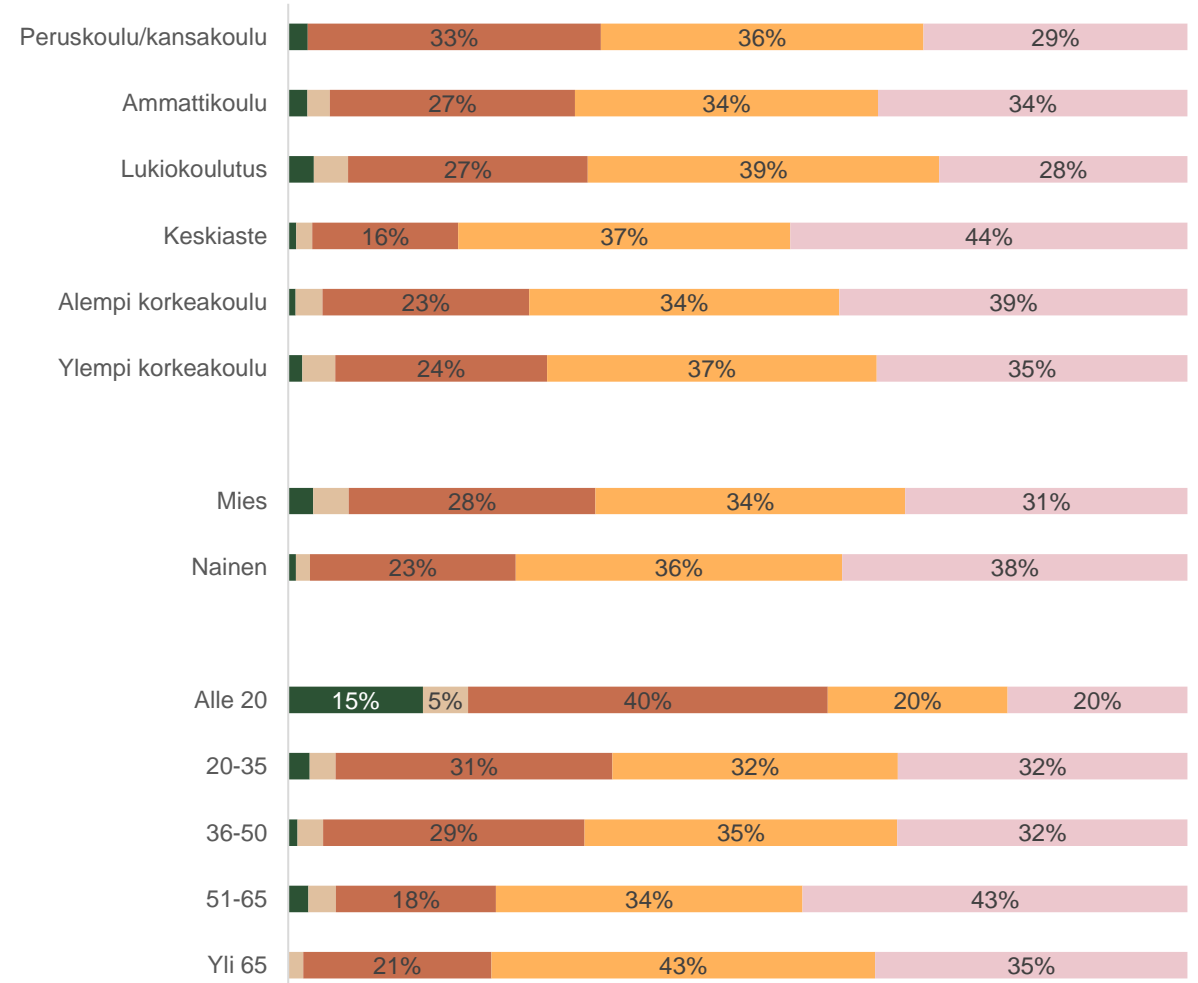

12. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1–5. (1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=en samaa, enkä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

Suomi huolehtii hyvin vesiensä ja Itämeren tilasta

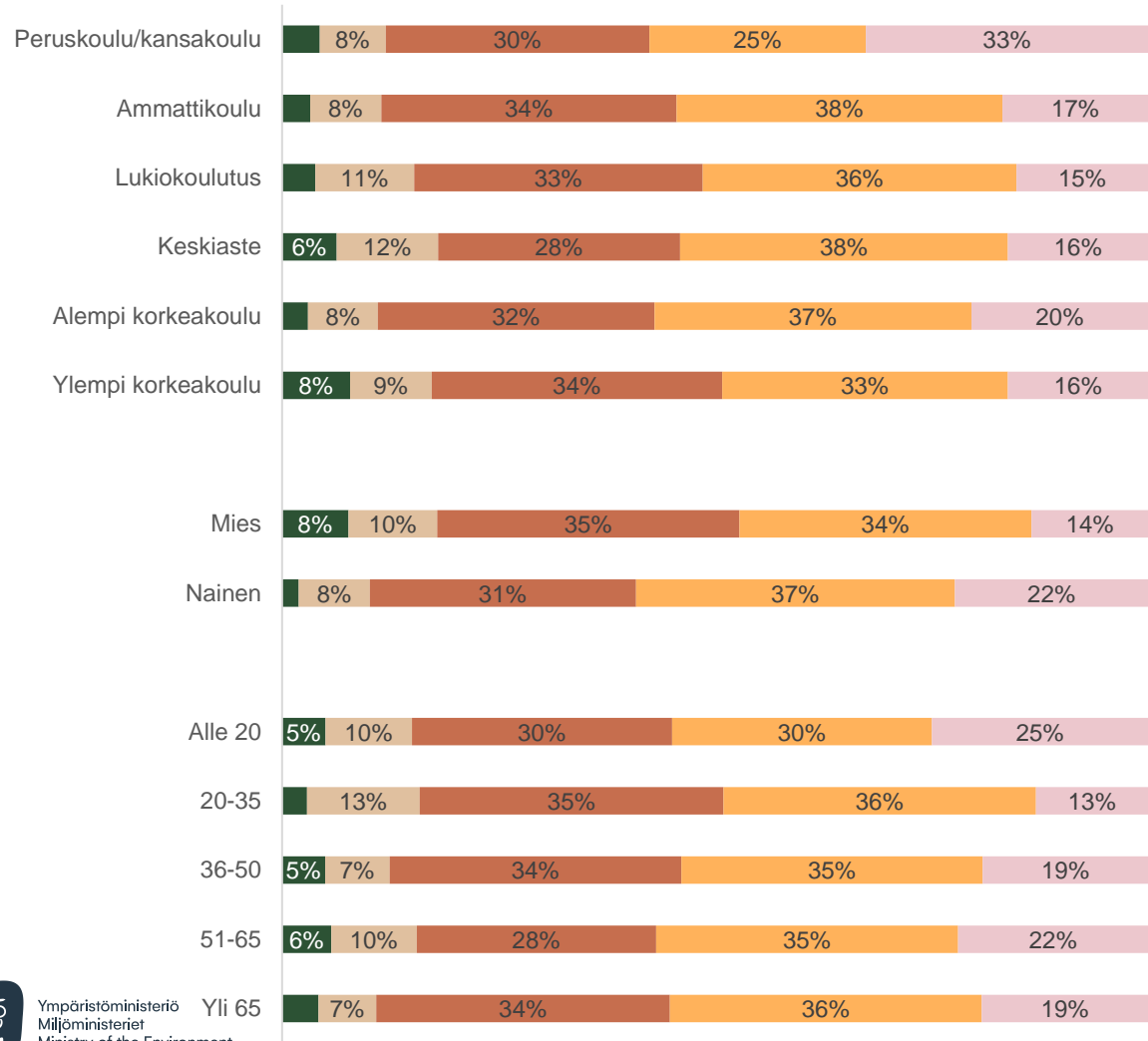

Vesiensuojelua ja kunnostamista täytyy lisätä

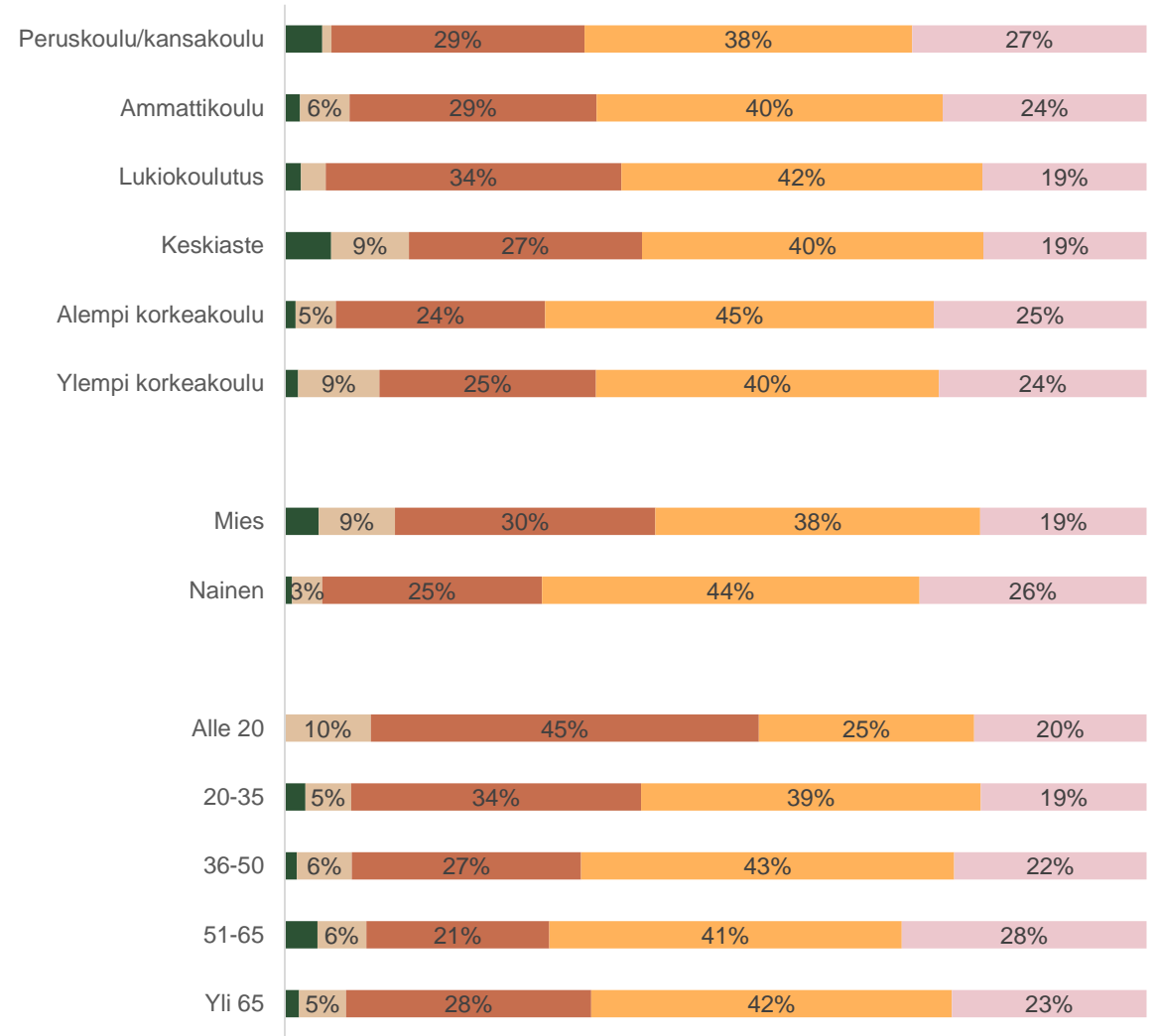

13. Arvioi, onko seuraavilla arjen teoilla vaikutuksia vesien tilaan. (1=ei merkitystä, 5=huomattava merkitys)

en tuhlaa vettä (vältän pitkiä suihkuja jne.)

vähennän tuottamani jäteveden määrää

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

13. Arvioi, onko seuraavilla arjen teoilla vaikutuksia vesien tilaan. (1=ei merkitystä, 5=huomattava merkitys)

en laita viemäriin haitallisia aineita

kierrätän jätteet asianmukaisesti

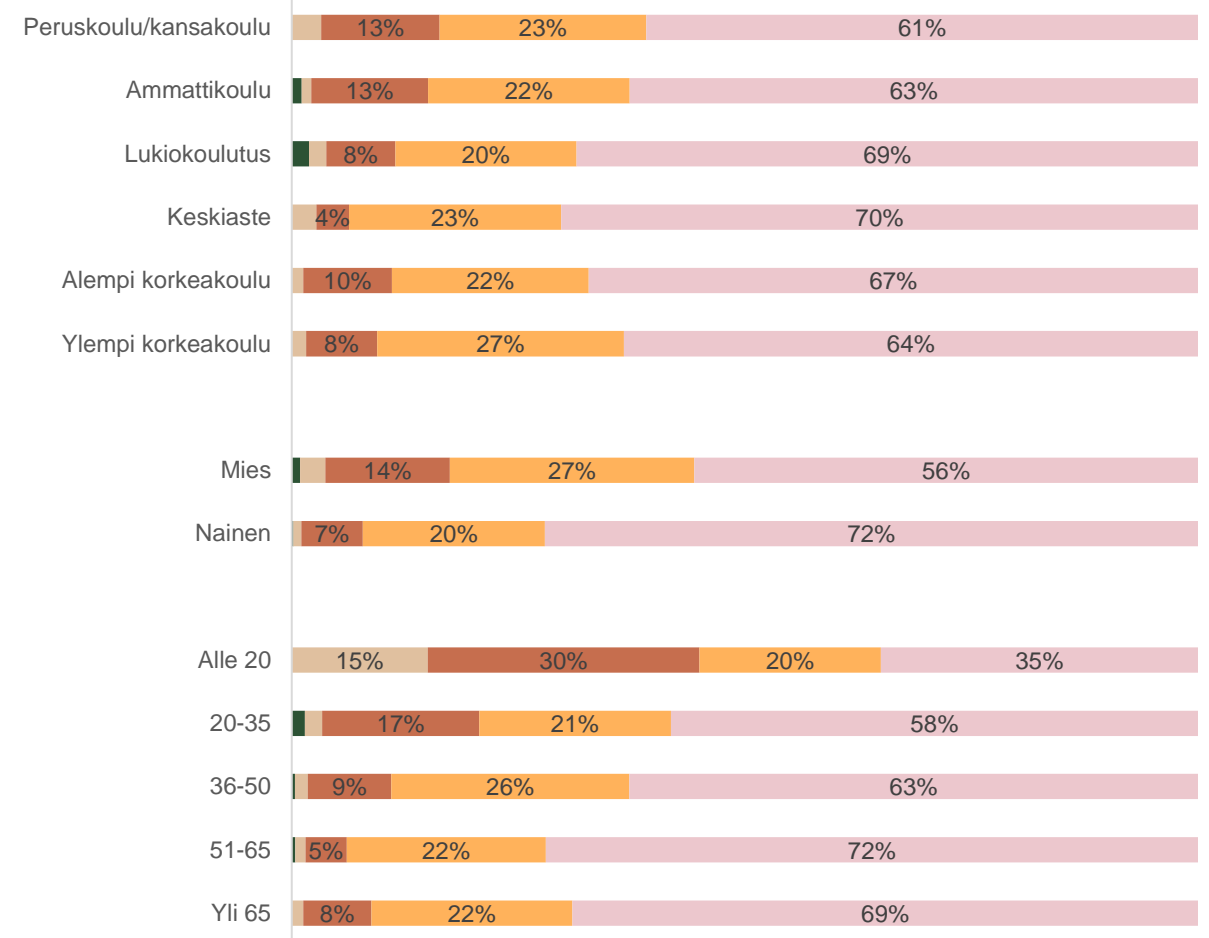

13. Arvioi, onko seuraavilla arjen teoilla vaikutuksia vesien tilaan. (1=ei merkitystä, 5=huomattava merkitys)

en roskaa luontoa tai katuja enkä heitä roskia myöskään
katukaivoihin

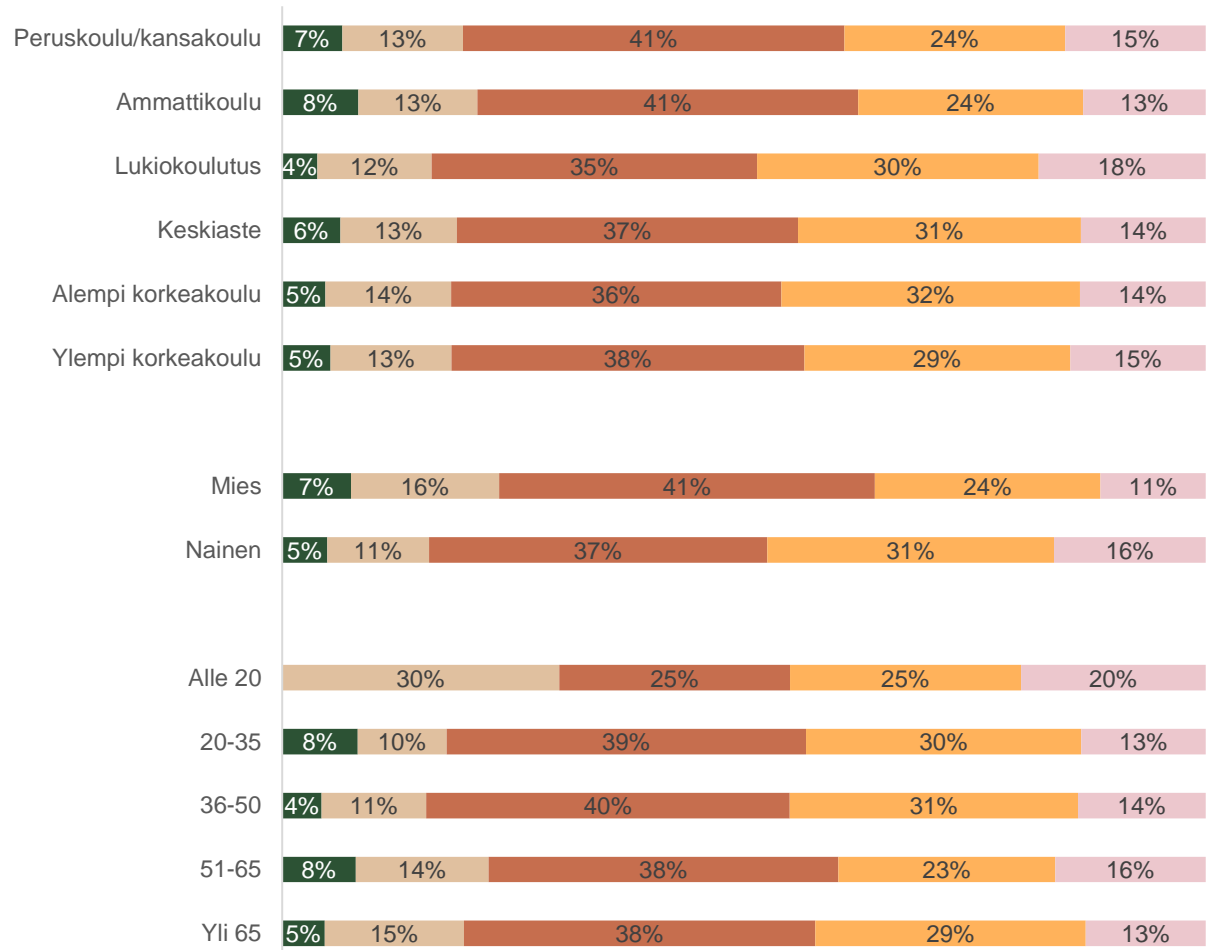

en päästä luontoon haitallisia aineita (kemikaalit, torjunta-
aineet, pesuaineet, auton pesuaineet)

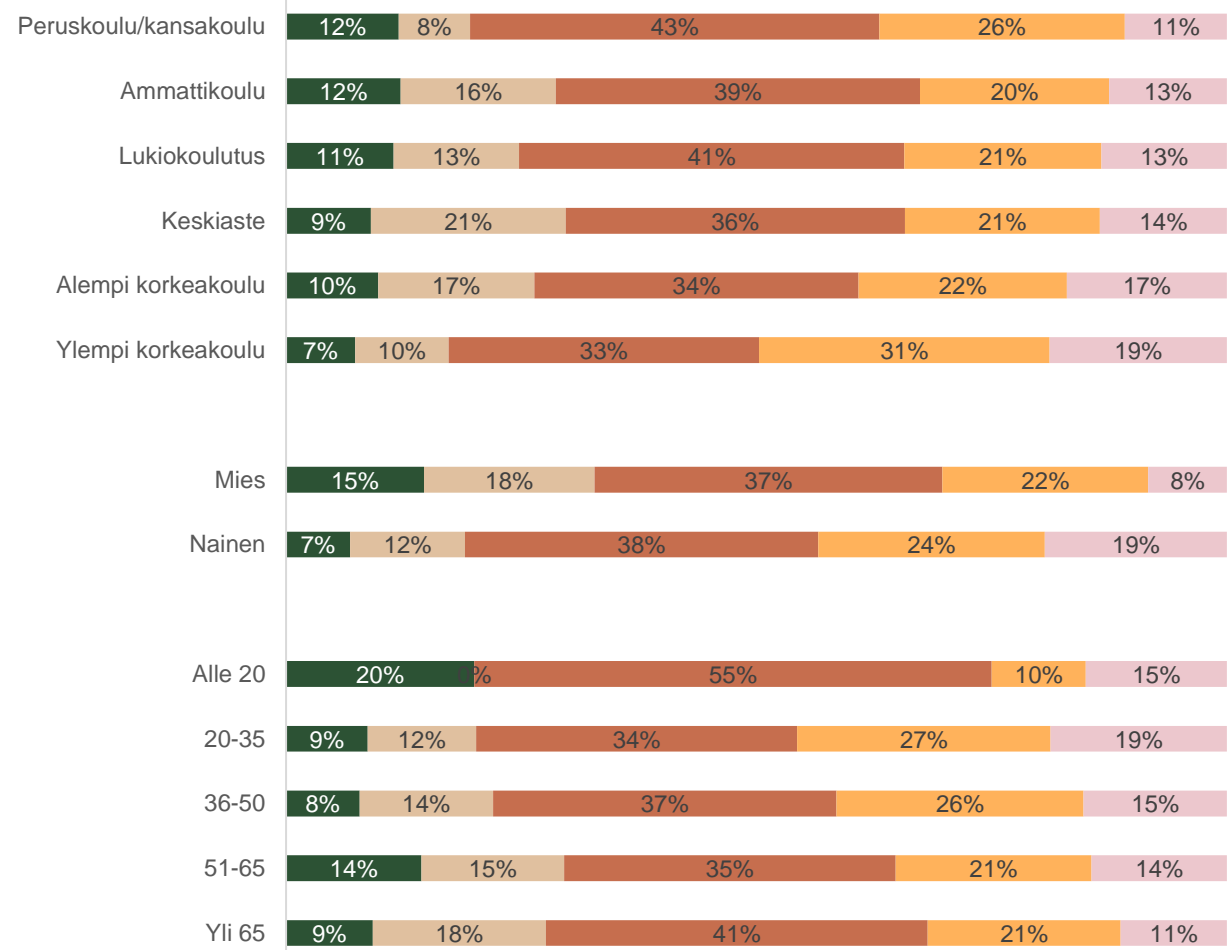

13. Arvioi, onko seuraavilla arjen teoilla vaikutuksia vesien tilaan. (1=ei merkitystä, 5=huomattava merkitys)

osallistun rantojen siivoustalkoisiin tai
vesistökuunnostushankkeisiin

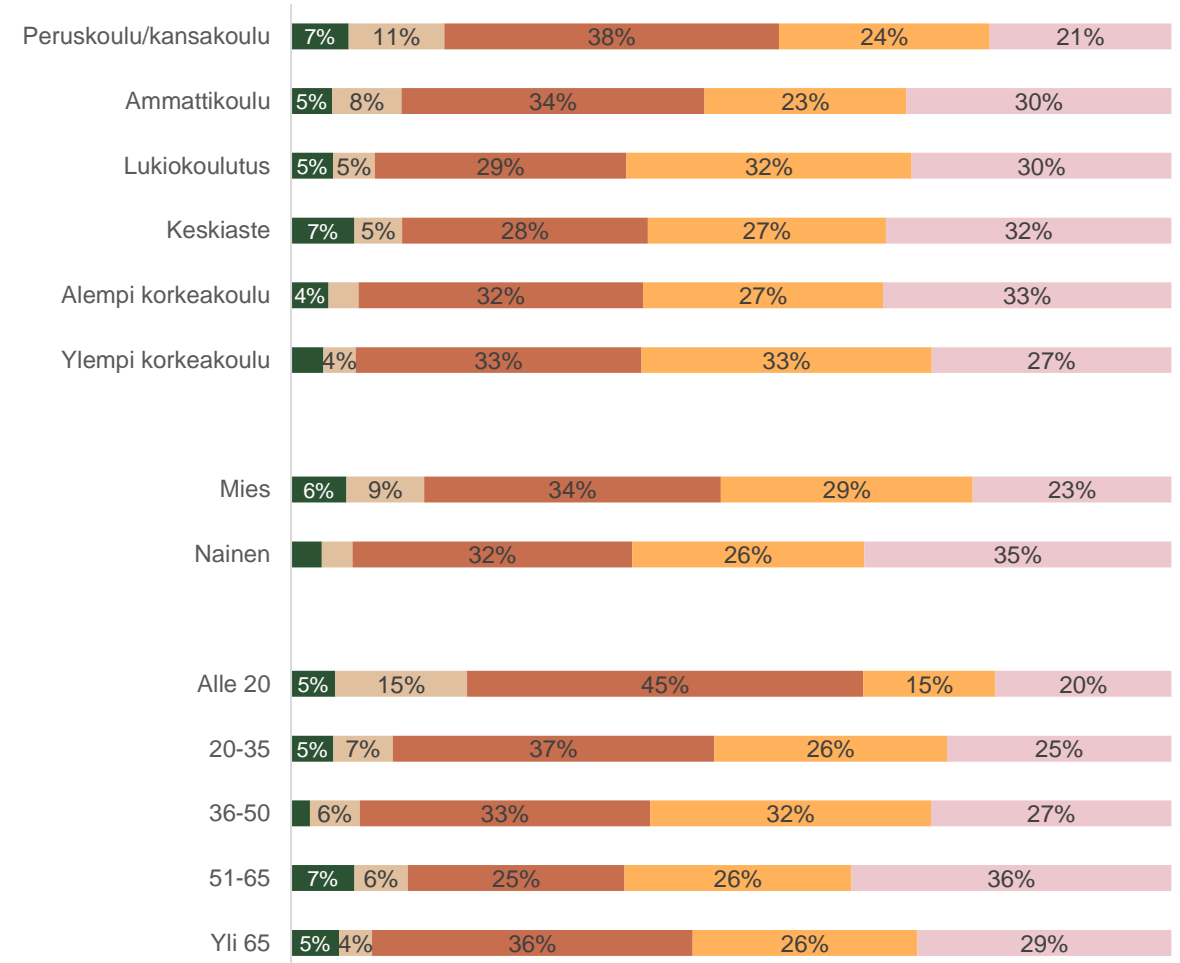
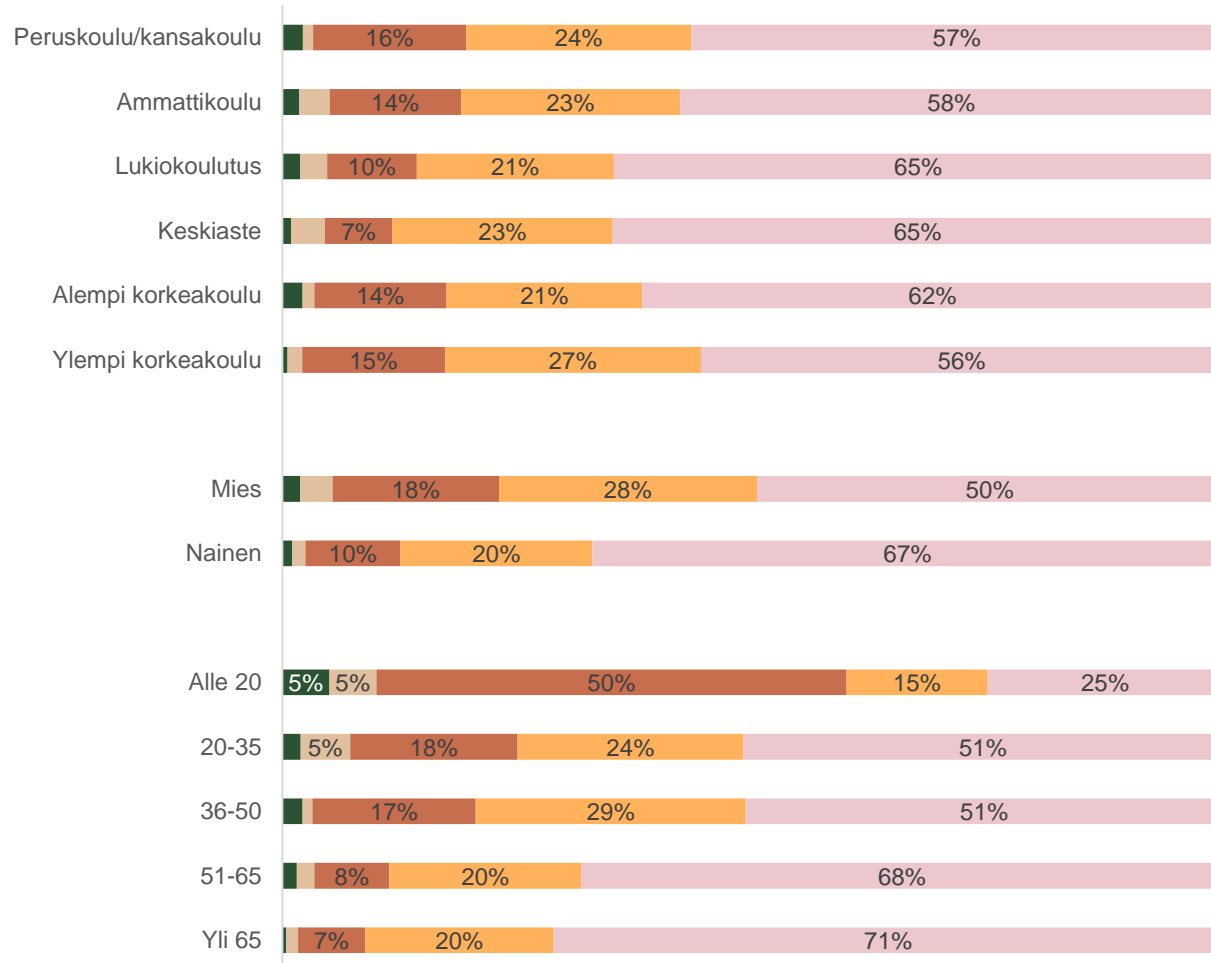
suosin kasvisruokaa ja luonnonkalaa ruokavaliossa

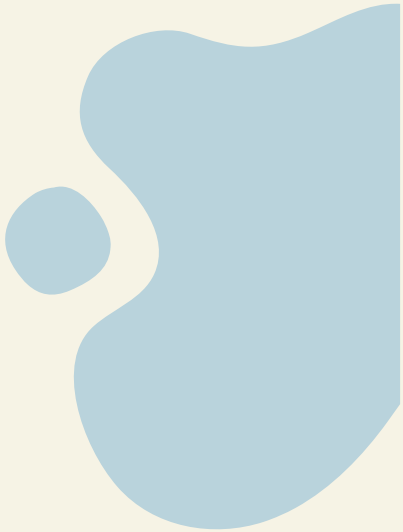

13. Arvioi, onko seuraavilla arjen teoilla vaikutuksia vesien tilaan. (1=ei merkitystä, 5=huomattava merkitys)

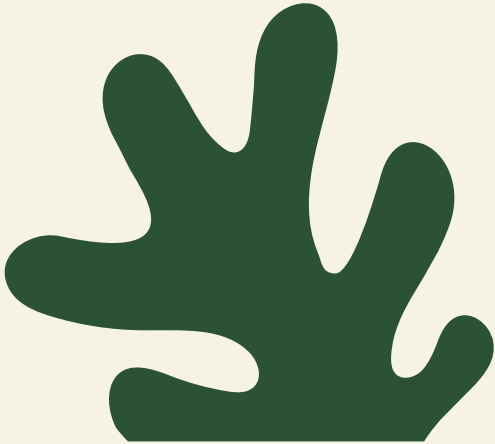
enheitä vanhoja lääkkeitä viemäriin, vaan vien ne apteekkiin

asun pohjavesialueella ja otan sen huomioon esimerkiksi puutarhatöissä (käytän vastuullisesti kasvinsuojeluaineita) ja autoa pestäessä.

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment**

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi